

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 23. 9. 2020
COM(2020) 610 final

2020/0279 (COD)

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o riadení azylu a migrácie a o zmene smernice Rady 2003/109/ES a navrhovaného
nariadenia (EÚ) XXX/XXX [Fond pre azyl a migráciu]**

(Text s významom pre EHP)

{SWD(2020) 207 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Dôvody a ciele návrhu

V politických usmerneniach Komisie predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová oznámila nový pakt o migrácii a azyle, ktorý zahŕňa komplexný prístup k vonkajším hraniciam, azylovému systému a systému návratu, schengenskému priestoru voľného pohybu a vonkajšiemu rozmeru.

Nový pakt o migrácii a azyle, ktorý sa predkladá spolu s týmto návrhom na nové nariadenie o riadení azylu a migrácie¹, predstavuje nový začiatok v oblasti migrácie založený na komplexnom prístupe k riadeniu migrácie. Týmto návrhom sa zavádza spoločný rámec pre riadenie azylu a migrácie na úrovni EÚ, ktorý rozhodujúcim spôsobom prispeje ku komplexnému prístupu, a jeho cieľom je podporiť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi. Nový pakt vychádza zo všeobecných zásad solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti a presadzuje sa ním integrovaná tvorba politík, čo znamená zlúčenie politík v oblasti azylu, migrácie, návratu, ochrany vonkajších hraníc, boja proti prevádzachtvu a vzťahov s tretími krajinami pri zohľadnení nadrezortného prístupu. Uznáva sa v ňom skutočnosť, že komplexný prístup znamená aj dôraznejšie, udržateľnejšie a konkrétnejšie vyjadrenie zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, čo v širšom kontexte vedie k rovnováhe a k obširnejšiemu zameraniu, ktoré nespočíva len v otázke, ktorý členský štát je zodpovedný za preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Tieto zásady by sa preto mali uplatňovať v rámci celého riadenia migrácie od zabezpečenia prístupu k medzinárodnej ochrane až po riešenie neregulárnej migrácie a neoprávnených pohybov.

Výzvy týkajúce sa riadenia migrácie v celej škále od zabezpečenia vyváženosti úsilia pri riešení žiadostí o azyl až po zabezpečenie rýchlej identifikácie tých, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, alebo účinného návratu tých, ktorí ochranu nepotrebujú, by nemali riešiť jednotlivé členské štáty samotné, ale EÚ ako celok. Okrem toho tlak na azylové systémy členských štátov naďalej výrazne zaťažuje členské štáty prvého príchodu, ako aj azylové systémy iných členských štátov v dôsledku neoprávnených pohybov. Súčasný migračný systém nie je dostatočný na riešenie týchto skutočností. V súčasnosti najmä nie je zavedený žiadny účinný mechanizmus solidarity a neexistujú žiadne účinné pravidlá týkajúce sa zodpovednosti. Je preto potrebný európsky rámec, ktorý umožní riadiť vzájomnú prepojenosť medzi politikami a rozhodnutiami členských štátov. Tento rámec musí zohľadniť neustále sa meniacu realitu migrácie, čo znamená vyššiu komplexnosť a intenzívnejšiu potrebu koordinácie.

Tento návrh nového nariadenia o riadení azylu a migrácie má nahradiť súčasné dublinské nariadenie a obnoviť reformu spoločného európskeho azylového systému (Common European Asylum System – CEAS) stanovením spoločného rámca, ktorý prispeje ku komplexnému prístupu k riadeniu migrácie prostredníctvom integrovanej tvorby politík v oblasti riadenia azylu a migrácie, vrátane jeho vnútorných aj vonkajších prvkov. Týmto novým prístupom sa existujúci systém začleňuje do širšieho rámca, ktorý umožňuje zohľadniť nadrezortný prístup a zabezpečiť koherentnosť a účinnosť všetkých krokov a opatrení prijatých zo strany Únie a jej členských štátov. Tento prístup takisto zahŕňa nový a komplexnejší mechanizmus

¹ Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

solidarity s cieľom zabezpečiť normálne fungovanie migračného systému, ako aj zjednodušené kritériá a efektívnejšie mechanizmy na stanovenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu.

Týmto návrhom sa poskytuje nový mechanizmus solidarity, ktorý je flexibilný a navrhnutý pružne, aby sa dal prispôbiť rôznym situáciám vyvolaným rôznymi migračnými výzvami, ktorým čelia členské štáty, a stanovujú sa ním solidárne opatrenia, z ktorých si členské štáty môžu vybrať s cieľom prispieť k riešeniu situácie. Týmto novým prístupom k solidarite sa členským štátom vystaveným tlaku alebo riziku tlaku poskytuje nepretržitá a rozmanitá podpora, ktorá zahŕňa špecifický postup pri riešení osobitých prípadov vylodení po pátracích a záchranných operáciách. Členské štáty budú mať okrem toho možnosť kedykoľvek ponúknuť dobrovoľné príspevky. Komisia bude neustále zabezpečovať koordináciu takýchto opatrení.

Tento návrh zahŕňa aj ustanovenia na posilnenie návratu neregulárnych migrantov. Na tento účel zavádza mechanizmus, ktorý má podporiť spoluprácu s tretími krajinami v oblasti návratu a readmisie a dopĺňa mechanizmus stanovený článkom 25a nariadenia (EÚ) 810/2019 (vízového kódexu)². Tento nový mechanizmus splnomocňuje Komisiu predložiť Rade správu, v ktorej určí účinné opatrenia na podnietenie a zlepšenie spolupráce s tretími krajinami v záujme uľahčenia návratu a readmisie, ako aj spolupráce medzi členskými štátmi s tým istým cieľom, pričom sa náležite zohľadnia celkové záujmy a vzťahy s dotknutými krajinami. Komisia sa bude spoliehať na vstupné údaje od Európskej služby pre vonkajšiu činnosť a delegácií EÚ. Komisia a Rada v rámci svojich príslušných kompetencií následne zväžia všetky vhodné ďalšie kroky, ktoré sa majú v danej súvislosti vykonať. Tento mechanizmus a nový koordinátor EÚ pre návrat, ktorý sa opiera o sieť vysokých zástupcov, zavedený novým paktom o migrácii a azyle prispeje k spoločnému strategickému a koordinovanému prístupu k návratu a readmisii medzi členskými štátmi, Komisiou a agentúrami EÚ.

Solidárne opatrenia budú okrem toho zahŕňať nové možnosti, aby si členské štáty mohli navzájom poskytnúť pomoc pri vykonávaní návratov vo forme sponzorstva návratov. V rámci tejto novej formy solidárnych opatrení by sa členské štáty zaviazali vrátiť neregulárnych migrantov v mene iného členského štátu, pričom vykonávajú všetky úkony potrebné na tento účel priamo z územia benefítujúceho členského štátu (napr. poskytovanie poradenstva o návrate, vedenie politického dialógu s tretími krajinami, poskytovanie podpory pri asistovanom dobrovoľnom návrate a reintegrácii). Takéto úkony dopĺňajú tie, ktoré vykonáva Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex) na základe svojho mandátu, a zahŕňajú najmä opatrenia, ktoré agentúra nemôže vykonať (napr. ponuka diplomatickej podpory benefítujúcemu členskému štátu vo vzťahu k tretím krajinám). Ak sa však návrat neuskutoční do ôsmich mesiacov, neregulárny migranti by boli odovzdaní na územie sponzorujúceho členského štátu s cieľom pokračovať z jeho územia v snahách o presadenie rozhodnutí o návrate.

Nový prístup k riadeniu migrácie takisto zahŕňa zdokonalenie pravidiel, ktoré sa týkajú zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu s cieľom prispieť k zníženiu neoprávnených pohybov primeraným a opodstatneným spôsobom.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1155 z 20. júna 2019, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 810/2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) (Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 25).

Týmto návrhom sa ďalej stanovuje rámec riadenia založený na vnútroštátnych stratégiách členských štátov, ktorý bude začlenený do európskej stratégie riadenia azylu a migrácie, ktorou sa stanoví strategický prístup k riadeniu azylu a migrácie na európskej úrovni, a na vykonávaní politik v oblasti azylu, migrácie a návratu v súlade s komplexným prístupom.

Reforma spoločného európskeho azylového systému (CEAS)

Pakt vychádza z návrhov Komisie na reformu CEAS z rokov 2016 a 2018 a zavádza ďalšie nové prvky s cieľom zabezpečiť vyváženosť potrebnú pre spoločný rámec, v ktorom sa spájajú všetky aspekty azylovej a migračnej politiky. Navrhovanú azylovú reformu z roku 2016 tvorilo sedem legislatívnych návrhov: prepracované znenie dublinského nariadenia³, prepracované znenie nariadenia Eurodac⁴, nariadenie, ktorým sa ustanovuje agentúra Európskej únie pre azyl⁵, nariadenie o konaní o azyle⁶, kvalifikačné nariadenie⁷, prepracované znenie smernice o podmienkach prijímania⁸ a nariadenie o rámci Únie pre presídľovanie⁹. V septembri 2018 Komisia predložila aj zmenený návrh nariadenia, ktorým sa ustanovuje agentúra EÚ pre azyl¹⁰.

Kým vo viacerých z týchto návrhov sa dosiahol významný pokrok a dosiahli sa predbežné dohody medzi spoluzákondarcami o návrhoch kvalifikačného nariadenia, smernice o podmienkach prijímania, nariadenia o rámci Únie pre presídľovanie, nariadenia Eurodac a prvom návrhu, ktorým sa ustanovuje agentúra EÚ pre azyl, menší pokrok sa dosiahol v návrhoch dublinského nariadenia a nariadenia o konaní o azyle, najmä v dôsledku rozdielnych názorov v Rade. Nebola ani dostatočná podpora na to, aby sa dosiahla dohoda len o niektorých z návrhov reforiem ešte pred dohodou na celej reforme.

Komisia spolu s týmto návrhom predkladá návrh, ktorým sa mení návrh nariadenia o konaní o azyle z roku 2016¹¹, a návrh nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie¹² štátnych príslušníkov tretích krajín a osôb bez štátnej príslušnosti na vonkajších hraniciach, a zavádza sa plynulé prepojenie medzi všetkými fázami konania v oblasti migrácie vrátane novej fázy pred vstupom, ako aj rýchlejší návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí nemajú právo zostať v Únii.

Komisia okrem toho predkladá návrh, ktorým sa mení návrh prepracovaného nariadenia Eurodac z roku 2016¹³, s cieľom zaviesť jednoznačné a pevné prepojenie medzi konkrétnymi osobami a postupmi, ktoré sa na ne vzťahujú, aby sa zlepšila kontrola neregulárnej migrácie a odhaľovania neoprávnených pohybov a podporilo sa zavedenie nového mechanizmu solidarity.

Komisia napokon predkladá aj návrh nariadenia o riadení krízových situácií s cieľom stanoviť nástroje potrebné na riešenie krízových situácií a prípadov vyššej moci. Tento nástroj má

³ COM(2016) 270 final.

⁴ COM(2016) 194 final.

⁵ COM(2016) 271 final.

⁶ COM(2016) 467 final.

⁷ COM(2016) 466 final.

⁸ COM(2016) 465 final.

⁹ COM(2016) 468 final.

¹⁰ COM(2018) 633 final.

¹¹ Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

¹² Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

¹³ Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

slúžiť na riešenie mimoriadnych situácií hromadného prílevu štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti, ktorí prichádzajú do členského štátu neregulárne, alebo bezprostredného rizika takýchto príchodov, pričom tento prílev je takého rozsahu a povahy, že vedie k znefunkčneniu azylového systému, systému prijímania alebo systému návratu daného členského štátu a môže mať závažné dôsledky na fungovanie spoločného európskeho azylového systému a systému Únie pre riadenie migrácie, alebo by vykonávanie týchto systémov znemožnil, ako aj na stanovenie výnimiek v prípadoch vyššej moci.

1.2. Ciele návrhu

K riadeniu migrácie je potrebné pristupovať komplexne, aby sa vybudovala vzájomná dôvera medzi členskými štátmi v záujme zabezpečenia konzistentnosti prístupu EÚ k azylu, riadeniu migrácie, ochrane vonkajších hraníc a vzťahom s príslušnými tretími krajinami, pričom sa berie do úvahy, že účinnosť celkového prístupu závisí od všetkých súčastí, ktoré sa riešia spoločne a integrovaným spôsobom. Návrh takisto zohľadňuje nedávne rozsudky Súdneho dvora v spojených veciach C-715/17, C-718/17 a C-719/17, kde Súdny dvor dospel k záveru, že „záťaž [...] musí byť v zásade rozdelená medzi všetky ostatné členské štáty v súlade so zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi, keďže touto zásadou sa podľa článku 80 ZFEÚ riadi azylová politika Únie“.

V roku 2016 Komisia navrhla systém, v ktorom keď sa na základe hierarchie kritérií zodpovednosti určil členský štát, ktorý má byť zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, tento členský štát by zostal trvalo zodpovedný za posúdenie všetkých ďalších žiadostí alebo vyhlásení predložených tým istým žiadateľom. Tento systém sa doplnil povinným a automatickým nápravným mechanizmom rozdeľovania, ktorý bol založený na referenčnom kľúči, a spúšťal sa vtedy, keď členský štát čelil neprimeranému tlaku, pričom sa vytvoril jasný a záväzný systém rozdelenia zodpovednosti medzi členskými štátmi. Európsky parlament 16. novembra 2017 prijal mandát na rokovanie, ktorý zahŕňal návrh na nahradenie kritéria prvého vstupu a základného kritéria prvej žiadosti systémom prideľovania, v rámci ktorého by si žiadateľ mohol vybrať, že bude pridelený do jedného zo štyroch členských štátov s najnižším počtom žiadostí. V rámci Rady sa členské štáty nedokázali dohodnúť na spoločnom prístupe a rokovania sa zastavili.

Komisia má v úmysle stiahnuť návrh z roku 2016 v snahe prekonať súčasnú patovú situáciu a poskytnúť širší a spoľahlivejší rámec pre migračné a azylové politiky Únie. Týmto návrhom sa zrušuje a nahrádza nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (ďalej len „nariadenie Dublin III“).

Cieľom tohto návrhu je najmä:

- stanoviť spoločný rámec, ktorý prispeje ku komplexnému prístupu k riadeniu azylu a migrácie na základe zásad integrovanej tvorby politík a solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti,
- zabezpečiť rozdelenie zodpovednosti prostredníctvom nového mechanizmu solidarity, pričom sa zavedie systém na priebežné presadzovanie solidarity v bežných časoch a poskytnutie pomoci členským štátom prostredníctvom účinných opatrení (premiestnenie alebo sponzorstvo návratov a iné príspevky, ktorých cieľom je posilnenie kapacity členských štátov v oblasti azylu, prijímania a návratu a v rámci

vonkajšieho rozmeru) s cieľom riadiť migráciu v praxi v situácii, keď čelia migračnému tlaku. Tento prístup zahŕňa aj osobitný proces solidarity, ktorý sa má uplatniť v prípade príchodov po pátracích a záchranných operáciách,

- posilniť schopnosť systému efektívne a účinne určiť jeden členský štát, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Návrh by najmä obmedzil ustanovenia o zániku povinností, ako aj možnosti na presun zodpovednosti medzi členskými štátmi v dôsledku konania žiadateľa a výrazne by skrátil lehoty na zasielanie dožiadaní a získavanie odpovedí tak, aby sa zabezpečilo, že sa rýchlejšie určí zodpovedný členský štát pre žiadateľa a žiadateľ získa rýchlejší prístup k postupom na poskytnutie medzinárodnej ochrany,
- odrádzať od zneužívania a predchádzať neoprávneným pohybom žiadateľov v EÚ, a to najmä stanovením jasných povinností žiadateľov podať žiadosť v členskom štáte prvého vstupu alebo v členskom štáte oprávneného pobytu a zostať v členskom štáte, ktorý bol určený ako zodpovedný. To si vyžaduje aj stanovenie primeraných materiálnych dôsledkov v prípade porušenia týchto povinností.

1.3. Súlad s existujúcimi ustanoveniami politík v tejto oblasti politiky

Základom spoločného európskeho azylového systému je systém určovania, ktorý členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Je plne prepojený s právnymi a politickými nástrojmi v oblasti azylu, a to najmä konaniami o azyle, normami upravujúcimi splnenie podmienok na poskytnutie medzinárodnej ochrany žiadateľom a podmienok prijímania a takisto presídlenie.

Tento návrh je konzistentný aj s pravidlami, ktoré sa týkajú hraničných kontrol na vonkajších hraniciach, ako sú stanovené v Kódexe schengenských hraníc, a prispieva k cieľu účinného riadenia vonkajších hraníc, ktoré je nutným logickým dôsledkom voľného pohybu osôb v rámci Únie. Návrh rozširuje rozsah opatrení na riešenie výziev v oblasti migrácie, čím ďalej znižuje potrebu opätovného zavedenia hraničných kontrol na vnútorných hraniciach.

Okrem toho je zabezpečená konzistentnosť s účinným európskym integrovaným riadením hraníc na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ako je stanovené v nariadení o európskej pohraničnej a pobrežnej stráž. Európske integrované riadenie hraníc je nevyhnutným logickým dôsledkom voľného pohybu osôb v rámci Únie a je základnou súčasťou priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Je súčasne ústredným prvkom tohto návrhu a prispieva k vykonávaniu zásady integrovanej politiky s cieľom zdokonaľiť komplexný prístup k riadeniu migrácie, ktorý sa predpokladá v tomto návrhu.

Tento návrh je v plnom súlade s oznámením o novom pakte o migrácii a azyle a s príslušným plánom iniciatív vrátane návrhu na ciele zmenu nariadenia o konaní o azyle a nariadenia, ktorým sa zavádza preverovanie zabezpečujúce, že sa vykoná preverovanie totožnosti, zdravotného stavu a bezpečnostné preverovanie migrantov a migranti sa nasmerujú buď do konania o návrate, alebo do konania o azyle vrátane konania o azyle alebo návrate na hraniciach v relevantných prípadoch, ako je stanovené v pozmeňujúcom návrhu k nariadeniu o konaní o azyle. Návrh je takisto v súlade s návrhom, ktorým sa mení návrh na prepracované znenie nariadenia Eurodac z roku 2016¹⁴.

Tento návrh je plne v súlade aj s koncepciou pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie, ktorá poskytuje operačný rámec na monitorovanie a predvídanie migračných tokov

¹⁴ Ú. v. EÚ L [...], [...], s. [...].

a migračnej situácie, budovanie odolnosti, ako aj organizovanie koordinovanej reakcie na migračnú krízu. V návrhu sa v plnej miere čerpá najmä z vydaných správ a z činností siete zriadenej v rámci tejto koncepcie.

Návrh ďalej upevňuje právny rámec a politiku EÚ týkajúce sa návratu, tým že posilňuje kapacitu Únie konať v oblasti spolupráce s tretími krajinami prostredníctvom mechanizmu, na základe ktorého Komisia získava právomoc zvážiť a predložiť opatrenia zamerané na zlepšenie tejto spolupráce presahujúce rámec opatrení, s ktorými už počíta vízový kódex.

Návrh je takisto v súlade s už dosiahnutými predbežnými politickými dohodami, ktoré sa týkajú kvalifikačného nariadenia, prepracovaného znenia smernice o podmienkach prijímania, nariadenia Únie o rámci pre presídľovanie a nariadenia, ktorým sa ustanovuje Agentúra Európskej únie pre azyl, ktoré Komisia plne podporuje. Vzhľadom na to, že ciele, ktoré sú základom týchto návrhov, sú naďalej aktuálne, mala by sa dohoda o týchto návrhoch dosiahnuť čo najskôr.

Je však potrebné stiahnuť návrh dublinského nariadenia vzhľadom na to, že nedošlo k dohode o tomto návrhu nariadenia zverejnenom 4. mája 2016, a vzhľadom na to, že tento návrh zahŕňa mechanizmus solidarity s novou štruktúrou a zohľadňuje aj iné zmeny navrhnuté v roku 2016, ktorých cieľom bolo najmä zvýšiť účinnosť postupov vedúcich k odovzdaniu podľa dublinského nariadenia, napríklad oznámení na účely prijatia späť.

Komisia v septembri 2015 navrhla aj krízový mechanizmus premiestnenia¹⁵ s cieľom vytvoriť štrukturálne riešenie na zvládanie krízových situácií, aké vznikli v Grécku a Taliansku, ktoré viedli k tomu, že Rada prijala v septembri 2015 dve rozhodnutia o premiestnení¹⁶. Vzhľadom na to, že návrh nariadenia o riadení azylu a migrácie zahŕňa ustanovenia týkajúce sa riešenia situácií v rámci migračných tokov prostredníctvom premiestnenia a sponzorstva návratu v časoch migračného tlaku, a vzhľadom na to, že v návrhu nariadenia, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu, sa predpokladajú aj osobitné pravidlá pre premiestnenie a sponzorstvo návratu s cieľom systematicky riešiť krízové situácie, Komisia má v úmysle stiahnuť návrh týkajúci sa krízového mechanizmu premiestnenia zo septembra 2015 a zrušiť smernicu o dočasnej ochrane¹⁷.

1.4. Súlad s ostatnými politikami Únie

Tento návrh je v súlade s komplexným dlhodobým prístupom k riadeniu migrácie stanoveným v novom pakte o migrácii a azyle, v rámci ktorého sa má migračná politika stať ústredným prvkom vzťahov s partnerskými tretími krajinami, riadenie vonkajších hraníc sa má začleniť do širšej politiky EÚ v oblasti riadenia migrácie, majú sa vybudovať plynulé, spravodlivé a účinné postupy v oblasti azylu a návratu a má sa posilniť schengenský priestor voľného pohybu založený na dôvere medzi členskými štátmi. Kľúčovým prvkom tohto prístupu je podpora legálnych možností migrácie do Európy s cieľom pritiahnúť talenty pre trh práce v EÚ a poskytnúť ochranu osobám v núdzi prostredníctvom presídlenia a iných doplňujúcich

¹⁵ COM(2015) 450 final.

¹⁶ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1523 zo 14. septembra 2015 a rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1601 z 22. septembra 2015.

¹⁷ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

možností na poskytnutie ochrany a prijatie osobitých politík, prostredníctvom ktorých by sa uľahčila integrácia štátnych príslušníkov tretích krajín do európskych spoločností.

Toto nariadenie zavádza rámec, ktorým sa rieši prístup k riadeniu migrácie zameraný na celé migračné trasy prostredníctvom budovania partnerstiev s tretími krajinami, čím prispieva k cieľom EÚ spočívajúcim v ambicióznej a mnohostrannej vonkajšej politike založenej na partnerstve s tretími krajinami. Tým sa zabezpečí aj súlad s humanitárnymi cieľmi Únie vyjadrenými prostredníctvom podpory utečencov v tretích krajinách.

Tento návrh je v súlade s návrhom na preverovanie a prispieva najmä k vytvoreniu pevných záruk ochrany základných práv prostredníctvom ním stanoveného monitorovacieho mechanizmu. V návrhu nariadenia, ktorým sa stanovuje povinnosť, aby sa na vonkajších hraniciach preverovali štátni príslušníci tretích krajín, ktorí v zásade nespĺňajú podmienky vstupu, sa navrhuje nový monitorovací mechanizmus, ktorý má zabezpečiť, že sa počas preverovania dodržiavajú základné práva a že všetky tvrdenia o porušení základných práv sa náležite vyšetria. Toto monitorovanie je súčasťou ustanovení o riadení v navrhovanom nariadení, v ktorých sa stanovuje, že členské štáty by mali začleniť výsledky svojho vnútroštátneho monitorovania do svojich vnútroštátnych stratégií uvedených v tomto navrhovanom nariadení. Okrem toho výročná správa o riadení migrácie bude zahŕňať aj výsledky predkladania správ a monitorovania a v náležitých prípadoch návrhy na zlepšenie.

V záujme podpory solidárnych opatrení zameraných na premiestnenie a následné odovzdania tento návrh okrem odovzdaní, ktoré sú súčasťou postupov na určenie zodpovednosti členských štátov, predpokladá vyplatenie jednorazových platieb členským štátom a je plne v súlade s rozpočtom EÚ s cieľom stimulovať takéto opatrenia a účinné uplatňovanie nariadenia.

Tento návrh ďalej posilňuje politiky v oblasti bezpečnosti. Prostredníctvom osobitných pravidiel stanovených v tomto nariadení sa rýchlo stanoví zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu v prípade, keď osoba predstavuje riziko pre národnú bezpečnosť a verejný poriadok, a zabráni sa akýmkoľvek ďalším odovzdaniam takýchto osôb do iných členských štátov. Návrh preto posilňuje cieľ týkajúci sa bezpečnosti stanovený v návrhu nariadenia o preverovaní, v zmysle ktorého bude takáto bezpečnostná kontrola povinná.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

2.1. Právny základ

Týmto návrhom sa zrušuje a nahrádza nariadenie (EÚ) č. 604/2013 a okrem zavedenia širšieho prístupu k solidarite sa rozširuje rozsah tak, aby zahŕňal spoločný rámec, ktorý prispieva ku komplexnému prístupu k riadeniu migrácie, a preto sa má prijať na primeranom právnom základe, konkrétne na základe článku 78 ods. 2 písm. e) a článku 79 ods. 2 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

2.2. Variabilná geometria

Írsko je viazané nariadením (EÚ) č. 604/2013, keďže oznámilo svoje želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní uvedeného nariadenia na základe Protokolu o postavení Spojeného

kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii (ZEÚ) a ZFEÚ¹⁸.

V súlade s uvedeným protokolom sa Írsko môže rozhodnúť zúčastniť sa na prijatí tohto návrhu. Túto možnosť má aj po prijatí tohto návrhu.

Podľa Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijímaní opatrení Radou podľa hlavy V ZFEÚ (s výnimkou „opatrení vymedzujúcich tretie krajiny, ktorých štátni príslušníci musia mať pri prekročení vonkajších hraníc členských štátov víza, alebo opatrení týkajúcich sa jednotného formátu víz“). Keďže však Dánsko uplatňuje súčasné dublinské nariadenie na základe medzinárodnej dohody, ktorú uzavrelo s ES v roku 2006¹⁹, oznámi v súlade s článkom 3 uvedenej dohody Komisii svoje rozhodnutie, či bude implementovať časti III, V a VII tohto nariadenia.

2.3. Vplyv návrhu na štáty pridružené k dublinskému systému, ktoré nie sú členmi EÚ

Súbežne s pridružením viacerých štátov, ktoré nie sú členmi EÚ, k schengenskému *acquis* Únia uzavrela viacero dohôd o pridružení týchto krajín aj k dublinskému *acquis/acquis* Eurodac:

- dohoda o pridružení Islandu a Nórska, uzavretá v roku 2001,
- dohoda o pridružení Švajčiarska, uzavretá 28. februára 2008,
- protokol o pridružení Lichtenštajnska, uzavretý 7. marca 2011.

Na ustanovenie práv a povinností medzi Dánskom – ktoré je, ako už bolo uvedené, pridružené k dublinskému *acquis/acquis* Eurodac na základe medzinárodnej dohody – a uvedenými pridruženými krajinami sa medzi Úniou a pridruženými krajinami uzavreli ďalšie dva nástroje²⁰.

V súlade s tromi uvedenými dohodami pridružené krajiny prijímajú bez výhrad dublinské *acquis/acquis* Eurodac a jeho vývoj. Nezúčastňujú sa na prijímaní žiadnych aktov, ktorými sa mení dublinské *acquis* alebo ktoré sú na ňom založené (teda vrátane tohto návrhu), ale sú povinné v stanovenej lehote po schválení takéhoto aktu Radou a Európskym parlamentom oznámiť Komisii svoje rozhodnutie, či prijímajú jeho obsah. Ak Nórsko, Island, Švajčiarsko alebo Lichtenštajnsko neprijmú akt, ktorým sa mení dublinské *acquis/acquis* Eurodac alebo ktorý je na ňom založený, príslušné dohody sa ukončia okrem prípadu, keď spoločný/zmiešaný výbor zriadený na základe dohôd rozhodne jednomyselne inak.

¹⁸ To isté platí pre Spojené kráľovstvo počas prechodného obdobia podľa dohody o vystúpení.

¹⁹ Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie členského štátu, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl podanej v Dánsku alebo v ktoromkoľvek inom členskom štáte Európskej únie, a o systéme Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru (Ú. v. EÚ L 66, 8.3.2006, s. 38).

²⁰ Protokol medzi Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku (uzavretý 24.10.2008, Ú. v. EÚ L 161, 24.6.2009, s. 8) a protokol k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo na Islande alebo v Nórsku (Ú. v. ES L 93, 3.4.2001).

Navrhované nariadenie má širší rozsah pôsobnosti nad rámec predmetu uvedených dohôd, pričom stanovuje komplexný prístup založený na spoločnom rámci pre riadenie migrácie a súčasne zachováva základné ustanovenia týkajúce sa určenia zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré zostáva kľúčovou súčasťou nariadenia. Aby sa zabezpečilo zachovanie dohôd s Dánskom a pridruženými krajinami, ktoré upravujú ich účasť na dublinskom systéme, Dánsko, Nórsko, Island, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko budú viazané len časťami III, V a VII tohto nariadenia, ak sa tento akt prijme.

2.4. Subsidiarita

Hlava V ZFEÚ s názvom Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti prenáša určité právomoci v týchto záležitostiach na Európsku úniu. Tieto právomoci sa musia vykonávať v súlade s článkom 5 Zmluvy o Európskej únii, teda len vtedy a do tej miery, pokiaľ ciele zamýšľané touto činnosťou nemôžu uspokojivo dosiahnuť členské štáty, ale z dôvodov rozsahu alebo účinkov navrhovanej činnosti ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Európskej únie.

Týmto návrhom sa zjednodušujú súčasné pravidlá stanovené v nariadení (EÚ) č. 604/2013 a jeho cieľom je zabezpečiť správne uplatňovanie týchto pravidiel, ktorým sa obmedzia neoprávnené pohyby štátnych príslušníkov tretích krajín medzi členskými štátmi, čo je problematika, ktorá má cezhraničný charakter. Tieto pravidlá sú doplnené novým mechanizmom solidarity, ktorým sa má zaviesť systém na riešenie situácií, keď členské štáty čelia migračnému tlaku. V rámci tohto prístupu sa takisto predpokladá začlenenie solidárnych opatrení uplatňovaných v prípade príchodov po pátracích a záchranných operáciách, aby sa poskytla podpora členským štátom, ktoré riešia výzvy súvisiace s takýmito príchodmi.

Dosiahnutie týchto cieľov si vyžaduje opatrenia na úrovni EÚ, keďže sú zo svojej povahy cezhraničné. Je zrejmé, že opatreniami, ktoré prijímajú jednotlivé členské štáty, nemožno uspokojivo reagovať na potrebu spoločného prístupu EÚ k tomuto spoločnému problému.

2.5. Proporcionalita

V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie jeho cieľov.

Pokiaľ ide o komplexný prístup založený na spoločnom rámci, týmto nariadením sa stanovujú základné zásady takéhoto prístupu, ktoré sa opierajú o monitorovanie a štruktúru riadenia potrebné na jeho uplatňovanie. Vďaka zásadám integrovanej tvorby politík a zásadám, ktoré sa týkajú solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, členské štáty majú spoločný záujem, aby zabezpečili ucelené vykonávanie riadenia migrácie na úrovni EÚ. Uvedené ustanovenia neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktorým je účinné riešenie situácie.

Pokiaľ ide o zjednodušenie pravidiel na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, navrhované zmeny sa obmedzujú na to, čo je potrebné na umožnenie účinného fungovania systému, a to pokiaľ ide o rýchlejší prístup žiadateľov ku konaniu o poskytnutí medzinárodnej ochrany, ako aj o schopnosť správnych orgánov členských štátov tento systém uplatňovať.

Pokiaľ ide o zavedenie nového mechanizmu solidarity, v nariadení (EÚ) č. 604/2013 v jeho súčasnej podobe sa nestanovujú nástroje na riešenie situácií, keď členské štáty čelia migračnému tlaku. Okrem toho súčasné nariadenie nerieši osobitnú situáciu, ktorú

predstavujú príchody po pátracích a záchranných operáciách. Ustanovenia týkajúce sa solidarity, ktoré zavádza tento návrh, by mali túto medzeru vyplniť. Uvedené ustanovenia neprekračujú rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktorým je účinné riešenie situácie.

2.6. Výber nástroja

Vzhľadom na to, že existujúci dublinský mechanizmus bol stanovený prostredníctvom nariadenia, rovnaký právny nástroj sa použije na zavedenie komplexného prístupu založeného na spoločnom rámci pre účinné riadenie migrácie, ktorým sa zjednodušuje dublinský mechanizmus a dopĺňa sa mechanizmom solidarity.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Zhromažďovanie poznatkov o vykonávaní a uplatňovaní existujúcich právnych predpisov

3.1. Tvorba politík založená na dôkazoch

Komisia vykonala analýzu situácie a jej výsledky sú podrobnejšie uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je pripojený k novému paktu o migrácii a azyle a jeho legislatívnym a nelegislatívnym návrhom. Poukazuje na nedávny vývoj v oblasti riadenia migrácie a zdôrazňuje, že kľúčovými prvkami pre nový začiatok sú obnovenie reformy systému na určovanie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu a nový spôsob rozdelenia zaťaženia.

V analýze sa zdôrazňuje, že napriek tomu, že počet neoprávnených príchodov do Únie sa od roku 2015, keď kríza vrcholila, výrazne znížil o 92 %, naďalej existuje niekoľko štrukturálnych výziev, v dôsledku ktorých sú azylové systémy, systémy prijímania a systémy návratu jednotlivých členských štátov pod tlakom. Medzi tieto výzvy patrí zvyšujúci sa podiel žiadateľov o medzinárodnú ochranu bez skutočných nárokov, ktorí pravdepodobne nezískajú ochranu v EÚ, čo vedie k zvýšeniu administratívneho zaťaženia a oneskoreniu pri poskytovaní ochrany pre tých, ktorí skutočne potrebujú ochranu, a takisto k pretrvávaniu fenoménu ďalšieho pohybu migrantov v rámci EÚ. Okrem toho sa musia zohľadniť výzvy, pred ktorými stoja členské štáty pri zaisťovaní bezpečnosti žiadateľov a svojich pracovníkov v podmienkach krízy spôsobenej ochorením COVID-19.

Kým počet neoprávnených príchodov sa postupom času znížil, podiel migrantov prichádzajúcich z krajín s mierou uznaných žiadostí nižšou ako 20 % sa zvýšil z 13 % v roku 2015 na 55 % v roku 2018. Súčasne sa zvyšuje aj podiel zložitých prípadov, ktorých spracovanie s vyžaduje viac zdrojov, pretože príchod štátnych príslušníkov tretích krajín so zreteľnými potrebami v oblasti medzinárodnej ochrany v rokoch 2015 – 2016 čiastočne nahradili zmiešané príchody osôb so štátnymi príslušnosťami s väčšími rozdielmi v miere uznaných žiadostí. Okrem toho bez ohľadu na pokles neoprávnených príchodov v rámci celej EÚ počet žiadostí o medzinárodnú ochranu sa naďalej zvyšoval a je štvornásobne vyšší v porovnaní s počtom príchodov. Tento trend ukazuje, že sú žiadatelia, ktorí nepodajú žiadosť v členskom štáte prvého príchodu, podajú viacero žiadostí o medzinárodnú ochranu v rámci EÚ a že je potrebné reformovať súčasný dublinský systém. A napokon stále pretrvávajú výzvy týkajúce sa vylodenia po pátracích a záchranných operáciách. V roku 2019 polovicu všetkých neoprávnených príchodov po mori predstavovali vylodenia po pátracích a záchranných operáciách, čo vyvolalo osobitný tlak na určité členské štáty výlučne v dôsledku ich zemepisnej polohy.

V analýze sa ďalej uvádza, že štátni príslušníci tretích krajín, ktorých žiadosti o medzinárodnú ochranu sa zamietli, predstavujú v EÚ každoročne približne 370 000 osôb²¹, ktoré je potrebné nasmerovať do konania o návrate. Podľa štatistických údajov dostupných Komisii to predstavuje približne 80 % z celkového počtu rozhodnutí o návrate vydaných každý rok²². Rastúci podiel žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorí pravdepodobne nezískajú takúto ochranu v EÚ, vedie k zvýšeniu záťaže, pretože je potrebné spracovať nielen žiadosti, ale aj návrat neregulárnych migrantov, ktorí nikdy nepožiadali o medzinárodnú ochranu alebo ktorých žiadosti boli zamietnuté vrátane tých, ktoré boli zjavne nepodložené alebo neprípustné. To má prirodzene vplyv na rýchlosť priznania postavenia tým, ktorí skutočne potrebujú medzinárodnú ochranu.

Analýza ukazuje, že koncepcia a vykonávanie európskej azylovej a migračnej politiky majú závažné štrukturálne nedostatky a slabé miesta. Azylové systémy a systémy návratu členských krajín zostávajú do veľkej miery neharmonizované, v dôsledku čoho vznikajú rozdiely v normách ochrany, postupy nie sú efektívne a podnecuje to k neoprávneným pohybom migrantov po Európe s cieľom nájsť lepšie podmienky prijímania a vyhliadky pre pobyt, čo má neželaný účinok na schengenský priestor. Na riadenie migrácie možno pozeráť z pohľadu rôznych politických oblastí, pričom každá má vlastné ciele a aktérov. Každá oblasť politiky sa snaží riešiť jednotlivé výzvy bez zváženia, aký to bude mať vplyv na celkový rámec riadenia migrácie a ako to zapadá do komplexného rámca, ktorý je potrebný na to, aby sa prejavili výhody dobre riadeného systému. Celkovo sa v dôkazovom dokumente uznáva, že chýba integrovaná tvorba politík, ktorá spája rôzne politiky do koherentného celku.

V dôkazovom dokumente sa ďalej zdôrazňuje, že to, že chýba udržateľný systém slúžiaci všetkým členským štátom, ovplyvňuje možnosť okamžite a skutočne reagovať na vonkajšie faktory. Konkrétne v rámci súčasného dublinského systému alebo v rámci CEAS všeobecne neexistuje štruktúrovaný mechanizmus solidarity, aj keď tlak na jednotlivé členské štáty sa môže do veľkej miery líšiť a môže sa náhle a nepredvídateľným spôsobom meniť.

Okrem toho chýbajúci koherentný prístup EÚ v čase medzi ukončením oprávneného pobytu v dôsledku zamietavého rozhodnutia o žiadosti o azyl a začatím konaní o návrate vrátane žiadosti o readmisiu do tretích krajín znižuje účinnosť celého systému riadenia migrácie. Okrem toho údaje sú nedostatočné alebo nespoľahlivé alebo sa zdroje údajov nevyužívajú dostatočne efektívne, aby poskytli úplný obraz. Kvantitatívne údaje poskytnuté v januári 2020 členskými štátmi týkajúce sa intenzity neoprávnených pohybov zaznamenaných v ich krajinách boli obmedzené; príspevky z devätnástich členských štátov namiesto toho poukázali na počet prijatých žiadostí o medzinárodnú ochranu a v niektorých prípadoch aj na počet prichádzajúcich/odchádzajúcich dožiadaní o odovzdanie v rámci dublinského konania.

Tieto výzvy možno riešiť len zvýšením efektívnosti, komplexnosti a udržateľnosti európskeho azylového a migračného systému tým, že sa bude riadenie migrácie EÚ chápať ako súbor vzájomne prepojených politík založený na integrovanej tvorbe politík a na pravidlách, v ktorom účinnosť a nedostatky každej jednotlivej súčasti majú vplyv na systém ako celok.

²¹ Priemerný počet zamietavých rozhodnutí rozhodujúcich orgánov o žiadosti o azyl v rokoch 2015 – 2019 v EÚ27.

²² Pomer medzi priemerným počtom zamietavých rozhodnutí a priemerným počtom rozhodnutí o návrate vydaných v rokoch 2015 – 2019 (456 625) je 81,6 % celkového počtu vydaných rozhodnutí o návrate.

Analýza okrem toho upozorňuje na skutočnosť, že je potrebná širšia koncepcia solidarity. Táto koncepcia solidarity by mala mať povinný charakter, aby bolo možné predvídateľne a účinne reagovať na meniacu sa situáciu s rastúcim podielom zmiešaných migračných tokov do Únie a zabezpečiť spravodlivé rozdelenie zodpovednosti v súlade so zmluvou. Vzájomné poskytovanie podpory medzi členskými štátmi je potrebné nielen vo forme premiestnenia žiadateľov, ktorí nie sú účastníkmi konania na hraniciach, ale aj v určitých prípadoch iných skupín, ako sú žiadatelia, ktorí sú v konaní na hraniciach, a takisto osoby pod medzinárodnou ochranou. Členské štáty by takisto mali mať možnosť využívať solidaritu v oblasti návratu, aby lepšie dokázali riadiť zvyšujúci sa podiel zmiešaných migračných tokov. Dôkazy ďalej naznačujú, že solidarita medzi členskými štátmi poskytnutá formou príspevkov na budovanie kapacít a iných oblastí podpory sa ukázala ako účinná pri poskytovaní pomoci členským štátom, ktoré čelia migračnému tlaku. Skúsenosti získané z predchádzajúcich a prebiehajúcich systémov solidarity ukazujú, že v kontexte vylodení po pátracích a záchranných operáciách by mala byť solidarita k dispozícii neustále. V dôkazovom dokumente sa takisto zdôrazňuje, že migračný tlak vyplýva z rôznych faktorov a mal by sa posudzovať podľa viacerých kritérií, ktoré presahujú oblasť azylu a pokrývajú migračnú situáciu členských štátov, ako aj EÚ ako celku (celkové kvalitatívne hodnotenie).

Okrem toho sa v určitých prípadoch preukázala účinnosť podpory správneho fungovania azylových systémov, systémov prijímania a systémov návratu, ako aj riadenia hraníc. V určitých prípadoch by niektorým členským štátom mohla skutočne pomôcť aj vzájomná podpora medzi členskými štátmi a podpora na úrovni EÚ s cieľom zlepšiť a posilniť vzťahy s určitými tretími krajinami, najmä vo vzťahu k readmisii.

A napokon sa v dôkazovom dokumente zdôrazňuje potreba zjednodušených a efektívnejších pravidiel pre postup na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Výzvy, ktoré sa týkajú súčasného dublinského systému pravidiel v oblasti zodpovednosti, sa v novom návrhu riešia prostredníctvom viacerých opatrení. Niektoré z nich boli navrhnuté už v roku 2016 a niektoré vychádzajú zo súčasných dublinských pravidiel.

Je takisto potrebné upraviť zodpovednosť členských štátov za migráciu tak, aby sa zohľadnila nová situácia a aby bola spravodlivo rozdelená z hľadiska širšieho rámca pre riadenie migrácie. Sú potrebné spoločné pravidlá toho, ako zvládnuť zmiešané migračné toky buď pri príchode, alebo pri zadržaní štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa vyhli kontrolám na vonkajších hraniciach, vo vnútrozemí, aby sa stanovila ich identita a takisto aby sa vykonali kontroly zdravotného stavu a bezpečnostné kontroly, pričom sa vychádza z postupov, ktoré sa už vypracovali v rámci prístupu založeného na hotspotoch. Ďalšia a rozsiahlejšia podpora by sa mala poskytnúť prostredníctvom agentúr EÚ a z finančných prostriedkov EÚ v rámci pomoci členským štátom pri poskytovaní solidárnych príspevkov, ktoré budú musieť poskytnúť, a pri riadení ich rôznej zodpovednosti za migračné toky.

3.2. Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

Komisia v súlade so svojím záväzkom uvedeným v európskej migračnej agende zadala v roku 2016 vypracovanie externých štúdií, ktoré sa týkajú hodnotenia dublinského systému²³. V rámci hodnotenia sa nariadenie Dublin III posudzovalo z hľadiska účinnosti, efektívnosti,

²³

Správy o hodnotení a vykonávaní sú k dispozícii na tejto adrese: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-wedo/policies/asylum/examination-of-applicants/index_en.htm.

súdržnosti a prínosu zapojenia EÚ. Skúmalo sa, do akej miery nariadenie plní svoje ciele, širšie politické potreby EÚ a potreby cieľových zainteresovaných strán²⁴. Súčasťou hodnotenia bola hĺbková štúdia týkajúca sa praktického vykonávania nariadenia Dublin III v členských štátoch²⁵. Hlavné zistenia sú zhrnuté ďalej a podrobnejšie sú uvedené v pracovnom dokumente útvarov Komisie, ktorý je pripojený k novému paktu a jeho návrhom. Okrem toho Európsky parlament požiadal vo februári 2020 Európsku radu pre utečencov a emigrantov (European Council on Refugees and Exiles – ECRE), aby vypracovala štúdiu o dublinskom nariadení o žiadostiach o medzinárodnú ochranu²⁶.

Význam nariadenia Dublin III

Základným kameňom *acquis* EÚ v oblasti azylu je systém určovania, ktorý členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, a jeho ciele zostávajú v platnosti. Nástroj EÚ, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie zodpovedného členského štátu, bude mať zásadný význam, pokiaľ budú v rámci Únie existovať samostatné vnútroštátne azylové systémy. Bez takéhoto nástroja by sa členské štáty museli spoliehať na dohody *ad hoc*, ako to bolo v období pred prijatím dublinského nariadenia, v dôsledku čoho by určenie zodpovednosti medzi členskými štátmi bolo mimoriadne zložité. V rámci hodnotenia sa dospelo k záveru, že žiadny vnútroštátny alebo dvojstranný nástroj nemôže zaistiť ten istý celkový účinok, čo by mohlo viesť k neposudzovaniu žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré nepatria jednoznačne do právomoci konkrétneho členského štátu. Názory sa rozchádzali, pokiaľ ide o skutočný účinok nariadenia, ktoré by malo žiadateľom zaistiť rýchly prístup ku konaniam o azyle a viesť k dlhodobej stratégii odrádzajúcej žiadateľov od podávania viacerých žiadostí. Zvýšila by sa tak účinnosť azylového systému, pretože by sa predchádzalo jeho zneužívaniu a dosiahlo by sa zníženie celkových nákladov.

Nedávna štúdia Európskeho parlamentu takisto potvrdzuje, že je potrebný systém, v ktorom je jeden členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu na základe spoločných kritérií a súvisiacich dôkazných požiadaviek, bez ohľadu na jeho súčasné nedostatky.

Vykonávanie nariadenia

Najzávažnejší problém, na ktorý poukázala externá štúdia zadaná Komisiou, ktorý takisto potvrdili členské štáty a zainteresované strany v rámci konzultácií vykonaných, odkedy Komisia v roku 2016 prijala svoj návrh, bolo chýbajúce konzistentné a správne vykonávanie v jednotlivých členských štátoch. Dospelo sa takisto k záveru, že koncepcia nariadenia

²⁴ Hodnotenie vychádzalo zo sekundárneho výskumu, z kvantitatívnej analýzy a konzultácií s právnymi/politickými poradcami v 19 členských štátoch (BE, BG, CH, CY, EL, FR, HR, HU, IT, LT, LV, MT, NL, NO, PL, RO, SE, SI, SK). Informácie od ostatných 12 členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na nariadení Dublin III, neboli doručené včas, a preto nemohli byť zahrnuté do správy.

²⁵ Uskutočnili sa konzultácie so širokým spektrom zainteresovaných strán: dublinskými jednotkami v rámci vnútroštátnych azylových orgánov, právnymi/politickými poradcami, mimovládnyimi organizáciami, orgánmi zodpovednými za odvolania a preskúmanie, orgánmi presadzovania práva, orgánmi zodpovednými za zaistenie, žiadateľmi o medzinárodnú ochranu a/alebo osobami, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana. Vykonalo sa celkovo 142 pohovorov. Návštevy v teréne sa uskutočnili v 15 členských štátoch (AT, BE, DE, EL, FR, HU, LU, IT, MT, NL, NO, PL, SE, UK, CH), zatiaľ čo v 16 členských štátoch (BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FI, HR, IE, LT, LV, PT, RO, SI, SK, LI) sa využilo telefonické zisťovanie.

²⁶ Hodnotiaca správa je k dispozícii na adrese:
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642813/EPRS_STU\(2020\)642813_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642813/EPRS_STU(2020)642813_EN.pdf).

Dublin III má viacero nedostatkov, ktoré komplikujú dosahovanie jeho hlavných cieľov. Hierarchia kritérií stanovených v nariadení Dublin III nezohľadňuje skutočnosť, ktorej čelia migračné systémy členských štátov, ani sa nezameriava na dosiahnutie rovnováhy, pokiaľ ide o vynakladané úsilie. Spôsob určovania zodpovednosti spomaľuje prístup ku konaniu o azyle. V rámci súčasného systému môžu byť žiadatelia nútení čakať až 10 mesiacov (v prípade dožiadaní o „prijatie späť“) alebo 11 mesiacov (v prípade dožiadaní o „prevzatie“), kým sa začne konanie na posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. To sťažuje dosiahnutie cieľa systému zaručiť žiadateľom rýchly prístup ku konaniu o azyle. Okrem toho spoločným problémom v rámci EÚ zostáva podávanie viacerých žiadostí o medzinárodnú ochranu. V roku 2019 podalo 32 % žiadateľov už predtým žiadosti v iných štátoch. To naznačuje, že nariadenie malo len malý alebo nemalo žiadny vplyv na dosiahnutie cieľa zabrániť žiadateľom, aby podávali viaceré žiadosti, a tak obmedziť neoprávnené pohyby.

Je takisto zrejmé, že nariadenie Dublin III nebolo navrhnuté, aby riešilo situácie migračného tlaku alebo spravodlivé rozdelenie zodpovednosti v rámci členských štátov. Nezohľadňuje ani situáciu riadenia migrácie v prípade zmiešaných migračných tokov a následného tlaku, ktorý tieto toky vyvíjajú na migračné systémy členských štátov.

3.3. Konzultácie so zainteresovanými stranami

Politický profil migrácie za posledné roky a rokovania o návrhoch z roku 2016 znamenajú, že sa už uskutočnila široká a podrobná diskusia o témach, ktorých sa týka toto nariadenie. Komisia okrem toho konzultovala nový pakt o migrácii a azyle s Európskym parlamentom, členskými štátmi a so zainteresovanými stranami pri viacerých príležitostiach s cieľom zistiť ich názor.

Pozornosť sa konkrétne zamerala na spoluprácu s Európskym parlamentom, ktorý opakovane zdôraznil dôležitosť celostného prístupu k udržateľnej azylovej a migračnej politike. Potreba celostného prístupu k migrácii bola zdôraznená aj v pozičných dokumentoch, ktoré predložili viaceré politické skupiny v Európskom parlamente, a všeobecne sa volalo po rýchlom dokončení rokovaní o návrhoch týkajúcich sa migrácie a azylu. Európsky parlament vyjadril názor, že pri celostnom prístupe k migrácii by sa mal vziať do úvahy vonkajší rozmer EÚ, schopnosť riešiť základné príčiny migrácie a vybudovať nové partnerstvá s tretími krajinami, stabilný pátrací a záchranný mechanizmus a malo by sa podporiť presídľovanie, legálne možnosti migrácie a integračné opatrenia.

Európsky parlament takisto vyzval na vytvorenie systému povinnej solidarity, ktorý zahŕňa premiestnenie, a potrebu dlhodobých riešení a silnej solidarity vo vzťahu k azylovým opatreniam. Táto potreba sa prejavila aj v kontexte pandémie koronavírusu, aby sa predišlo humanitárnym krízam.

Komisia viedla nepretržité rokovania so všetkými členskými štátmi pred začatím práce na novom pakte o migrácii a azyle a následne aj počas jeho prípravy. Členské štáty chápali potrebu pokroku pri odstraňovaní nedostatkov súčasného systému, potrebu nového systému spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, do ktorého by povinne prispievali všetky členské štáty, potrebu silnej ochrany hraníc, dôležitosť vonkajšieho rozmeru migrácie a potrebu zlepšenia návratov. Členské štáty počas konzultačnej fázy privítali zámer Komisie nájsť nové formy solidarity, napríklad prostredníctvom sponzorstva návratov.

Súbežne s tým rumunské, fínske, chorvátske a nemecké predsedníctvo uskutočnili výmeny strategických a technických informácií o budúcnosti rôznych aspektov migračnej politiky, ktoré ešte viac zdôrazňujú tieto body.

V rámci niekoľkých fór Rady organizovaných počas finskeho predsedníctva vrátane konferencie Tampere 2.0, ktorá sa konala 24. – 25. októbra 2019 v Helsinkách, a Salzburského fóra, ktoré sa konalo 6. – 7. novembra 2019 vo Viedni, členské štáty privítali zámer Európskej komisie obnoviť dublinskú reformu s cieľom nájsť nové formy solidarity, do ktorých môžu zmysluplne prispievať všetky členské štáty. Členské štáty zdôraznili, že solidárne opatrenia by mali ísť ruka v ruku s opatreniami v oblasti zodpovednosti. Okrem toho poukázali na naliehavú potrebu bojovať proti neoprávneným pohybom v rámci EÚ, ako aj vynútiť návrat v prípade osôb, ktoré nepotrebujú medzinárodnú ochranu.

Komisia zohľadnila aj viaceré odporúčania vnútroštátnych a miestnych orgánov²⁷, mimovládnych a medzinárodných organizácií ako UNHCR²⁸ a IOM²⁹, ako aj odborných zoskupení a zástupcov akademickej obce o novom začiatku a riešení súčasných migračných výziev v súlade s normami v oblasti ľudských práv. Podľa nich by sa v rámci nového začiatku reformy mali prehodnotiť určité pravidlá určovania zodpovednosti a mal by sa zabezpečiť mechanizmus povinnej solidarity aj pre osoby vylodené po pátracích a záchranných operáciách. Mimovládne organizácie presadzujú aj spoločný výklad zodpovednosti medzi členskými štátmi a vyzvali na prepracovanie dublinských pravidiel tak, aby zahŕňali trvalejší mechanizmus premiestňovania³⁰.

Komisia zohľadnila aj názory zainteresovaných strán na potrebu vytvoriť komplexný prístup k riadeniu migrácie prostredníctvom celostného prístupu k migrácii a azylu. Zainteresované strany, s ktorými sa uskutočnila konzultácia, vyjadrili svoje názory na to, ako vypracovať novú zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, a vo všeobecnosti privítali zámer Komisie obnoviť reformu dublinského nariadenia s cieľom nájsť nové formy solidarity.

Komisárka Johanssonová takisto viedla pri viacerých príležitostiach ciele konzultácie s organizáciami občianskej spoločnosti, príslušnými miestnymi mimovládnymi organizáciami v členských štátoch, ako aj so sociálnymi a ekonomickými partnermi. V rámci tohto konzultačného procesu boli osobitné odporúčania zamerané na spoločný prístup k špecifickým štandardom, ktoré sa týkajú detí, v nadväznosti na oznámenie z roku 2017 o migrujúcich deťoch³¹, a na potrebu vytvoriť systém, ktorý je spravodlivý a zabezpečuje ochranu základných práv.

Komisia takisto zohľadnila príspevky a štúdie Európskej migračnej siete³², ktoré sa realizovali na jej podnet a ktorých výsledkom je viacero odborných štúdií a *ad hoc* prieskumov v posledných rokoch.

²⁷ Napríklad Berlínsky akčný plán o novej európskej azylovej politike z 25. novembra 2019, ktorý podpísalo 33 organizácií a obcí.

²⁸ Odporúčania UNHCR pre navrhovaný pakt Európskej komisie o migrácii a azyle, január 2020.

²⁹ Odporúčania IOM pre nový pakt Európskej únie o migrácii a azyle, február 2020.

³⁰ Projektová správa CEPS, *Pátranie a zachraňovanie, vylodovanie a premiestňovacie opatrenia v Stredozemnom mori. Je možné odplávať od zodpovednosti?*, jún 2019.

³¹ Iniciatíva pre migrujúce deti vyzvala na spoločný postup pri riešení problému nezvestných detí (detí bez sprievodu a detí odlúčených od rodičov), pri zriaďovaní účinných mechanizmov na odhaľovanie hrozieb obchodovania s deťmi, ako aj pri vytváraní špecifických štandardov pre konania o azyle, ktoré sa týkajú detí.

³² Všetky štúdie a správy Európskej migračnej siete sú dostupné na webovom sídle: https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network_en.

3.4. Základné práva

Tento návrh je plne v súlade so základnými právami a všeobecnými zásadami Únie, ako aj s medzinárodným právom.

Najmä lepšie informovanie žiadateľov o uplatňovaní tohto nariadenia a ich právach a povinnostiach na jednej strane umožní lepšie tieto práva chrániť a na strane druhej prispeje k zníženiu úrovne neoprávnených pohybov, keďže žiadatelia o azyl budú viac naklonení rešpektovať pravidlá systému. Zvýši sa účinnosť práva na súdny prostriedok nápravy vymedzením rozsahu odvolania a stanovením cieľa, aby súdy alebo tribunály rozhodli v rámci harmonizovanej lehoty. O žiadosti o odkladný účinok sa musí rozhodnúť v rámci harmonizovanej lehoty.

Posilní sa právo na slobodu a voľný pohyb skrátením lehôt, počas ktorých môže byť osoba zaistená, a to vo výnimočnom prípade uvedenom v nariadení a len v súlade so zásadou nevyhnutnosti a primeranosti.

Posilní sa rešpektovanie súkromného a rodinného života, a to najmä rozšírením rozsahu pôsobnosti nariadenia, aby zahŕňalo súrodencov a rodiny, ktoré vznikli v krajinách tranzitu.

Posilňujú sa aj práva maloletých osôb bez sprievodu lepším vymedzením vykonávania zásady najlepšieho záujmu dieťaťa a vytvorením mechanizmu na určenie záujmu dieťaťa, ktorý sa použije za všetkých okolností, keď má dôjsť k odovzdaniu maloletej osoby. Upravuje sa aj lehota na zaslanie dožiadania o prevzatie tak, aby sa zohľadnila komplexnosť prípadov, ktoré sa týkajú pátrania po rodinných príslušníkoch a zlúčenia rodiny. Pravidlá týkajúce sa dokazovania sa zjednodušili, aby sa zabezpečilo rýchle určenie zodpovednosti a ďalej sa posilnilo právo na celistvosť rodiny. Rovnako sa bude musieť vždy uprednostniť premiestnenie maloletých osôb bez sprievodu a členské štáty dostanú v týchto prípadoch vyššie finančné stimuly vo forme príspevku.

Aby sa zabránilo neoprávneným pohybom, návrh obmedzuje právo na materiálne podmienky prijímania v členskom štáte, v ktorom je žiadateľ povinný zdržiavať sa, s tou výnimkou, že všetky členské štáty sú povinné zabezpečiť životnú úroveň v súlade s právom Únie vrátane Charty základných práv EÚ a medzinárodných záväzkov.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Celkové finančné zdroje potrebné na podporu vykonávania tohto návrhu na roky 2021 – 2027 dosahujú sumu 1 113,5 milióna EUR. Pokrylo by to prevádzkové náklady vrátane nákladov na odovzdanie vo forme jednorazových platieb za odovzdania na základe tohto navrhovaného nariadenia a za odovzdania v súvislosti s premiestnením v kontexte ustanovení o solidarite, ktoré sa týkajú premiestnenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu, osôb, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana a štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu. Vyššie finančné stimuly sa predpokladajú za premiestnenie maloletých osôb bez sprievodu.

Finančné potreby sú kompatibilné so súčasným viacročným finančným rámcom a zahŕňajú využitie špeciálnych nástrojov, ako sa stanovuje v nariadení Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013³³.

5. PODROBNÉ VYSVETLENIE KONKRÉTNÝCH USTANOVENÍ NÁVRHU

Týmto nariadením sa stanovuje spoločný rámec, ktorým sa má uznať, že výzve, ktorou sú v Únii neoprávnené príchody migrantov, by nemali čeliť jednotlivé členské štáty samotné, ale Únia ako celok. Nariadenie prispieva ku komplexnému prístupu podporou integrovanej tvorby politík v rámci jeho pôsobnosti.

Návrh zachováva väzbu medzi zodpovednosťou v oblasti azylu a dodržiavaním povinností týkajúcich sa ochrany vonkajších hraníc členskými štátmi, pričom sa zohľadňujú medzinárodné záväzky v oblasti vykonávania pátracích a záchranných operácií s výhradou výnimiek, ktorých cieľom je chrániť celistvosť rodiny a záujem dieťaťa. Súčasné kritériá na určenie zodpovednosti sú v zásade zachované, ale navrhujú sa ciele zmeny, najmä v záujme posilnenia celistvosti rodiny rozšírením vymedzenia pojmu rodinný príslušník, objasnením zodpovednosti členského štátu po pátracích a záchranných operáciách a zavedením nového kritéria, ktoré sa týka vlastníctva diplomov o vzdelaní.

Hlavné vykonané zmeny sa zameriavajú na jednej strane na zlepšenie efektívnosti systému, najmä posilnením zodpovednosti konkrétneho členského štátu za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu po tom, ako už bola táto zodpovednosť raz určená. Na druhej strane zmeny slúžia na obmedzenie neoprávnených pohybov, predovšetkým vypustením určitých ustanovení o zániku zodpovednosti alebo jej presune medzi členskými štátmi.

Systém dopĺňa nový prístup k solidarite založený na rámci, ktorý umožňuje posúdiť v reálnom čase situáciu v členských štátoch a EÚ. Okrem toho sa stanovujú procesné pravidlá s cieľom uľahčiť premiestnenie a sponzorstvo návratov ako prostriedkov solidarity.

5.1. Stanovenie spoločného rámca založeného na komplexnom prístupe k riadeniu migrácie

Na účely vykonávania spoločného rámca návrh stanovuje viaceré zásady, ktorými by sa malo riadiť vykonávanie riadenia migrácie vrátane potreby integrovanej tvorby politík a zabezpečenia zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti. Stanovuje sa štruktúra riadenia, v rámci ktorej budú mať členské štáty zavedené vnútroštátne stratégie týkajúce sa vykonávania tohto rámca vrátane stratégií v oblasti plánovania pre prípad nepredvídaných udalostí, aby sa zabránilo vzniku migračného tlaku, a takisto v oblasti monitorovania základných práv.

Tieto stratégie prispievajú k novej európskej stratégii v oblasti vykonávania rôznych prvkov, ktoré zahŕňajú komplexný prístup, a stanovujú strategický prístup k riadeniu migrácie na úrovni Únie, čím umožnia orientáciu na budúcnosť vo vzťahu k rizikám a možnostiam, ktoré patria k riadeniu migrácie, a hľadanie ich najlepšieho riešenia. Komisia bude každoročne zverejňovať správu o riadení migrácie, ktorá bude obsahovať krátkodobú prognózu vývoja migračnej situácie a umožní včas reagovať na vznikajúce trendy v oblasti migrácie a na ohlasy na výsledky monitorovacieho rámca. Tento rámec bude dopĺňať systém pravidelného

³³ Nariadenie Rady (EÚ, Euratom) č. 1311/2013 z 2. decembra 2013, ktorým sa ustanovuje viacročný finančný rámec na roky 2014 – 2020, Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 884.

monitorovania situácie v oblasti migrácie prostredníctvom situačných správ Komisie. Toto úsilie budú podporovať činnosti vykonávané v rámci koncepcie pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie, najmä činnosti v oblasti monitorovania a predkladania správ stanovené v danej koncepcii.

5.2. Mechanizmus solidarity

- **Solidárne opatrenia, ktoré budú členské štáty povinné zabezpečiť v situáciách migračného tlaku**

Zavádza sa nový mechanizmus, ktorý dokáže zabezpečiť solidaritu potrebnú na riešenie migračného tlaku. Mechanizmus solidarity je navrhnutý ako flexibilný, takže ho možno uplatniť v situáciách s rôznymi migračnými tokmi a skutočnosťami. Solidárne príspevky, ktoré budú členské štáty povinné poskytnúť, zahŕňajú buď premiestnenie, alebo sponzorstvo návratov, a existuje aj možnosť prispieť k opatreniam zameraným na posilnenie kapacity členských štátov v oblasti azylu, príjmu a návratu a vo vzťahu k vonkajšiemu rozmeru. Členské štáty budú povinné prispieť vo forme podielu vypočítaného na základe distribučného kľúča založeného na 50 % HDP a 50 % obyvateľstva. Podiel benefitujúceho členského štátu sa zahrnie do distribučného kľúča, aby sa zabezpečilo, že všetky členské štáty uplatňujú zásadu spravodlivého rozdelenia zodpovednosti.

Premiestnenie

Navrhovaný rozsah premiestnenia zahŕňa žiadateľov o medzinárodnú ochranu, na ktorých sa nevzťahuje konanie na hraniciach podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*]. Všetky zmysluplné väzby medzi osobou, ktorá má byť premiestnená, a členským štátom premiestnenia sú zapracované ako procesný prvok. V prípadoch migračného tlaku bude premiestnenie zahŕňať aj osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, až do obdobia troch rokov, odkedy sa takýmto osobám táto ochrana poskytla.

Sponzorstvo návratov

Navrhované nariadenie umožňuje členským štátom rozhodnúť sa pre poskytnutie solidárneho príspevku vo forme sponzorstva návratov. V rámci sponzorstva návratov sa členský štát zaväzuje podporiť členský štát vystavený migračnému tlaku tým, že v úzkej súčinnosti s ním vykoná činnosti potrebné na návrat jednotlivito identifikovaných štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu benefitujúceho z povinného solidárneho opatrenia, z územia tohto štátu. Na tento účel by sponzorujúci členský štát napríklad poskytol poradenstvo v oblasti návratu a reintegrácie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu, pomohol pri dobrovoľnom návrate a reintegrácii neregulárnych migrantov prostredníctvom svojho programu a zdrojov, viedol alebo podporil politický dialóg s tretími krajinami v záujme uľahčenia readmisie neregulárnych migrantov, ktorí sa nachádzajú v benefitujúcom členskom štáte, a zabezpečil doručenie platného cestovného dokladu. Ak sa však tieto snahy po ôsmich mesiacoch ukážu ako neužitočné, dotknuté osoby by boli odovzdané sponzorujúcemu členskému štátu, ktorý by pokračoval by v úsilí o ich návrat v súlade so smernicou o návrate 2008/115/ES³⁴.

³⁴

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

Činnosti zahrnuté do sponzorstva návratov dopĺňajú činnosti, ktoré vykonáva Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž, a zahŕňajú najmä tie, ktoré agentúra nemôže vykonávať na základe svojho mandátu (napr. ponuka diplomatickej podpory benefitujúcemu členskému štátu vo vzťahoch s tretími krajinami). Keď členské štáty uvedú, že vykonávajú sponzorstvo návratov, uvedú aj štátne príslušnosti tretích krajín, v prípade ktorých chcú podporiť návrat: týmto sa má zabezpečiť, že sa sponzorstvo využíva na návrat štátnych príslušníkov tretích krajín, pre ktorých môžu byť dotknuté členské štáty prínosom.

- **Solidárne opatrenia po vylodeniach z pátracích a záchranných operácií**

V každoročnej správe o riadení migrácie budú uvedené krátkodobé prognózy očakávané na všetkých trasách pre vylodenia po takýchto operáciách a stanovená solidárna reakcia, ktorá by bola potrebná, aby prispela k uspokojeniu potrieb členských štátov vylodenia týkajúcich sa premiestnenia žiadateľov, ktorí nie sú účastníkmi konania na hraniciach, alebo aj kapacitných potrieb dotknutých členských štátov. V správe bude takisto uvedený podiel požadovaných solidárnych opatrení pre každý členský štát a vymedzený celkový počet štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahujú solidárne opatrenia. Ostatné členské štáty môžu potom uviesť, ktorý druh solidárneho opatrenia zamýšľajú vykonať buď prostredníctvom premiestnenia žiadateľov, alebo prostredníctvom opatrení v oblasti posilnenia kapacít alebo vonkajšieho rozmeru.

Keď sú príspevky členských štátov dostatočné, Komisia prijme vykonávací akt, ktorým sa stanoví rezerva solidarity, aby poskytla podporu pri riešení výziev, ktorým čelí členský štát vylodenia.

Keď zamýšľané opatrenia členských štátov nie sú dostatočné pre potreby uvedené v správe o riadení migrácie, Komisia prijme vykonávací akt, ktorým sa stanovia podiely každého členského štátu podľa distribučného kľúča pre premiestnenie. Keď členské štáty uviedli, že majú v úmysle vykonať opatrenia v oblasti kapacity alebo vonkajšieho rozmeru, Komisia stanoví opatrenia vo vykonávacom akte. Ak však zámery členských štátov prijať opatrenia v oblasti kapacity alebo vonkajšieho rozmeru presiahnu 30 % požadovaného počtu osôb, ktoré majú byť premiestnené, Komisia zabezpečí, aby členské štáty museli prispieť polovicou svojho podielu na premiestnenie. V takých prípadoch si členské štáty môžu vybrať aj možnosť, že prispejú prostredníctvom sponzorstva návratov.

Počas roka, v ktorom dochádza k vylodeniam, Komisia využije rezervu a pripraví zoznamy na rozdelenie osôb, ktoré majú byť premiestnené, do prispievajúcich členských štátov z každého vylodenia alebo skupiny vylodení. V prípade rizika, že rezervy solidarity nebudú dostatočné v dôsledku rastúceho počtu vylodení, Komisia zmení vykonávací akt, pričom stanoví ďalšiu hodnotu stanovených opatrení na premiestnenie pre konkrétny benefitujúci členský štát alebo benefitujúce členské štáty, ktorá by mala byť najviac 50 % hodnoty stanovenej vo vykonávacích aktoch. Okrem toho v prípade rizika, že sa členský štát vylodenia dostane do migračného tlaku, sa môže jeho rezerva solidarity použiť na rýchle premiestnenie osôb, kým nebude prijatý vykonávací akt stanovený pre situácie migračného tlaku. Na tento účel sa môžu použiť aj rezervy iných členských štátov vylodenia, pokiaľ to nenarúša fungovanie ich rezervy.

Keď je v správe o riadení migrácie uvedené, že členské štáty čelia konkrétnym výzvam v dôsledku toho, že sú na ich území prítomní štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sú žiadateľmi o medzinárodnú ochranu a sú zraniteľní, môže sa rezerva solidarity použiť aj na rýchle premiestnenie takýchto osôb bez ohľadu na to, ako prešli cez vonkajšie hranice.

Povinná solidarita v situáciách migračného tlaku

Posúdenie migračného tlaku a solidárna reakcia

Keď členský štát informoval Komisiu, že sa považuje za štát vystavený migračnému tlaku vrátane rizika tlaku v dôsledku veľkého počtu príchodov, ktoré zahŕňa aj prípady, keď sú tieto príchody výsledkom pátracích a záchranných operácií, Komisia posúdi situáciu, pričom zohľadní konkrétnu situáciu prevládajúcu v členskom štáte na základe niekoľkých kritérií a dostupných informácií vrátane informácií zhromaždených v rámci koncepcie pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie. Keď posúdenie ukáže, že členský štát je pod migračným tlakom, Komisia zistí celkové potreby členského štátu a stanoví primerané opatrenia potrebné na riešenie situácie a všetky ostatné členské štáty prispievajú prostredníctvom opatrení na premiestnenie alebo sponzorstvo návratov alebo kombinácie takýchto opatrení. Keď je členský štát sám benefitujúcim členským štátom, nie je povinný prispieť na solidaritu. Členské štáty uvedú druh príspevkov, ktoré poskytnú, v plánoch solidárnej reakcie, ktoré zašlú Komisii.

Okrem toho, keď je v správe o migračnom tlaku uvedená potreba iných solidárnych opatrení, ktorých cieľom je posilnenie kapacity v oblasti azylu, prijímania alebo návratu alebo opatrení v oblasti vonkajšieho rozmeru s cieľom riešiť migračné toky, prispievajúce členské štáty môžu uviesť takéto opatrenia vo svojich plánoch solidárnej reakcie namiesto premiestnenia alebo sponzorstva návratov. Takéto opatrenia by mohli mať rôzne formy vrátane pomoci so zavedením vyššej prijímacej kapacity vrátane infraštruktúry alebo iných systémov na zlepšenie podmienok prijatia žiadateľov o azyl. Mohli by zahŕňať aj financovanie zamerané na riadenie azylovej a migračnej situácie v osobitnej tretej krajine, v ktorej sa vytvárajú konkrétne migračné toky do členského štátu. V oblasti návratu by takéto opatrenia mohli zahŕňať napríklad finančnú alebo inú pomoc zameranú na infraštruktúru a zariadenia, ktoré môžu byť potrebné na vykonávanie návratov alebo poskytnutie materiálnych alebo dopravných prostriedkov na vykonávanie takýchto operácií. Keď Komisia posúdi, že sú tieto príspevky primerané podielu členského štátu a v súlade s cieľmi stanovenými vo Fonde pre azyl a migráciu, budú uvedené vo vykonávacom akte.

Ak však zámery členských štátov týkajúce sa prijatia opatrení v oblasti kapacity alebo vonkajšieho rozmeru presiahnu 30 % požadovaného počtu osôb, ktoré majú byť premiestnené alebo sa na ne má vzťahovať sponzorstvo návratov, Komisia zabezpečí, aby tieto členské štáty museli prispieť polovicou svojho podielu na tieto opatrenia.

Členský štát môže takisto požiadať o zníženie svojho podielu, keď môže preukázať, že v priebehu predchádzajúcich piatich rokov bol zodpovedný za žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorých počet presahuje dvojnásobok priemeru EÚ na obyvateľa, a môže požiadať o odpočítanie 10 % svojho podielu. Odpočítaná časť podielu sa potom primerane rozdelí medzi ostatné členské štáty.

Vykonávacie akty Komisie o solidárnych opatreniach

Komisia do dvoch týždňov od predloženia plánov solidárnej reakcie prijme vykonávací akt, ktorým sa stanovia solidárne opatrenia, ktoré majú prijať členské štáty v prospech členského štátu vystaveného migračnému tlaku.

Vo vykonávacom akte sa stanoví celkový počet osôb, ktoré sa majú premiestniť a/alebo sa na ne má vzťahovať sponzorstvo návratov, pričom sa zohľadní kapacita a potreby benefitujúceho členského štátu v oblasti azylu a návratu uvedené v posúdení a vymedzí sa podiel každého

členského štátu na základe distribučného kľúča upraveného v súlade s požiadavkami členských štátov, ktoré preukázali, že majú nárok na odpočítanie. Stanovia sa v ňom aj opatrenia v oblasti budovania kapacít, prevádzkovej podpory alebo opatrenia týkajúce sa vonkajšieho rozmeru, ktoré má prijať prispievajúci členský štát namiesto premiestnenia alebo sponzorstva návratov.

Vykonávací akt sa prijme podľa článku 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011, na základe ktorého má Komisia z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov v dôsledku situácie migračného tlaku v benefitujúcich členských štátoch právomoc prijímať okamžite uplatniteľné vykonávacie akty, ktoré zostanú v platnosti počas obdobia nie dlhšieho ako jeden rok.

- **Všeobecné ustanovenia o solidarite**

Fórum solidarity

V situáciách migračného tlaku, keď solidárne príspevky, ktoré uviedli členské štáty v plánoch solidárnej reakcie, nezodpovedajú potrebám uvedeným v posúdení migračného tlaku, Komisia zvolá fórum solidarity, ktoré členským štátom poskytne možnosť upraviť kategóriu svojich príspevkov v svojich plánoch solidárnej reakcie.

Keď plánované solidárne príspevky nie sú dostatočné na zabezpečenie efektívneho fungovania solidárnej podpory pre vylodenia po pátracích a záchranných operáciách, Komisia zvolá fórum solidarity predtým, ako prijme dodatočný vykonávací akt uvedený v danom článku.

Iné formy solidarity

Členský štát môže kedykoľvek požiadať o dobrovoľnú solidárnu podporu od iných členských štátov. Ktorýkoľvek členský štát môže poskytnúť dobrovoľné príspevky v prospech tohto členského štátu vrátane príspevku vo forme premiestnenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu, na ktorých sa vzťahuje konanie na hraniciach v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní na hraniciach*] alebo štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na území členského štátu. Členské štáty môžu okrem toho na dobrovoľnej báze poskytnúť príspevky určené na posilnenie kapacity členských štátov v oblasti azylu, prijímania a návratu a v rámci vonkajšieho rozmeru. Členské štáty, ktoré prispeli alebo plánujú prispieť vo forme solidárnych opatrení, budú informovať Komisiu predložením plánu solidárnej podpory, ktorý tvorí prílohu k tomuto návrhu. Keď takéto dobrovoľné príspevky zodpovedajú opatreniam stanoveným vo vykonávacom akte o migračnom tlaku, úroveň príspevkov členských štátov sa odpočíta z podielu uvedeného vo vykonávacom akte.

Postup premiestnenia

Navrhované nariadenie stanovuje postupy, ktoré sa majú vykonávať pred premiestnením a po ňom, a povinnosti benefitujúceho členského štátu aj členského štátu premiestnenia. Medzi povinnosti benefitujúceho členského štátu patria povinnosti uvedené v ustanoveniach týkajúcich sa identifikácie a registrácie dotknutých osôb na účely premiestnenia a povinnosť uistiť sa, že dotknutá osoba nepredstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti ani verejného poriadku. Keď benefitujúci členský štát dospeje k záveru, že dotknutá osoba predstavuje takéto bezpečnostné riziko, táto osoba sa nepremiestni. Keď je osoba, ktorá sa má premiestniť, žiadateľom, benefitujúci členský štát musí pred uplatnením postupu

premiestnenia predovšetkým posúdiť aj to, či on sám nemôže byť určený ako zodpovedný členský štát podľa kritérií súvisiacich so zlúčením rodiny alebo pobytom/vízom, pretože takéto osoby by mali silnú väzbu na benefítujúci členský štát a nemali by sa premiestniť inam. Medzi povinnosti členského štátu premiestnenia patrí povinnosť premiestniť osobu, ktorá nepredstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti ani verejného poriadku, a v prípade, že daná osoba podala žiadosť, vykonať postup na určenie zodpovedného členského štátu, ak sa takýto postup nevykoná v benefítujúcom členskom štáte. Keď ide o osobu, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, členský štát premiestnenia musí automaticky priznať príslušné postavenie, ktoré poskytol benefítujúci členský štát, aby sa zabezpečilo zachovanie postavenia osoby, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, a jej zodpovedajúcich práv dokonca aj v prípade jej premiestnenia do ďalšieho členského štátu.

Postup sponzorstva návratov

Členský štát, ktorý sa zaviazal poskytnúť sponzorstvo návratov, musí spolupracovať a úzko koordinovať svoje kroky s benefítujúcim členským štátom, aby sa určili osobitné podporné opatrenia, ktoré sú potrebné na vykonanie návratu jednotlivých identifikovaných a neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín z územia benefítujúceho členského štátu. Na základe výsledku koordinácie medzi dotknutými členskými štátmi by sponzorujúci členský štát prijal potrebné opatrenia zamerané na umožnenie a úspešné uzavretie konaní o návrate, a to napríklad tým, že poskytne podporu pri asistovanom dobrovoľnom návrate a reintegrácii, bude viesť alebo podporí politický dialóg s určitými tretími krajinami, zabezpečí identifikáciu a dodanie platných cestovných dokladov alebo zorganizuje praktické opatrenia pre operácie návratu, napríklad charterové alebo pravidelné lety. V tejto fáze však benefítujúci členský štát zostáva aj naďalej zodpovedný za vykonanie konaní o návrate (napr. vydanie rozhodnutia o návrate, odvolania) vo vzťahu k dotknutým jednotlivcom a uplatňuje smernicu o návrate.

Sponzorujúce členské štáty by vykonali podporné opatrenia počas vopred určenej lehoty – stanovenej na osem mesiacov. Táto lehota by začala plynúť odo dňa, keď Komisia prijme vykonávací akt o solidarite v situáciách migračného tlaku. Ak sa na sponzorovaných štátnych príslušníkov tretích krajín v čase prijatia vykonávacieho aktu ešte nevzťahuje rozhodnutie o návrate, začiatok lehoty by sa počítal odo dňa vydania rozhodnutia o návrate alebo, ak tieto osoby neúspešne žiadali o azyl a v dôsledku toho dostali rozhodnutie o návrate, odo dňa, keď štátni príslušníci tretích krajín už nemajú právo zostať a nie je im povolené zostať.

Keď aj napriek spoločnému úsiliu dotknutých členských štátov nedošlo k úspešnému vykonaniu návratov, štátni príslušníci tretích krajín by boli po uplynutí osemmesačnej lehoty odovzdaní na územie sponzorujúceho členského štátu. Na tento účel by sa primerane uplatnil postup opísaný v predchádzajúcej časti.

- **Finančná podpora**

V návrhu sú uvedené finančné stimuly pre premiestnenie. Poskytne sa finančný príspevok vo výške 10 000 EUR na premiestnenú osobu (vrátane následného sponzorstva návratov, ak návrat nie je úspešný). Finančný príspevok bude vo výške 12 000 EUR, ak je premiestňovaná osoba maloletá osoba bez sprievodu. Okrem toho sa poskytne finančný príspevok vo výške 500 EUR na pokrytie nákladov na odovzdanie osôb v súvislosti s premiestnením a s postupmi uvedenými v tomto nariadení.

- **Zmeny ďalších legislatívnych nástrojov**

Návrh zahŕňa zmenu nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*Fond pre azyl a migráciu*] s cieľom zaviesť finančné ustanovenia podporujúce toto navrhované nariadenie.

Návrh takisto zahŕňa zmenu smernice 2003/109/ES (smernica o dlhodobom pobyte). Pre tých, ktorí potrebujú ochranu, bude dôležitým príspevkom k zjednodušeniu úplnej a rýchlej integrácie osôb, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana v členskom štáte bydliska, možnosť získať postavenie osoby s dlhodobým pobytom v priebehu kratšej lehoty. Osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, by mali mať možnosť získať postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte, ktorý im poskytol medzinárodnú ochranu, po troch rokoch oprávneného a nepretržitého pobytu v danom členskom štáte, pričom sa zabezpečí, že v prípade iných podmienok na získanie tohto postavenia, sa budú na osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, vzťahovať tie isté podmienky, ako na iných štátnych príslušníkov tretích krajín.

5.3. Zjednodušenie postupu na určenie zodpovednosti a zvýšenie jeho efektívnosti

S cieľom zaistiť, aby postup na určenie zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu fungoval hladko a udržateľne, aby plnil cieľ poskytnúť rýchly prístup k posúdeniu žiadosti a k ochrane pre tých, ktorí to potrebujú, a aby odrádzal od neoprávnených pohybov, navrhujú sa viaceré zlepšenia systému, a to konkrétne:

- Povinnosť žiadateľa podať žiadosť buď v členskom štáte prvého neoprávneného vstupu, alebo v prípade oprávneného pobytu podať žiadosť v danom členskom štáte, ako bolo navrhnuté v roku 2016. Od žiadateľa sa potom vyžaduje, aby sa počas postupu určovania zodpovednosti nachádzal v tomto členskom štáte a po určení zodpovednosti v zodpovednom členskom štáte. Cieľom je zaistiť riadne riadenie migračných tokov, aby sa uľahčilo určenie zodpovedného členského štátu, a tým sa rýchlejšie získal prístup ku konaniu o poskytnutí medzinárodnej ochrany, a aby sa zabránilo neoprávneným pohybom. Touto zmenou sa vyjasňuje, že žiadateľ nemá právo vybrať si členský štát, v ktorom podá žiadosť, ani členský štát, ktorý bude zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti. V prípade nesplnenia tejto povinnosti bude mať žiadateľ nárok na materiálne práva pri prijatí len v tom členskom štáte, v ktorom má povinnosť sa zdržiavať.
- Osoby, ktorým sa poskytla okamžitá ochrana podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu*], sú zahrnuté do vymedzenia žiadateľa, aby sa zabezpečilo, že aj keď ich žiadosti ešte neboli uzavreté (sú pozastavené), členský štát, ktorý priznal postavenie s touto ochranou, nie je oslobodený od povinnosti určiť členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti a dodržiavať kritériá a mechanizmy stanovené v tomto nariadení. Ak sa za zodpovedný členský štát určí iný členský štát, okamžitá ochrana by mala prestať platiť, keď sa vykoná odovzdanie. Ak sa dotknuté osoby presunú do iných členských štátov a požiadajú tam o medzinárodnú ochranu, zodpovedný členský štát bude mať povinnosť prevziať ich späť v zmysle postupov stanovených v tomto nariadení.
- Ako bolo navrhnuté v roku 2016, pred uplatnením kritérií na určenie zodpovedného členského štátu, nariadenie zavádza pre členské štáty povinnosť, aby pred vykonaním odovzdania zabezpečili, že osoba nepredstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti ani verejného poriadku členského štátu. Táto povinnosť sa uplatňuje v prípade každej osoby, na ktorú sa vzťahujú postupy stanovené v tomto nariadení, aj keď sa na túto osobu nevzťahovalo preverovanie alebo z akéhokoľvek iného dôvodu nebola vykonaná jej bezpečnostná kontrola. Je úlohou prvého členského štátu, v ktorom bol žiadateľ zaregistrovaný, aby ešte pred uplatnením kritérií zodpovednosti posúdil, či sú opodstatnené dôvody považovať žiadateľa za ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku členského štátu. Ak sa pri posúdení zistí, že žiadateľ predstavuje

bezpečnostné riziko, tento členský štát sa stane zodpovedným členským štátom. V situácii, keď dotknutá osoba predstavuje bezpečnostné riziko v čase, keď je už určená zodpovednosť, môže sa vykonať odovzdanie za predpokladu, že sa dodrží osobitné ustanovenie o výmene informácií týkajúcich sa bezpečnosti.

- Zdôrazňuje sa požiadavka na spoluprácu žiadateľov s cieľom zabezpečiť, aby mali orgány všetky informácie potrebné na to, aby určili zodpovedný členský štát a či žiadateľ spĺňa podmienky na poskytnutie medzinárodnej ochrany, a takisto aby sa zabránilo obchádzaniu pravidiel, najmä útekom. V nariadení sa stanovujú primerané povinnosti pre žiadateľov týkajúce sa včasného poskytnutia všetkých informácií relevantných pre určenie zodpovedného členského štátu a takisto spolupráce s príslušnými orgánmi členských štátov. Výslovne sa uvádza aj to, že žiadatelia sú povinní zdržiavať sa v príslušnom členskom štáte a byť k dispozícii jeho orgánom a rešpektovať rozhodnutie o odovzdaní. Nesplnenie právnych povinností stanovených v nariadení bude mať pre žiadateľa primerané procesné následky, ako napríklad vylúčenie možnosti zohľadniť informácie, ktoré boli bezdôvodne predložené príliš neskoro.
- Nariadením sa rozširuje okruh informácií, ktoré sa musia poskytovať žiadateľom. Účelom osobného pohovoru je uľahčiť proces určovania zodpovedného členského štátu tým, že umožní zhromaždiť všetky potrebné informácie. Nemal by však viesť k zdržaniam v konaní v prípadoch, keď žiadateľ utiekol alebo už boli poskytnuté dostatočné informácie.
- Pravidlo, podľa ktorého sa kritériá určujú na základe situácie v čase, keď bola žiadosť prvýkrát zaregistrovaná v niektorom členskom štáte, sa vzťahuje na všetky kritériá vrátane kritérií týkajúcich sa rodinných príslušníkov a maloletých osôb. Jasne stanovené lehoty na poskytnutie relevantných informácií umožnia rýchle posúdenie a rozhodnutie.
- V nariadení je rozšírené vymedzenie rodinných príslušníkov navrhnuté v roku 2016 zachované dvomi spôsobmi: 1. zahrnutím súrodenca alebo súrodencov žiadateľa a 2. zahrnutím členov rodiny, v prípade ktorých rodinné vzťahy vznikli po opustení krajiny pôvodu, ale pred príchodom na územie členského štátu. Súrodenci sú úzkou, ale významnou kategóriou, v prípade ktorej je preukázanie a overenie rodinného vzťahu pomerne jednoduché, a potenciál na zneužitie je preto pomerne malý. Rozšírenie vymedzenia na rodiny, ktoré vznikli počas tranzitu, odráža aktuálne migračné javy, ako je dlhší čas strávený mimo krajiny pôvodu pred príchodom na územie EÚ vrátane času v utečeneckých táboroch. Tieto cielené rozšírenia vymedzenia rodiny majú zabezpečiť zmysluplnú väzbu medzi dotknutou osobou a zodpovedným členským štátom s prihliadnutím aj na širšie súvislosti pre dotknuté rodiny, očakáva sa preto aj to, že znížia riziko neoprávneného pohybu alebo útoku osôb, na ktoré sa vzťahujú rozšírená pravidlá.
- Pravidlá týkajúce sa dôkazov potrebných na stanovenie zodpovednosti sa stávajú oveľa pružnejšími, a to najmä preto, aby sa zjednodušilo efektívne zlúčenie rodiny. V týchto pravidlách sa objasňuje, že formálny dôkaz, napríklad pôvodné listinné dôkazy alebo testovanie DNA, by nemal byť potrebný v prípadoch, keď sú indície logické, overiteľné a dostatočne podrobné na určenie zodpovednosti.
- Viaceré zmeny sa navrhujú s cieľom zjednodušiť a posilniť kritériá zodpovednosti stanovené v článkoch 19, 21 a 22. V záujme zvýšenia stability systému sa v článku 19 vyjasnili kritériá zodpovednosti súvisiace s vízami a dokladmi o pobyte a ich uplatňovanie sa zodpovedajúcim spôsobom predĺžilo na tri roky. Rovnako sa v článku 21, ktorý sa týka neoprávneného vstupu, ustanovenie o zániku povinnosti po 12 mesiacoch od neoprávneného vstupu predĺžilo na tri roky a ustanovenie, ktoré sa

týka neoprávneného zdržiavania sa na území, sa vypustilo, pretože sa ukázalo, že je komplikované uplatňovať toto ustanovenie v praxi, keďže je ťažké predložiť potrebný dôkaz. V súvislosti s kritériom vstupu v prípade zrušenej vízovej povinnosti sa takisto vypustila výnimka týkajúca sa následných vstupov do členských štátov, v ktorých takisto platilo oslobodenie od vízovej povinnosti, a to v súlade s prístupom, podľa ktorého by mal byť spravídla zodpovedný členský štát prvého vstupu, a s cieľom predchádzať neoprávneným pohybom po vstupe.

- Okrem toho sa pridáva nové kritérium, ktoré sa týka vlastníctva diplomu alebo dokladu o kvalifikácii, ktoré vydala vzdelávacia inštitúcia zriadená členským štátom, s cieľom zabezpečiť, že žiadosť účastníka môže posúdiť členský štát, v ktorom má žiadateľ zmysluplné väzby. Takýto diplom alebo doklad o kvalifikácii by mal predstavovať aspoň sekundárne vzdelávanie zodpovedajúce úrovni 2 Medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelávania, ktoré uskutočňuje vzdelávacie zariadenie alebo inštitúcia vysokoškolského vzdelávania vymedzené v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801³⁵, v súlade s vnútroštátnym právom alebo administratívnymi postupmi členských štátov.
- V nariadení sa stanovujú kratšie lehoty pre jednotlivé fázy konania v snahe zrýchliť postup určovania zodpovednosti, aby sa žiadateľom poskytol rýchlejší prístup ku konaniu o azyle. Týka sa to lehôt na predkladanie dožiadaní o prevzatie a odpovede na ne, s výnimkou maloletých osôb bez sprievodu, na predkladanie oznámení na účely prijatia späť a na prijímanie rozhodnutí o odovzdaní.
- Uplynutie lehôt bude len v určitých prípadoch viesť k presunu zodpovednosti medzi členskými štátmi. Zdá sa, že takéto presuny podporovali obchádzanie pravidiel a obštrukcie v konaní. Odstránili sa preto pravidlá vedúce k presunu zodpovednosti pri uplynutí lehoty na zaslanie oznámenia na účely prijatia späť, ako aj pravidlá vedúce k zrušeniu alebo presunu zodpovednosti v dôsledku správania žiadateľa. Ak žiadateľ ujde z členského štátu, aby sa vyhol odovzdaniu do zodpovedného členského štátu, odovzdávajúci členský štát bude môcť využiť zostávajúci čas zo šesťmesačnej lehoty na vykonanie odovzdania od chvíle, keď sa žiadateľ stane znovu dostupným pre orgány.
- Ako bolo navrhnuté v roku 2016, dožiadanie o prijatie späť sa zmenilo na jednoduché oznámenia o prijatí späť za predpokladu, že zodpovedný členský štát bude zrejmý z kladného výsledku porovnávania údajov v systéme Eurodac. Informovaný členský štát bude mať teraz možnosť rýchlo namietat proti oznámeniu na základe toho, že sa uplatňujú obmedzené pravidlá týkajúce sa presunu a zrušenia zodpovednosti, t. j. vtedy, keď ďalší členský štát neodovzdal osobu do zodpovedného členského štátu včas, uplatnil ustanovenie o práve vlastného uváženia alebo keď dotknutá osoba zostala na území členských štátov v súlade s rozhodnutím o návrate. Pôjde o dôležitý nástroj na riešenie problému neoprávnených pohybov vzhľadom na to, že v súčasnosti prevažujú dožiadania o prijatie späť nad dožiadaniami o prevzatie.
- Doplnila sa povinnosť zodpovedného členského štátu prijať späť osobu, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, alebo premiestnenú osobu, ktorá podala žiadosť alebo sa neoprávnene zdržiava v inom členskom štáte. Táto povinnosť poskytne členským štátom potrebný právny nástroj na vykonávanie odovzdaní späť, čo je dôležité pre obmedzenie neoprávnených pohybov.

³⁵

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/801 z 11. mája 2016 o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely výskumu, štúdia, odborného vzdelávania, dobrovoľníckej služby, výmenných programov žiakov alebo vzdelávacích projektov a činnosti aupair (Ú. v. EÚ L 132, 21.5.2016, s. 21).

- Pravidlá týkajúce sa prostriedkov nápravy boli upravené s cieľom výrazne zrýchliť a harmonizovať odvolacie konanie. Okrem objasnenia práva žiadateľa požiadať o odkladný účinok rozhodnutia o odovzdaní počas odvolania alebo preskúmania sa v návrhu stanovuje osobitná krátka lehota pre súdy alebo tribunály na prijatie týchto rozhodnutí.
- Zmierovací postup ako mechanizmus riešenia sporov, ktorý nebol formálne použitý od jeho ustanovenia v Dublinskom dohovore v roku 1990 (hoci v mierne odlišnej podobe), sa mení, aby bol operatívnejší a aby sa zjednodušilo jeho použitie.
- Ciele existujúceho mechanizmu včasného varovania a pripravenosti prevezme nová Agentúra Európskej únie pre azyl, ako sa stanovuje v kapitole 5 týkajúcej sa monitorovania a posudzovania a v kapitole 6 týkajúcej sa operačnej a technickej pomoci návrhu o Agentúre Európskej únie pre azyl. V tomto nariadení sa preto zachovalo odstránenie daného mechanizmu navrhnuté v roku 2016.
- Agentúra Európskej únie pre azyl zriadi sieť zodpovedných jednotiek a bude uľahčovať jej činnosť s cieľom posilniť praktickú spoluprácu a spoločné využívanie informácií týkajúce sa všetkých záležitostí súvisiacich s uplatňovaním tohto nariadenia vrátane vypracúvania praktických nástrojov a usmernení.
- Pokiaľ ide o maloleté osoby bez sprievodu, v návrhu sa objasňuje, že zodpovedný bude členský štát, v ktorom maloletá osoba prvýkrát podala svoju žiadosť o medzinárodnú ochranu, okrem prípadu, keď sa preukáže, že by to nebolo v najlepšom záujme tejto maloletej osoby. Toto pravidlo umožní rýchle určenie zodpovedného členského štátu, a teda aj rýchly prístup ku konaniu pre túto zraniteľnú skupinu žiadateľov, okrem iného aj vďaka navrhovanému skráteniu lehôt.
- Ustanovenie týkajúce sa záruk pre maloleté osoby bez sprievodu bolo upravené, aby bolo posudzovanie záujmu dieťaťa operatívnejšie. Pred odovzdaním maloletej osoby bez sprievodu do iného členského štátu sa tak odovzdávajúci členský štát musí uistiť, že tento členský štát bezodkladne prijme potrebné opatrenia podľa nariadenia o konaní o azyle a smernice o podmienkach prijímania. Stanovuje sa aj to, že pred každým rozhodnutím o odovzdaní maloletej osoby bez sprievodu musia kvalifikovaní pracovníci urýchlene vykonať posúdenie záujmu dieťaťa.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY**o riadení azylu a migrácie a o zmene smernice Rady 2003/109/ES a navrhovaného nariadenia (EÚ) XXX/XXX [Fond pre azyl a migráciu]**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 78 ods. 2 písm. e) a článok 79 ods. 2 písm. a), b) a c),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru³⁶,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov³⁷,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Únia by mala pri vytváraní priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti zabezpečiť absenciu kontrol osôb na vnútorných hraniciach a tvoriť spoločnú politiku v oblasti azylu, prístahovateľstva a riadenia vonkajších hraníc Únie, ktorá sa zakladá na solidarite medzi členskými štátmi a ktorá je zároveň spravodlivá voči štátnym príslušníkom tretích krajín.
- (2) Na tento účel je potrebné zaujať komplexný prístup, aby sa posilnila vzájomná dôvera medzi členskými štátmi a prepojili politiky v oblasti azylu a riadenia migrácie, a to aj pokiaľ ide o vzťahy s príslušnými tretími krajinami, pri súčasnom uznaní, že účinnosť takéhoto prístupu závisí od spoločného a integrovaného riešenia všetkých zložiek.
- (3) Toto nariadenie by malo uvedený komplexný prístup podporiť stanovením spoločného rámca pre činnosti Únie a členských štátov v oblasti azylovej politiky a politiky riadenia migrácie, pričom by malo vychádzať zo zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti v súlade s článkom 80 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Členské štáty by mali preto ku komplexnému prístupu prispieť prijatím všetkých opatrení, ktoré sú okrem iného potrebné na zabezpečenie prístupu osôb v núdzi k medzinárodnej ochrane a primeraným podmienkam prijímania, na umožnenie účinného uplatňovania pravidiel týkajúcich sa určenia členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, na vracanie

³⁶ Ú. v. EÚ C , , s. .³⁷ Ú. v. EÚ C , , s. .

neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, na predchádzanie neregulárnej migrácii a neoprávneným pohybom medzi nimi či na poskytovanie podpory ostatným členským štátom formou solidárnych príspevkov.

- (4) V spoločnom rámci by malo byť riadenie spoločného európskeho azylového systému prepojené s riadením migračnej politiky. Cieľom migračnej politiky by malo byť zabezpečiť účinné riadenie migračných tokov, spravodlivé zaobchádzanie so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, ktorí sa oprávnenne zdržiavajú v členských štátoch, ako aj predchádzanie nelegálnej migrácii a prevádzacstvu či zintenzívnenie opatrení na boj proti nim.
- (5) Spoločný rámec je potrebný na to, aby bolo možné účinne reagovať na narastajúci fenomén zmiešaných príchodov osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, a osôb, ktoré ju nepotrebujú, ako aj na to, aby sa zohľadnila skutočnosť, že výzvam spojeným s neoprávnenými príchodmi migrantov do Únie by nemali čeliť jednotlivé členské štáty samostatne, ale Únia ako celok. V snahe zabezpečiť dostupnosť potrebných nástrojov, ktoré členským štátom umožnia tieto výzvy účinne zvládať, by do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia mali okrem žiadateľov o medzinárodnú ochranu patriť aj neregulárni migranti. Takisto by do rozsahu tohto nariadenia mali spadať aj osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, presídlené alebo prijaté osoby, ako aj osoby, ktorým sa poskytla okamžitá ochrana.
- (6) S cieľom zohľadniť tento nadrezortný prístup a zabezpečiť súdržnosť a účinnosť činností a opatrení prijímaných Úniou a členskými štátmi konajúcimi v rámci svojich príslušných právomocí je potrebné, aby sa v rámci komplexného prístupu pristupovalo k tvorbe politiky v oblasti azylu a riadenia migrácie, vrátane jej vnútorných aj vonkajších zložiek, integrovaným spôsobom.
- (7) Na účinné vykonávanie azylovej politiky a politiky riadenia migrácie by mali mať členské štáty dostatočné ľudské a finančné zdroje a infraštruktúru, pričom by mali zabezpečovať primeranú koordináciu medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi, ako aj s vnútroštátnymi orgánmi ostatných členských štátov.
- (8) Komisia by mala v rámci strategického prístupu prijať európsku stratégiu v oblasti riadenia azylu a migrácie týkajúcu sa vykonávania azylovej politiky a politiky riadenia migrácie. Táto stratégia by mala vychádzať z príslušných správ a analýz vypracovaných agentúrami Únie a z národných stratégií členských štátov.
- (9) Národné stratégie členských štátov by mali uvádzať informácie o plánovaní pre prípad nepredvídaných udalostí, ako aj informácie o vykonávaní zásad integrovanej tvorby politiky, solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti stanovených v tomto nariadení či právnych záväzkov, ktoré z neho vyplývajú na vnútroštátnej úrovni.
- (10) V snahe zaistiť zavedenie účinného systému monitorovania, ktorý by zabezpečoval uplatňovanie *acquis* v oblasti azylu, by tieto stratégie mali zohľadňovať aj výsledky monitorovania vykonaného Agentúrou Európskej únie pre azyl a agentúrou Frontex, výsledky hodnotenia vykonaného v súlade s nariadením Rady č. 1053/2013, ako aj výsledky monitorovania vykonaného v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o preverovaní*].
- (11) Vzhľadom na to, že je dôležité zabezpečiť, aby bola Únia pripravená na vývoj situácie v oblasti riadenia azylu a migrácie a zároveň schopná sa tomuto vývoju prispôbiť, Komisia by mala každý rok prijať správu o riadení migrácie, v ktorej uvedie pravdepodobný vývoj migračnej situácie a stav pripravenosti Únie a členských štátov reagovať naň a prispôbiť sa mu. Do tejto správy by mali byť zahrnuté aj závery

správ z monitorovania, s ktorým sa počíta v národných stratégiách, a jej súčasťou by mali byť aj návrhy zlepšení v prípade odhalenia nedostatkov.

- (12) S cieľom zabezpečiť zavedenie potrebných nástrojov, ktoré by členským štátom pomohli zvládať výzvy, ktorým môžu čeliť v dôsledku toho, že na sa ich území nachádzajú štátni príslušníci tretích krajín, ktorí sú zraniteľnými žiadateľmi o medzinárodnú ochranu, a to bez ohľadu na to, akým spôsobom tieto osoby prekročili vonkajšie hranice, by sa v správe malo uvádzať aj to, či uvedené členské štáty takýmto výzvam skutočne čelia. Uvedené členské štáty by mali mať zároveň možnosť využiť na premiestnenie zraniteľných osôb „rezervu solidarity“.
- (13) V záujme účinného vykonávania spoločného rámca a v snahe identifikovať nedostatky, reagovať na výzvy a predchádzať vzniku migračného tlaku by mala Komisia migračnú situáciu monitorovať a pravidelne o nej predkladať správy.
- (14) Účinná politika návratu je nosným pilierom dobre fungujúceho systému Únie v oblasti riadenia azylu a migrácie, podľa ktorého by sa osoby, ktoré nemajú právo zdržiavať sa na území Únie, mali vrátiť. Vzhľadom na to, že značnú časť žiadostí o medzinárodnú ochranu možno považovať za neopodstatnenú, je potrebné zvýšiť účinnosť politiky návratu. Vďaka väčšej účinnosti návratov a menšiemu časovému odstupu medzi konaním o azyle a konaním o návrate by sa zmenšil tlak na azylový systém, čo by následne uľahčilo uplatňovanie pravidiel pre určovanie členského štátu zodpovedného za posúdenie týchto žiadostí, čím by sa pre osoby v núdzi zabezpečil účinný prístup k medzinárodnej ochrane.
- (15) V záujme posilnenia spolupráce s tretími krajinami v oblasti návratu a readmisie neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín je potrebné vytvoriť nový mechanizmus, zahŕňajúci všetky príslušné politiky a nástroje EÚ, ktorého cieľom bude zlepšiť koordináciu jednotlivých opatrení v rôznych iných oblastiach politiky než je migrácia, ktoré môže Únia a členské štáty na uvedený účel prijať. Uvedený mechanizmus by mal vychádzať z analýzy vykonanej v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 810/2019³⁸ alebo z akýchkoľvek iných dostupných informácií, pričom by mal zohľadňovať celkové vzťahy Únie s dotknutou treťou krajinou. Tento mechanizmus by mal slúžiť aj na podporu vykonávania sponzorstva návratov.
- (16) V snahe zabezpečiť spravodlivé rozdelenie zodpovednosti a vyváženosť úsilia medzi členskými štátmi by sa mal vytvoriť účinný mechanizmus solidarity, ktorý zabezpečí, aby mali žiadatelia rýchly prístup ku konaniam o poskytnutie medzinárodnej ochrany. Takýto mechanizmus by mal zabezpečovať rôzne druhy solidárnych opatrení, pričom by mal byť flexibilný a schopný prispôbiť sa meniacej sa povahe migračných výziev, ktorým členský štát čelí.
- (17) Vzhľadom na to, že je potrebné zabezpečiť hladké fungovanie mechanizmu solidarity vytvoreného týmto nariadením, by mala Komisia vytvoriť a zvolávať fórum solidarity pozostávajúce zo zástupcov všetkých členských štátov.
- (18) Vzhľadom na osobitný charakter vylodenia, ku ktorému dochádza v rámci pátracích a záchranných operácií vykonávaných členskými štátmi alebo súkromnými organizáciami, či už na základe pokynov členských štátov alebo autonómne v kontexte migrácie, by sa v tomto nariadení mal stanoviť osobitný postup uplatniteľný na osoby,

³⁸

Nariadenie európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (vízový kódex) (Ú. v. L EÚ 243, 15.9.2009, s. 1).

ktoré boli vylodené po uvedených operáciách, a to bez ohľadu na to, či ide o situáciu, v ktorej treba čeliť migračnému tlaku.

- (19) Vzhľadom na to, že na rôznych migračných trasách opakovane dochádza k vylodeniu po pátracích a záchranných operáciách, by sa vo výročnej správe o riadení migrácie mali stanoviť krátkodobé prognózy v oblasti vylodovania, ktoré sa v súvislosti s takýmito operáciami očakáva, ako aj solidárna reakcia, ktorá by bola potrebná na pokrytie potrieb členských štátov vylodenia. Komisia by mala prijať vykonávací akt, ktorým sa vytvorí súbor solidárnych opatrení (ďalej len „rezerva solidarity“) s cieľom pomôcť členskému štátu vylodenia reagovať na výzvy spojené s takýmto vylodením. Súčasťou takýchto opatrení by malo byť premiestnenie žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorí nie sú účastníkmi konania na hraniciach, alebo posilňovanie kapacít v oblasti azylu, prijímania a návratu či operačná podpora, resp. opatrenia v oblasti vonkajšieho rozmeru.
- (20) Aby bolo možné včas reagovať na osobitnú situáciu, ku ktorej dochádza po vylodení po pátracích a záchranných operáciách, Komisia by mala v súčinnosti s agentúrami Únie uľahčiť rýchle premiestnenie oprávnených žiadateľov o medzinárodnú ochranu, ktorí nie sú účastníkmi konania na hraniciach. Agentúra Európskej únie pre azyl a Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mali za koordinácie Komisie vypracovať zoznam oprávnených osôb, ktoré sa majú premiestniť, s uvedením rozdelenia týchto osôb medzi prispievajúce členské štáty.
- (21) Vylodené osoby by sa mali úmerne rozdeliť medzi členské štáty.
- (22) Celkový príspevok jednotlivých členských štátov do rezervy solidarity by sa mal určiť na základe údajov o tom, akými opatreniami chcú členské štáty prispieť. Ak príspevky členských štátov nie sú dostatočné na to, aby bolo možné zabezpečiť udržateľnú solidárnu reakciu, Komisia by mala byť splnomocnená prijať vykonávací akt, v ktorom sa stanoví celkový počet štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa majú premiestniť, ako aj podiel z tohto počtu pre každý členský štát vypočítaný podľa distribučného kľúča založeného na počte obyvateľov a HDP každého členského štátu. Ak by uvádzané opatrenia členských štátov v oblasti budovania kapacít alebo vonkajšieho rozmeru viedli k tomu, že zostane nepokrytých viac ako 30 % celkového počtu premiestnení uvedených v správe o riadení migrácie, Komisia by mala mať možnosť upraviť príspevky týchto členských štátov tak, aby polovicu ich podielu určeného podľa distribučného kľúča predstavoval príspevok buď vo forme premiestnenia alebo, ak sa tak uvádza, sponzorstva návratov.
- (23) V snahe zabezpečiť, aby boli vždy k dispozícii podporné opatrenia, ktoré umožnia reagovať na osobitnú situáciu, ku ktorej dochádza po vylodení po pátracích a záchranných operáciách, by mala Komisia v prípade, že počet vylodení po záchranných a pátracích operáciách dosiahne 80 % rezervy solidarity pre jeden alebo viac benefitujúcich členských štátov, prijať zmenené vykonávacie akty, ktorými sa celkový počet príspevkov zvýši o 50 %.
- (24) Mechanizmus solidarity by mal reagovať aj na situácie migračného tlaku, najmä v tých členských štátov, ktoré sú z dôvodu svojej geografickej polohy vystavené alebo by mohli byť vystavené migračnému tlaku. Na tento účel by mala Komisia prijať správu, v ktorej určí, či je členský štát migračnému tlaku vystavený, a zároveň v nej stanoví opatrenia, ktoré by danému členskému štátu pomohli tento migračný tlak zvládať.
- (25) Komisia by mala skutočnosť, či je členský štát migračnému tlaku vystavený, posúdiť na základe rozsiahleho kvalitatívneho posúdenia, pri ktorom by mala vziať do úvahy

celú škálu faktorov vrátane počtu žiadateľov o azyl, počtu prípadov neoprávneného prekročenia hranice, počtu vydaných a vykonaných rozhodnutí o návrate či vzťahov s príslušnými tretími krajinami. Solidárna reakcia by sa pre každý jeden prípad mala napláňovať samostatne, aby bolo možné cielene reagovať na potreby dotknutého členského štátu.

- (26) Premiestniť by sa mali len tie osoby, u ktorých je väčšia pravdepodobnosť, že budú mať právo zdržiavať sa v Únii. Rozsah pôsobnosti operácií premiestnenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu by sa preto mal obmedziť len na tých žiadateľov, na ktorých sa nevzťahuje konanie na hraniciach stanovené v nariadení (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o konaní o azyle].
- (27) Mechanizmus solidarity by mal zahŕňať opatrenia na podporu spravodlivého rozdelenia zodpovednosti a vyváženého úsilia medzi členskými štátmi aj v oblasti návratu. Členské štáty by sa prostredníctvom sponzorstva návratov mali zaviazat' k tomu, že členskému štátu, ktorý je vystavený migračnému tlaku, budú poskytovať podporu pri vykonávaní činností potrebných na návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, pričom treba mať na pamäti, že benefitujúci členský štát naďalej nesie zodpovednosť za vykonanie návratu, pokiaľ sa dotknuté osoby nachádzajú na jeho území. Ak sa takéto činnosti nepodarí úspešne vykonať ani po uplynutí 8 mesiacov, tieto osoby by mali byť odovzdané sponzorujúcemu členskému štátu v súlade s postupmi stanovenými v tomto nariadení a pri uplatnení smernice 2008/115/ES; v relevantných prípadoch môžu členské štáty na základe uplatnenia smernice Rady 2001/40³⁹ uznať rozhodnutie o návrate vydané benefitujúcim členským štátom. Sponzorstvo návratov by malo byť súčasťou spoločného systému EÚ pre návraty tak, ako aj operačná podpora poskytovaná Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž a uplatňovanie koordinačného mechanizmu na podporu účinnej spolupráce s tretími krajinami v oblasti návratu a readmisie.
- (28) Členské štáty by mali oznámiť druh solidárnych príspevkov, ktoré poskytnú, pričom by na tento účel mali vyplniť plán solidárnej reakcie. Ak sú členské štáty sami benefitujúcimi členskými štátmi, nemala by sa na nich vzťahovať povinnosť poskytovať solidárne príspevky iným členským štátom. Zároveň, ak bol členský štát v predchádzajúcich rokoch vystavený veľkému migračnému zaťaženiu z dôvodu vysokého počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu, tento členský štát by mal mať možnosť požiadať o zníženie svojho podielu na solidárnom príspevku pre členské štáty, ktoré sú vystavené migračnému tlaku, ak takýto príspevok pozostáva z premiestnenia alebo sponzorstva návratov. Uvedené zníženie by sa malo úmerne rozdeliť medzi ostatné členské štáty, ktoré prijímajú takéto opatrenia.
- (29) Ak sa v správe o riadení migrácie identifikujú v súvislosti s členským štátom, ktorý je vystavený migračnému tlaku, potreby týkajúce sa posilňovania kapacít v oblasti azylu, prijímania a návratu alebo potreby v oblasti vonkajšieho rozmeru, prispievajúce členské štáty by mali mať možnosť, aby namiesto premiestnenia alebo sponzorstva návratov poskytli príspevky na pokrytie týchto potrieb. V snahe zabezpečiť, aby boli takéto príspevky úmerné k podielu prispievajúceho členského štátu, by mala mať Komisia možnosť takéto príspevky vo vykonávacom akte znížiť, resp. zvýšiť. Ak by uvádzané opatrenia členských štátov v oblasti budovania kapacít alebo vonkajšieho

³⁹

Smernica Rady 2001/40/ES z 28. mája 2001 o vzájomnom uznávaní rozhodnutí o vyhostení štátnych príslušníkov tretích krajín (Ú. v. ES L 149, 2.6.2001, s. 34).

rozmeru viedli k tomu, že zostane nepokrytých viac ako 30 % požadovaného počtu osôb, ktoré sa majú premiestniť alebo na ktoré sa má vzťahovať sponzorstvo návratov, Komisia by mala mať možnosť upraviť príspevky týchto členských štátov tak, aby zaistila, že polovicu ich podielu bude predstavovať príspevok vo forme premiestnenia alebo sponzorstva návratov.

- (30) V záujme zabezpečenia komplexnej a účinnej solidárnej reakcie a v záujme zaistenia zrozumiteľnosti pre členské štáty, v prospech ktorých sa poskytuje podpora, by mala Komisia prijať vykonávací akt, v ktorom určí, aké príspevky majú jednotlivé členské štáty poskytnúť. Takéto príspevky by mali byť vždy založené na tom druhu príspevkov, ktoré dotknutý členský štát uviedol v pláne solidárnej reakcie, okrem prípadov, keď uvedený členský štát takýto plán nepredložil. V takýchto prípadoch by mala opatrenia, ktoré sa pre dotknutý členský štát stanovujú vo vykonávacom akte, určiť Komisia.
- (31) Pri uplatňovaní mechanizmu solidarity by sa mal používať referenčný distribučný kľúč založený na počte obyvateľov a výkonnosti hospodárstva členských štátov, na základe ktorého by bolo možné určiť celkový príspevok jednotlivých členských štátov.
- (32) Členský štát by mal mať možnosť prijať dobrovoľne z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť iného členského štátu iné solidárne opatrenia, ktoré by tomuto členskému štátu pomohli reagovať na migračnú situáciu alebo predchádzať migračnému tlaku. Takéto príspevky by mali zahŕňať opatrenia, ktorých cieľom je posilniť kapacity členského štátu vystaveného tlaku, alebo reagovať na migračné trendy prostredníctvom spolupráce s tretími krajinami. Súčasťou takýchto solidárnych opatrení by okrem toho malo byť aj premiestnenie štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú účastníkmi konania na hraniciach, ako aj neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín. S cieľom stimulovať dobrovoľnú solidaritu v prípadoch, keď členské štáty poskytujú dobrovoľné príspevky vo forme premiestnenia alebo sponzorstva návratov, by sa tieto príspevky mali zohľadniť vo vykonávacom akte vypracovanom v súvislosti so situáciami migračného tlaku.
- (33) Spoločný európsky azylový systém (ďalej len „CEAS“) sa vytváral postupne ako spoločný priestor ochrany založený na úplnom a inkluzívnom uplatňovaní Ženevského dohovoru o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 doplneného Newyorským protokolom z 31. januára 1967 (ďalej len „Ženevský dohovor“), čím sa zabezpečilo, že v súlade so zásadou zákazu vyhostenia alebo vrátenia nebude žiadna osoba vrátená tam, kde by bola vystavená prenasledovaniu. V tomto ohľade a bez toho, aby boli dotknuté kritériá na určenie zodpovednosti stanovené v tomto nariadení, sa členské štáty, vzhľadom na to, že všetky dodržiavajú zásadu zákazu vyhostenia alebo vrátenia, považujú pre štátnych príslušníkov tretích krajín za bezpečné krajiny.
- (34) Je vhodné, aby bola do spoločného európskeho azylového systému zahrnutá jasná a funkčná metóda na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu⁴⁰. Takáto metóda by mala byť založená na objektívnych a spravodlivých kritériách, a to tak pre členské štáty, ako aj pre dotknuté osoby. Na základe tejto metódy by malo byť predovšetkým možné rýchlo určiť zodpovedný členský štát, aby sa zaručil účinný prístup ku konaniam o poskytnutie medzinárodnej ochrany a neohrozil cieľ, ktorým je rýchle spracovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu.

⁴⁰

Ako stanovila Európska rada na svojom mimoriadnom zasadnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999.

- (35) Toto nariadenie by malo vychádzať zo zásad, o ktoré sa opiera nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013⁴¹, a zároveň by malo rozvíjať zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti ako súčasť spoločného rámca. V tejto súvislosti by mal nový mechanizmu solidarity prispieť k lepšej pripravenosti členských štátov v oblasti riadenia migrácie a zároveň umožniť reagovať na situácie, keď členské štáty čelia migračnému tlaku, či uľahčiť pravidelnú solidárnu podporu medzi členskými štátmi.
- (36) Toto nariadenie by sa malo uplatňovať na žiadateľov o doplnkovú ochranu a osoby oprávnené na doplnkovú ochranu, aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými žiadateľmi o medzinárodnú ochranu a osobami, ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana, ako aj súlad so súčasným *acquis* Únie v oblasti azylu, najmä s nariadením (EÚ) XXX/XXX [kvalifikačné nariadenie].
- (37) Osoby, ktorým sa poskytna okamžitá ochrana podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu], by sa mali naďalej považovať za žiadateľov o medzinárodnú ochranu vzhľadom na ich nevybavenú (pozastavenú) žiadosť o medzinárodnú ochranu v zmysle nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o konaní o azyle]. Ako také by mali spadať do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia a mali by sa považovať za žiadateľov na účely uplatnenia kritérií a mechanizmov na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie ich žiadostí o medzinárodnú ochranu alebo konania o premiestnení, ako sa stanovuje v tomto nariadení.
- (38) V snahe obmedziť neoprávnené pohyby a zabezpečiť, aby mali členské štáty potrebné nástroje, ktoré zaistia, aby boli osoby, ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana a ktoré vstúpili na územie iného členského štátu, než je zodpovedný členský štát bez toho, aby spĺňali podmienky pre pobyt v tomto inom členskom štáte, odovzdané do zodpovedného členského štátu, a v snahe zabezpečiť účinnú solidaritu medzi členskými štátmi, by sa toto nariadenie malo uplatňovať aj na osoby, ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana. Toto nariadenie by sa takisto malo uplatňovať na osoby, ktoré boli presídlené alebo prijaté členským štátom v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o rámci Únie pre presídľovanie] alebo ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana alebo priznalo humanitárne postavenie v rámci národného systému presídľovania.
- (39) Vzhľadom na to, že je dôležité, aby sa uľahčila úplná integrácia osôb, ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana, v členskom štáte pobytu, mala by sa zároveň stanoviť možnosť získať postavenie osoby s dlhodobým pobytom v kratšom období. Osoby, ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana, by mali mať možnosť získať postavenie osoby s dlhodobým pobytom v členskom štáte, ktorý im poskytol medzinárodnú ochranu, po troch rokoch oprávneného a nepretržitého pobytu v tomto členskom štáte. Pokiaľ ide o ďalšie podmienky na získanie tohto postavenia, od osôb, ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana, by sa malo vyžadovať, aby spĺňali rovnaké

⁴¹

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 29.6.2013, s. 31).

podmienky ako ostatní štátni príslušníci tretích krajín. Smernica Rady 2003/109/ES⁴² by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

- (40) Z dôvodu zaistenia účinnosti a právnej istoty je nevyhnutné, aby toto nariadenie vychádzalo zo zásady, že zodpovednosť sa určuje len raz, s výnimkou prípadov, keď dotknutá osoba opustila územie členských štátov v súlade s rozhodnutím o návrate alebo príkazom na odsun.
- (41) Na konanie o určenie zodpovedného členského štátu, ktoré sa upravuje v tomto nariadení, by sa mala uplatňovať smernica Európskeho parlamentu a Rady XXX/XXX/EÚ [*smernica o podmienkach prijímania*]⁴³ s výhradou obmedzení pri uplatňovaní uvedenej smernice.
- (42) Popri ustanoveniach týkajúcich sa procesných záruk upravených v tomto nariadení a bez toho, aby boli tieto stanovenia dotknuté, by sa malo uplatňovať nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*]⁴⁴ s výhradou obmedzení pri uplatňovaní uvedeného nariadenia.
- (43) V súlade s Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989 a Chartou základných práv Európskej únie by mali členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia v prvom rade prihliadať na najlepšie záujmy dieťaťa. Pri posudzovaní najlepších záujmov dieťaťa by mali členské štáty náležite zohľadniť najmä blaho a sociálny rozvoj maloletej osoby, jej bezpečnosť a ochranu, názory s prihliadnutím na vek a vyspelosť, ako aj jej osobnú situáciu. Z dôvodu mimoriadnej zraniteľnosti maloletých osôb bez sprievodu by sa okrem toho mali pre tieto osoby stanoviť osobitné procesné záruky.
- (44) V súlade s Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Chartou základných práv Európskej únie by mali členské štáty pri uplatňovaní tohto nariadenia v prvom rade prihliadať na rešpektovanie rodinného života.
- (45) S cieľom zabrániť tomu, aby sa medzi členskými štátmi presúvali osoby, ktoré predstavujú bezpečnostné riziko, je potrebné zabezpečiť, aby členský štát, v ktorom bola žiadosť prvýkrát zaregistrovaná, neuplatnil kritériá na určenie zodpovednosti, resp. aby benefitujúci členský štát neuplatnil postup premiestnenia, ak sa možno opodstatnene domnievať, že dotknutá osoba predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku.
- (46) Súbežným spracovaním žiadostí o medzinárodnú ochranu, ktoré podali členovia jednej rodiny, jedným členským štátom by malo byť možné zabezpečiť, aby boli tieto žiadosti dôkladne posúdené, aby rozhodnutia prijaté vo vzťahu k nim boli konzistentné a aby členovia jednej rodiny neboli odlúčení.
- (47) Do vymedzenia pojmu rodinný príslušník v tomto nariadení by mal byť zahrnutý súrodenec, resp. súrodenci žiadateľa. Zlúčenie súrodencov je obzvlášť dôležité z hľadiska zvýšenia šance na integráciu žiadateľov, a teda aj obmedzenia neoprávnených pohybov. Rozsah vymedzenia pojmu rodinný príslušník by mal takisto odrážať realitu súčasných migračných trendov, keď žiadatelia často prichádzajú na územie členských štátov po dlhom čase strávenom tranzitom. Tento pojem by mal byť teda vymedzený tak, aby zahŕňal aj rodiny, ktoré vznikli mimo krajiny pôvodu, ale

⁴² Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 016, 23.1.2004, s. 44).

⁴³ Smernica XXX/XXX/EÚ (úplné znenie).

⁴⁴ Smernica XXX/XXX/EÚ (úplné znenie).

pred príchodom na územie členského štátu. Očakáva sa, že toto obmedzené a cielečné rozšírenie rozsahu vymedzenia uvedeného pojmu zníži motiváciu na niektoré neoprávnené pohyby žiadateľov o azyl v rámci EÚ.

- (48) V záujme zabezpečenia úplného dodržiavania zásady celistvosti rodiny a najlepších záujmov dieťaťa by sa mala existencia závislého vzťahu medzi žiadateľom a jeho dieťaťom, súrodencom alebo rodičom z dôvodov tehotenstva alebo materstva, zdravotného stavu alebo vysokého veku žiadateľa stať záväzným kritériom na určenie zodpovednosti. Keď je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, malo by sa záväzným kritériom na určenie zodpovednosti stať aj to, že rodinný príslušník alebo príbuzný, ktorý sa o ňu môže postarať, sa nachádza na území iného členského štátu. S cieľom odrádzať maloleté osoby bez sprievodu od neoprávnených pohybov, ktoré nie sú v ich najlepšom záujme, v prípade, že neexistuje rodinný príslušník alebo príbuzný, by zodpovedným členským štátom mal byť ten členský štát, v ktorom bola žiadosť maloletej osoby bez sprievodu o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná prvýkrát, pokiaľ sa nepreukáže, že by to nebolo v najlepšom záujme dieťaťa. Pred odovzdaním maloletej osoby bez sprievodu do iného členského štátu by sa mal odovzdávajúci členský štát uistiť, že dotknutý členský štát prijme všetky potrebné a vhodné opatrenia na zaistenie primeranej ochrany dieťaťa, najmä pokiaľ ide o rýchle vymenovanie zástupcu alebo zástupcov poverených zaistením dodržiavania všetkých práv, ktoré dieťaťu prislúchajú. Každému rozhodnutiu o odovzdaní maloletej osoby bez sprievodu by malo predchádzať posúdenie jej najlepšieho záujmu vykonané osobami s náležitou kvalifikáciou a odbornosťou.
- (49) Pravidlá týkajúce sa dokazovania by mali umožniť rýchlejšie zlúčenie rodiny než doteraz. Preto je potrebné objasniť, že formálny dôkaz, ako sú originálne listinné dôkazy a DNA testy, by nemal byť potrebný v prípadoch, keď sú indície logické, overiteľné a dostatočne podrobné na stanovenie zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu.
- (50) Ak sú osoby držiteľmi diplomu alebo inej kvalifikácie, za posúdenie ich žiadosti by mal byť zodpovedný členský štát, v ktorom bol diplom vydaný. Tým by sa zabezpečilo rýchle posúdenie žiadosti v členskom štáte, s ktorým má žiadateľ na základe takéhoto diplomu zmysluplné väzby.
- (51) Vzhľadom na to, že členský štát by mal zostať zodpovedný za osobu, ktorá neoprávnené vstúpila na jeho územie, je potrebné zahrnúť aj situáciu, keď táto osoba vstúpi na dané územie po pátracej a záchranej operácii. Výnimka z tohto kritéria na určenie zodpovednosti by sa mala stanoviť pre situáciu, keď členský štát premiestnil osoby, ktoré prekročili vonkajšiu hranicu iného členského štátu neoprávnené, alebo po pátracej a záchranej operácii. V takejto situácii by mal byť zodpovedný členský štát premiestnenia, ak osoba požiada o medzinárodnú ochranu.
- (52) Každý členský štát by mal mať možnosť odchýliť sa od kritérií na určenie zodpovednosti, a to najmä z humanitárnych dôvodov a dôvodov súcitu, aby sa umožnilo zlúčenie rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných členov rodiny, a posúdiť žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovanú v tomto alebo v inom členskom štáte, aj keď za takéto posúdenie nie je podľa záväzných kritérií stanovených v tomto nariadení zodpovedný.
- (53) S cieľom zabezpečiť dodržiavanie postupov stanovených v tomto nariadení a odstrániť prekážky, ktoré by bránili účinnému vykonávaniu tohto nariadenia, a najmä s cieľom zabrániť útekom a neoprávneným pohybom medzi členskými štátmi, je potrebné stanoviť jasné povinnosti žiadateľov v rámci daného konania a náležite a včas ich

o nich informovať. Porušenie uvedených právnych povinností by malo mať pre žiadateľa zodpovedajúce a primerané procesné dôsledky, ako aj zodpovedajúce a primerané dôsledky, pokiaľ ide o jeho podmienky prijímania. V súlade s Chartou základných práv Európskej únie by mal členský štát, v ktorom sa takýto žiadateľ nachádza, v každom prípade zaistiť, aby boli uspokojené bezodkladné materiálne potreby takejto osoby.

- (54) S cieľom obmedziť možnosť, aby správanie žiadateľov viedlo k zániku alebo presunu zodpovednosti na iný členský štát, mali by sa vypustiť pravidlá umožňujúce zánik alebo presun zodpovednosti v prípade, že osoba počas posudzovania žiadosti opustí územie členských štátov na obdobie najmenej troch mesiacov alebo je viac ako 18 mesiacov na úteku, aby sa vyhla odovzdaniu do zodpovedného členského štátu. Vyňať by sa mal aj presun zodpovednosti v prípade, že oznamujúci členský štát nedodrжал lehotu na zaslanie oznámenia na účely prijatia späť, aby sa zabránilo obchádzaniu pravidiel a obštrukciám v konaní. V situáciách, keď osoba neoprávnene vstúpila na územie členského štátu bez toho, aby požiadala o azyl, by sa mala predĺžiť lehota, po ktorej zaniká zodpovednosť tohto členského štátu a zodpovedným sa stáva iný členský štát, v ktorom táto osoba následne požiadala o azyl, pričom cieľom by malo byť viac motivovať osoby k tomu, aby dodržiavali pravidlá a podávali žiadosti v členskom štáte prvého vstupu, a teda obmedziť neoprávnené pohyby a zvýšiť celkovú účinnosť CEAS.
- (55) V snahe uľahčiť určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu by sa mal zorganizovať osobný pohovor so žiadateľom, s výnimkou prípadov, keď žiadateľ utiekol, nedostavil sa na tento pohovor bez toho, aby na to existovali opodstatnené dôvody, alebo keď informácie, ktoré žiadateľ poskytol, postačujú na určenie zodpovedného členského štátu. Hneď ako sa žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistruje, žiadateľ by mal byť informovaný najmä o uplatňovaní tohto nariadenia, o skutočnosti, že členský štát zodpovedný za posúdenie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu bol určený na základe objektívnych kritérií, o svojich právach, ako aj o povinnostiach vyplývajúcich z tohto nariadenia a dôsledkoch ich nedodržania.
- (56) S cieľom zaručiť účinnú ochranu práv dotknutých osôb by sa mali v súvislosti s rozhodnutiami o odovzdaní do zodpovedného členského štátu stanoviť právne záruky a právo na účinný prostriedok nápravy predovšetkým v súlade s článkom 47 Charty základných práv Európskej únie. S cieľom zabezpečiť dodržanie medzinárodného práva by mal účinný prostriedok nápravy voči takýmto rozhodnutiam zahŕňať preskúmanie uplatňovania tohto nariadenia, ako aj právneho a skutkového stavu v členskom štáte, do ktorého sa žiadateľ odovzdáva. Rozsah účinného prostriedku nápravy by mal byť obmedzený na posúdenie toho, či existuje riziko porušenia základných práv žiadateľa na rešpektovanie rodinného života, práv dieťaťa alebo zákazu neľudského a ponižujúceho zaobchádzania.
- (57) S cieľom umožniť bezproblémové uplatňovanie tohto nariadenia by členské štáty po ukončení konania o určenie zodpovedného členského štátu mali v každom prípade uviesť zodpovedný členský štát v systéme Eurodac, a to aj v prípadoch, keď táto zodpovednosť vyplynie z nedodržania lehôt na zaslanie dožiadaní o prevzatie alebo lehôt na odpovedanie na dožiadania o prevzatie či na vykonanie odovzdania, ako aj v prípadoch, keď sa členský štát prvej žiadosti stáva zodpovedným alebo ak z dôvodu systémových nedostatkov, v dôsledku ktorých existuje riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania, nie je možné vykonať odovzdanie do členského štátu, ktorý je primárne zodpovedný, a následne sa za zodpovedný určí iný členský štát.

- (58) V snahe zabezpečiť rýchle určenie zodpovednosti by sa mali zjednodušiť a skrátiť lehoty na predkladanie dožiadaní o prevzatie a na odpovedanie na dožiadania o prevzatie, na predkladanie oznámení na účely prijatia späť, ako aj na podávanie odvolaní a rozhodnutie o nich.
- (59) Zaistenie žiadateľov by malo prebiehať v súlade so základnou zásadou, podľa ktorej osobu nie je možné zaistiť len z toho dôvodu, že žiada o medzinárodnú ochranu. Zaistenie by malo trvať čo najkratšie a mala by sa naň vzťahovať zásada nevyhnutnosti a proporcionality, v dôsledku čoho by malo byť povolené len ako krajné riešenie. Zaistenie žiadateľov musí byť predovšetkým v súlade s článkom 31 Ženevského dohovoru. Konania stanovené na základe tohto nariadenia, ktoré sa týkajú zaistenej osoby, by sa mali viesť ako prioritné a v rámci čo najkratších lehôt. Pokiaľ ide o všeobecné záruky vzťahujúce sa na zaistenie, ako aj podmienky zaistenia, členské štáty by mali v náležitých prípadoch uplatňovať ustanovenia smernice XXX/XXX/EÚ [*smernica o podmienkach prijímania*] aj na osoby, ktoré boli zaistené na základe tohto nariadenia.
- (60) Nedostatky alebo zlyhania azylových systémov, ktoré sú často umocnené osobitnými tlakmi, ktoré sú na tieto systémy vyvíjané, alebo ku ktorým tieto tlaky prispievajú, môžu ohroziť riadne fungovanie systému zavedeného týmto nariadením, čo by mohlo viesť k riziku porušenia práv žiadateľov vyplývajúcich z *acquis* Únie v oblasti azylu a Charty základných práv Európskej únie, či iných medzinárodných ľudských práv a práv utečencov.
- (61) V súlade s nariadením Komisie (ES) č. 1560/2003⁴⁵ sa odovzdanie do členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu môže uskutočňovať na dobrovoľnom základe, odchodom pod dozorom alebo eskortovaním. Členské štáty by mali podporovať odovzdávanie na dobrovoľnom základe, pričom na tento účel by mali dotknutým osobám poskytovať primerané informácie, a mali by zabezpečiť, aby sa odovzdávanie pod dozorom alebo eskortovaním vykonávalo humánnym spôsobom, v plnom súlade so základnými právami a pri rešpektovaní ľudskej dôstojnosti, ako aj najlepších záujmov dieťaťa a s maximálnym ohľadom na vývoj príslušnej judikatúry, najmä pokiaľ ide o odovzdávanie z humanitárnych dôvodov.
- (62) S cieľom zabezpečiť jasný a účinný postup premiestnenia by sa mali stanoviť osobitné pravidlá tak pre benefítujúci, ako aj pre prispievajúci členský štát. Pravidlá a záruky týkajúce sa odovzdania stanovené v tomto nariadení by sa mali uplatňovať pri odovzdávaní na účely premiestnenia okrem prípadov, keď nie sú pre takýto postup relevantné.
- (63) V snahe podporiť členské štáty, ktoré vykonávajú premiestnenie ako solidárne opatrenie, by sa mala poskytovať finančná podpora z rozpočtu EÚ. S cieľom motivovať členské štáty k tomu, aby sa prioritne zamerali na premiestňovanie maloletých osôb bez sprievodu, by sa mal poskytovať vyšší stimulačný príspevok.
- (64) K uľahčeniu uplatňovania tohto nariadenia a zvýšeniu jeho účinnosti môže prispieť uzatvorenie bilaterálnych dohôd medzi členskými štátmi, ktorých cieľom bude zlepšiť komunikáciu medzi príslušnými útvarmi, skrátiť lehoty konaní, zjednodušiť

⁴⁵ Nariadenie Komisie (ES) č. 1560/2003 z 2. septembra 2003, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 343/2003 ustanovujúceho kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 222, 5.9.2003, s. 3).

spracovanie dožiadaní o prevzatie alebo oznámení na účely prijatia späť či stanoviť postupy na výkon odovzdania.

- (65) Mala by sa zabezpečiť kontinuita medzi systémom pre určovanie zodpovedného členského štátu, ktorý bol stanovený v nariadení (EÚ) č. 604/2013, a systémom stanoveným týmto nariadením. Podobne by sa mal zabezpečiť súlad medzi týmto nariadením a nariadením (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*].
- (66) Agentúra Európskej únie pre azyl by mala zriadiť a podporovať sieť príslušných orgánov členských štátov s cieľom posilniť praktickú spoluprácu a zdieľanie informácií vo všetkých oblastiach, ktoré sa týkajú uplatňovania tohto nariadenia, a vypracovať praktické nástroje a usmernenia.
- (67) K uľahčeniu uplatňovania tohto nariadenia by mala prispieť prevádzka systému Eurodac zriadeného nariadením (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*].
- (68) K uľahčeniu uplatňovania tohto nariadenia by mala prispieť prevádzka vízového informačného systému vytvoreného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008⁴⁶, a najmä vykonávanie jeho článkov 21 a 22.
- (69) Pokiaľ ide o zaobchádzanie s osobami, ktoré spadajú do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, členské štáty sú viazané svojimi záväzkami, ktoré vyplývajú z nástrojov medzinárodného práva, ako aj z príslušnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.
- (70) Na spracúvanie osobných údajov, ktoré členské štáty vykonávajú pri uplatňovaní tohto nariadenia, sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁴⁷. Členské štáty by mali vykonať primerané technické a organizačné opatrenia, aby zaistili a mohli preukázať, že spracúvanie sa vykonáva v súlade s uvedeným nariadením a s ustanoveniami tohto nariadenia, v ktorých sa spresňujú z neho vyplývajúce požiadavky. Uvedené opatrenia by mali predovšetkým zaisťovať bezpečnosť osobných údajov spracúvaných podľa tohto nariadenia, a najmä zabrániť nezákonnému alebo neoprávnenému prístupu k spracúvaným osobným údajom alebo ich nezákonnému alebo neoprávnenému poskytnutiu, zmene či strate. Príslušný dozorný orgán, resp. orgány každého členského štátu by mali monitorovať zákonnosť spracúvania osobných údajov dotknutými orgánmi vrátane prenosu údajov orgánom, ktoré sú príslušné na vykonávanie bezpečnostných kontrol.
- (71) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci. Tieto právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011⁴⁸.
- (72) Postup preskúmania by sa mal uplatniť pri prijímaní štandardného formulára na výmenu príslušných informácií o maloletých osobách bez sprievodu; jednotných podmienok pre konzultácie a výmenu informácií o maloletých a závislých osobách;

⁴⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 z 9. júla 2008 o vízovom informačnom systéme (VIS) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 60).

⁴⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

⁴⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

jednotných podmienok pre vypracúvanie a predkladanie dožiadaní o prevzatie alebo oznámení na účely prijatia späť; dvoch zoznamov s príslušnými dôkaznými prostriedkami alebo indíciami a ich pravidelnej revízií; preukazu *laissez-passer*; jednotných podmienok pre konzultácie a výmenu informácií v súvislosti s odovzdaním; štandardného formulára na výmenu údajov uskutočňovaných pred odovzdaním; spoločného osvedčenia o zdravotnom stave; jednotných podmienok a praktických opatrení týkajúcich sa výmeny údajov o zdravotnom stave osoby pred odovzdaním a zabezpečených elektronických prenosových kanálov na zasielanie dožiadaní.

- (73) Komisia by mala v riadne odôvodnených, vážnych a naliehavých prípadoch z dôvodu situácie migračného tlaku v členských štátoch prijať okamžité uplatniteľné vykonávacie akty.
- (74) S cieľom stanoviť dodatočné pravidlá by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 ZFEÚ, pokiaľ ide o identifikáciu rodinných príslušníkov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu; kritériá na stanovenie preukázateľných rodinných väzieb; kritériá na posúdenie schopnosti príbuzného postarať sa o maloletú osobu bez sprievodu, a to aj vtedy, keď sa rodinní príslušníci, súrodenci alebo príbuzní maloletej osoby bez sprievodu zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte; skutočnosti, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní vzťahu závislosti; kritériá na posúdenie schopnosti osoby postarať sa o závislú osobu a skutočnosti, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní dlhodobej neschopnosti vycestovať. Pri vykonávaní svojich právomoci prijímať delegované akty nesmie Komisia prekročiť rozsah, ktorý je vymedzený najlepšími záujmami dieťaťa, ako je stanovené v tomto nariadení. Je mimoriadne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila primerané konzultácie, a to aj na expertnej úrovni, a aby sa uvedené konzultácie uskutočnili v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov, a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia expertných skupín Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (75) V nariadení (EÚ) č. 604/2013 je potrebné vykonať viacero podstatných zmien. V záujme prehľadnosti je vhodné uvedené nariadenie zrušiť.
- (76) V záujme účinného monitorovania uplatňovania tohto nariadenia sa vyžaduje, aby sa vykonávalo pravidelné hodnotenie tohto nariadenia.
- (77) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré sú uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Týmto nariadením by sa malo predovšetkým zabezpečiť úplné dodržiavanie práva na azyl zaručeného článkom 18 Charty, ako aj práv uznaných v jej článkoch 1, 4, 7, 24 a 47. Toto nariadenie by sa preto malo uplatňovať zodpovedajúcim spôsobom.
- (78) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to stanovenie kritérií a mechanizmov na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej v jednom z členských štátov štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti, a vytvorenie mechanizmu solidarity, ktorý má členským štátom pomôcť reagovať na situáciu migračného tlaku, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov rozsahu a dôsledkov tohto nariadenia ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“).

V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.

- (79) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu, Vzhľadom na to, že časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú zmeny v zmysle článku 3 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie členského štátu, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o azyl podanej v Dánsku alebo v ktoromkoľvek inom členskom štáte Európskej únie, a o systéme Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie Dublinského dohovoru⁴⁹, Dánsko musí v čase prijatia zmien alebo 30 dní po ich prijatí oboznámiť Komisiu so svojim rozhodnutím, či chce, alebo nechce implementovať obsah týchto zmien.
- (80) [V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, Írsko oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia].

ALEBO

- (81) [V súlade s článkom 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Írsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia a nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu].
- (82) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú nový právny rámec v oblasti, na ktorú sa vzťahuje predmet prílohy k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Islandskou republikou a Nórske kráľovstvom o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo na Islande, alebo v Nórsku.⁵⁰
- (83) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú akty alebo opatrenia, ktorými sa menia alebo na ktorých sú založené ustanovenia článku 1 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku⁵¹.
- (84) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, časti III, V a VII tohto nariadenia predstavujú akty alebo opatrenia, ktorými sa menia alebo na ktorých sú založené ustanovenia článku 1 Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku, na ktoré odkazuje článok 3 Protokolu medzi Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o kritériách a mechanizmoch na určenie štátu zodpovedného za preskúmanie žiadosti o azyl podanej v členskom štáte alebo vo Švajčiarsku⁵².

⁴⁹ Ú. v. EÚ L 66, 8.3.2006, s. 38.

⁵⁰ Ú. v. ES L 93, 3.4.2001, s. 40.

⁵¹ Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 5.

⁵² Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 37.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

ČASŤ I

ROZSAH PÔSOBNOSTI A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Cieľ a predmet úpravy

V súlade so zásadou solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti a v záujme posilnenia vzájomnej dôvery sa v tomto nariadení:

- a) stanovuje spoločný rámec pre riadenie azylu a migrácie v Únii;
- b) vytvára mechanizmus solidarity;
- c) stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

- a) „štátny príslušník tretej krajiny“ je každá osoba, ktorá nie je občanom Únie v zmysle článku 20 ods. 1 zmluvy a ktorá nepožíva právo na voľný pohyb v súlade s právom Únie vymedzené v článku 2 bode 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399⁵³;
- b) „žiadosť o medzinárodnú ochranu“ alebo „žiadosť“ je požiadanie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti o to, aby mu členský štát poskytol ochranu, pričom túto osobu možno považovať za osobu žiadajúcu o priznanie postavenia utečenca alebo postavenia osoby s doplnkovou ochranou;
- c) „žiadateľ“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí požiadali o medzinárodnú ochranu, v súvislosti s ktorou nebolo vydané rozhodnutie, resp. bolo vydané rozhodnutie, proti ktorému bol alebo stále môže byť v dotknutom členskom štáte podaný prostriedok nápravy, a to bez ohľadu na to, či má žiadateľ právo zostať alebo mu je povolené zostať v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o konaní o azyle], vrátane osoby, ktorej bola poskytnutá okamžitá ochrana podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie, ktorým sa riešia krízové situácie a prípady vyššej moci v oblasti migrácie a azylu];
- d) „posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu“ je posúdenie prípustnosti alebo merita žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o konaní o azyle] a nariadením (EÚ) XXX/XXX [kvalifikačné nariadenie], okrem konania o určenie zodpovedného členského štátu v súlade s týmto nariadením;

⁵³

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

- e) „späťvzatie žiadosti o medzinárodnú ochranu“ je buď výslovné alebo konkludentné späťvzatie žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*];
- f) „osoba, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana v zmysle článku 2 bodu 2 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*kvalifikačné nariadenie*];
- g) „rodinní príslušníci“ sú, pokiaľ už rodina existovala pred tým, než žiadateľ alebo rodinný príslušník prišli na územie členských štátov, nasledujúci členovia žiadateľovej rodiny, ktorí sa nachádzajú na území členských štátov:
 - i) manžel (manželka) žiadateľa alebo jeho (jej) partnerka (partner), s ktorou (ktorým) žije v trvalom vzťahu a s ktorou (ktorým) nie je zosobášený (zosobášená), ak sa na základe práva alebo praxe dotknutého členského štátu hľadá na nezosobášené páry ako na manželské páry podľa jeho právnych predpisov týkajúcich sa štátnych príslušníkov tretích krajín;
 - ii) maloleté deti párov uvedených v bode i) alebo žiadateľa pod podmienkou, že sú nezosobášené, a bez ohľadu na to, či sa narodili v manželskom zväzku alebo mimo neho, alebo boli osvojené v zmysle vnútroštátneho práva;
 - iii) otec, matka alebo iná dospelá osoba zodpovedná za žiadateľa buď podľa práva alebo praxe členského štátu, v ktorom sa táto dospelá osoba nachádza, ak je týmto žiadateľom maloletá nezosobášená osoba,
 - iv) otec, matka alebo iná dospelá osoba zodpovedná za osobu, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, buď podľa práva alebo praxe členského štátu, v ktorom sa osoba, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, nachádza, ak je osoba, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana maloletou nezosobášenou osobou;
 - v) súrodenec alebo súrodenci žiadateľa;
- h) „príbuzný“ je dospelá teta alebo dospelý strýko žiadateľa alebo starý rodič žiadateľa, ktorí sa nachádzajú na území členského štátu, a to bez ohľadu na to, či sa žiadateľ narodil v manželskom zväzku alebo mimo neho, alebo či bol osvojený podľa vnútroštátneho práva;
- i) „maloletá osoba“ je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí sú mladší ako 18 rokov;
- j) „maloletá osoba bez sprievodu“ je maloletá osoba, ktorá prichádza na územie členských štátov bez sprievodu dospeléj osoby, ktorá je za ňu zodpovedná buď podľa práva alebo praxe dotknutého členského štátu, pokiaľ sa skutočne nenachádza v opatere takejto dospeléj osoby; patrí sem aj maloletá osoba, ktorá je ponechaná bez sprievodu po tom, ako vstúpila na územie členských štátov;
- k) „zástupca“ je osoba alebo organizácia, ktorá bola príslušnými orgánmi ustanovená, aby pomáhala maloletej osobe bez sprievodu a zastupovala ju v konaniach stanovených v tomto nariadení s cieľom zabezpečiť najlepšie záujmy dieťaťa, a v prípade potreby vykonávať za maloletú osobu právne úkony;
- l) „doklad o pobyte“ je akékoľvek povolenie vydané orgánmi členského štátu, ktoré štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti oprávňuje zdržiavať sa na jeho území, ako aj doklady opodstatňujúce povolenie zostať na území v rámci dojednaní dočasnej ochrany alebo dovedy, kým pominú okolnosti, ktoré bránia vo vykonaní príkazu na odsun, s výnimkou víz a povolení na pobyt

vydaných počas obdobia potrebného na určenie zodpovedného členského štátu, ako je stanovené v tomto nariadení, alebo počas posudzovania žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo žiadosti o udelenie povolenia na pobyt;

- m) „vízum“ je povolenie alebo rozhodnutie členského štátu, ktoré sa vyžaduje na účely tranzitu alebo vstupu pri plánovanom pobyte v členskom štáte alebo vo viacerých členských štátoch vrátane:
 - i) povolenia alebo rozhodnutia vydaného v súlade s jeho vnútroštátnym právom alebo právom Únie, ktoré sa vyžaduje na účely vstupu v prípade zamýšľaného pobytu v tomto členskom štáte na obdobie viac ako 90 dní;
 - ii) povolenia alebo rozhodnutia vydaného v súlade s jeho vnútroštátnym právom alebo právom Únie, ktoré sa vyžaduje na účely vstupu, vykonania tranzitu alebo plánovaného pobytu v tomto členskom štáte, ktorého dĺžka v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia nepresiahne 90 dní;
 - iii) povolenia alebo rozhodnutia platného pre tranzit cez medzinárodné tranzitné priestory jedného alebo viacerých letísk členských štátov;
- n) „diplom alebo kvalifikácia“ sú diplom alebo kvalifikácia získané minimálne po trojmesačnom období štúdia v rámci uznaného štátneho alebo regionálneho programu vzdelávania alebo odbornej prípravy, ktoré zodpovedá aspoň úrovni 2 podľa Medzinárodnej štandardnej klasifikácie vzdelávania a ktoré poskytuje vzdelávacia inštitúcia v súlade s vnútroštátnym právom alebo správnou praxou členských štátov;
- o) „vzdelávacia inštitúcia“ je akýkoľvek druh verejnej alebo súkromnej vzdelávacej inštitúcie alebo inštitúcie odbornej prípravy, ktorá bola zriadená v členskom štáte a uznaná týmto členským štátom alebo ktorá sa za takú považuje v súlade s vnútroštátnym právom alebo ktorej študijné kurzy alebo kurzy odbornej prípravy sú uznané v súlade s vnútroštátnym právom alebo správnou praxou;
- p) „útek“ je konanie, ktorým žiadateľ prestáva byť k dispozícii príslušným administratívnym alebo súdnym orgánom, napríklad opustením územia členského štátu bez povolenia príslušných orgánov z dôvodov, ktoré nie sú mimo vplyvu žiadateľa;
- q) „riziko úteku“ je existencia osobitných dôvodov a okolností v konkrétnom prípade, ktoré sa zakladajú na objektívnych kritériách vymedzených vnútroštátnym právom, pre ktoré sa možno domnievať, že žiadateľ, na ktorého sa vzťahuje konanie o odovzdaní, môže utiecť;
- r) „benefitujúci členský štát“ je členský štát, ktorý má úžitok zo solidárnych opatrení v situáciách migračného tlaku alebo v prípade vylodení po pátraciach a záchranných operáciách, ako sa stanovuje v kapitolách I až III časti IV tohto nariadenia;
- s) „prispievajúci členský štát“ je členský štát, ktorý prispieva alebo je povinný prispievať na solidárne opatrenia pre benefitujúci členský štát, ako sa stanovuje v kapitolách I až III časti IV tohto nariadenia;
- t) „sponzorujúci členský štát“ je členský štát, ktorý sa zaväzuje vrátiť neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín v prospech iného členského štátu, pričom poskytuje sponzorstvo návratov uvedené v článku 55 tohto nariadenia;

- u) „premiestnenie“ je presun štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti z územia benefitujúceho členského štátu na územie prispievajúceho členského štátu;
- v) „pátracie a záchranné operácie“ sú operácie v oblasti pátrania a záchrany, na ktoré sa odkazuje v Medzinárodnom dohovore o pátraní a záchrane na mori z roku 1979 prijatom v Hamburgu, Nemecku 27. apríla 1979;
- w) „migračný tlak“ je situácia, ktorá sa vyznačuje veľkým počtom príchodov štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti alebo rizikom takýchto príchodov, a to aj vtedy, keď je spôsobená príchodmi po pátracích a záchranných operáciách, a ktorá je dôsledkom geografickej polohy členského štátu a osobitného vývoja v tretích krajinách, ktorý vytvára migračné pohyby, ktoré sú záťažou aj pre dobre pripravené azylové a prijímacie systémy a vyžadujú si okamžité opatrenia;
- x) „presídlená alebo prijatá osoba“ je osoba, v prípade ktorej členský štát súhlasil s jej prijatím podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o rámci Únie pre presídľovanie*] alebo na základe národného systému presídľovania mimo rámca uvedeného nariadenia;
- y) „Agentúra pre azyl“ je Agentúra Európskej únie pre azyl zriadená nariadením (EÚ) XXX/XXX [*Agentúra Európskej únie pre azyl*];
- z) „rozhodnutie o návrate“ je správne alebo súdne rozhodnutie, alebo akt, ktorým sa stanovuje alebo vyhlasuje, že štátny príslušník tretej krajiny sa zdržiava na území neoprávnene, a ktorým sa ukladá alebo stanovuje povinnosť návratu v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES⁵⁴;
- aa) „neoprávnene sa zdržiavajúci štátny príslušník tretej krajiny“ je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý nesplňa alebo prestal spĺňať podmienky pre vstup stanovené v článku 6 nariadenia (EÚ) 2016/399 alebo iné podmienky pre vstup alebo pobyt v členskom štáte;

ČASŤ II

SPOLOČNÝ RÁMEC PRE RIADENIE AZYLU A MIGRÁCIE

Článok 3

Komplexný prístup k riadeniu azylu a migrácie

Únia a členské štáty prijímú opatrenia v oblasti riadenia azylu a migrácie na základe komplexného prístupu. Uvedený komplexný prístup sa uplatňuje na všetky migračné trasy, ktoré majú vplyv na riadenie azylu a migrácie, a pozostáva z týchto zložiek:

- a) vzájomne prospešné partnerstvá a úzka spolupráca s príslušnými tretími krajinami, ktoré sa zameriavajú okrem iného na poskytovanie legálnych možností pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí potrebujú medzinárodnú ochranu, a pre osoby, ktoré boli inak prijaté na účely oprávneného pobytu v členských štátoch, na riešenie základných príčin neregulárnej migrácie, na podporu partnerov prijímajúcich veľký

⁵⁴

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

- počet migrantov a utečencov, ktorí potrebujú ochranu, a na budovanie ich kapacít v oblasti riadenia hraníc, azylu a migrácie, na predchádzanie neregulárnej migrácii a prevádzachtvu a boj proti nim, ako aj na posilnenie spolupráce v oblasti readmisie;
- b) úzka spolupráca a vzájomné partnerstvo medzi inštitúciami a orgánmi Únie, členskými štátmi a medzinárodnými organizáciami;
 - c) úplné vykonávanie spoločnej vízovej politiky;
 - d) účinné riadenie neregulárnej migrácie a jej predchádzanie;
 - e) účinné riadenie vonkajších hraníc Únie založené na európskom integrovanom riadení hraníc;
 - f) plné dodržiavanie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodného a európskeho práva týkajúcich sa osôb zachránených na mori;
 - g) prístup ku konaniam o poskytnutie a odňatie medzinárodnej ochrany na území Únie a uznanie štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátnej príslušnosti za utečencov alebo osoby, ktorým sa poskytla doplnková ochrana;
 - h) určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu na základe spoločnej zodpovednosti a pravidiel a mechanizmov solidarity;
 - i) prístup žiadateľov k primeraným podmienkam prijímania;
 - j) účinné riadenie návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín;
 - k) účinné opatrenia na poskytovanie stimulov a na podporu integrácie osôb, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, v členských štátoch;
 - l) opatrenia zamerané na obmedzovanie a potláčanie faktorov, ktoré prispievajú k neregulárnej migrácii do Únie a neoprávnenému pobytu v Únii vrátane nelegálneho zamestnávania;
 - m) plné nasadenie a využívanie operačných nástrojov zriadených na úrovni Únie, najmä Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž, Agentúry pre azyl, agentúry eu-LISA a Europolu, ako aj rozsiahlych systémov Únie v oblasti informačných technológií;
 - n) úplné vykonávanie európskeho rámca pre pripravenosť a riadenie kríz.

Článok 4

Zásada integrovanej tvorby politiky

1. Únia a členské štáty zabezpečia súdržnosť azylovej politiky a politiky riadenia migrácie vrátane vnútorných aj vonkajších zložiek týchto politík.
2. Únia a členské štáty konajúce v rámci svojich príslušných právomocí zodpovedajú za vykonávanie azylovej politiky a politiky riadenia migrácie.
3. Členské štáty s podporou agentúr Únie zabezpečia, aby mali vzhľadom na komplexný prístup uvedený v článku 3 potrebné kapacity na účinné vykonávanie azylovej politiky a politiky riadenia migrácie vrátane potrebných ľudských a finančných zdrojov a infraštruktúry.

Článok 5

Zásada solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti

1. Pri vykonávaní svojich povinností dodržiavajú členské štáty zásadu solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti a prihliadajú na to, že účinné fungovanie politik Únie v oblasti azylu a riadenia migrácie je v ich spoločnom záujme. Členské štáty:
 - a) zriadia a udržiavajú vnútroštátne systémy riadenia azylu a migrácie, ktoré poskytujú prístup ku konaniam o poskytnutie medzinárodnej ochrany, poskytujú takúto ochranu osobám v núdzi a zabezpečujú návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich osôb;
 - b) v úzkej spolupráci a partnerstve s príslušnými tretími krajinami prijímú všetky opatrenia, ktoré sú potrebné a primerané na obmedzenie neregulárnej migrácie na územie členských štátov a jej predchádzanie, a to aj pokiaľ ide o predchádzanie prevádzačstvu a boj proti nemu;
 - c) správne a promptne uplatňujú pravidlá na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu a v prípade potreby vykonávajú odovzdanie do zodpovedného členského štátu podľa kapitol I až VI časti III;
 - d) poskytujú podporu iným členským štátom vo forme solidárnych príspevkov na základe potrieb stanovených v kapitolách I až III časti IV;
 - e) prijímú všetky opodstatnené a primerané opatrenia na predchádzanie neoprávneným pohybom medzi členskými štátmi a ich nápravu.
2. Finančná a operačná podpora Únie pri vykonávaní daných povinností sa poskytuje v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [*Fond pre azyl a migráciu*] a nariadením (EÚ) XXX/XXX [*Fond pre integrované riadenie hraníc*].

Článok 6

Správa a riadenie a monitorovanie migračnej situácie

1. Komisia prijme európsku stratégiu v oblasti riadenia azylu a migrácie, v ktorej stanoví strategický prístup k riadeniu azylu a migrácie na úrovni Únie a k vykonávaniu azylovej politiky a politiky riadenia migrácie v súlade so zásadami stanovenými v tejto časti. Komisia postúpi túto stratégiu Európskemu parlamentu a Rade.
2. Európska stratégia v oblasti riadenia azylu a migrácie bude prihliadať na:
 - a) národné stratégie členských štátov uvedené v odseku 3 tohto článku;
 - b) informácie, ktoré získala Komisia na základe odporúčania Komisie č. XXX o mechanizme EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie (ďalej len ako „konceptia pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie“); správy vydané v uvedenom rámci, ako aj na činnosti siete pre pripravenosť a krízové riadenie v oblasti migrácie;
 - c) príslušné správy a analýzy agentúr Únie;

- d) informácie získané počas hodnotení vykonaných v rámci schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu v súlade s článkom 4 nariadenia (EÚ) č. 1053/2013⁵⁵.
3. Členské štáty vypracujú národné stratégie s cieľom zabezpečiť dostatočné kapacity na vykonávanie účinného systému riadenia azylu a migrácie v súlade so zásadami stanovenými v tejto časti. Súčasťou uvedených stratégií je plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí na vnútroštátnej úrovni, v rámci ktorého sa prihliada na plánovanie pre prípad nepredvídaných udalostí podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [Agentúra Európskej únie pre azyl], nariadenia (EÚ) 2019/1896⁵⁶ (Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž) a smernice XXX/XXX/EÚ [smernica o podmienkach prijímania], ako aj na správy Komisie vydané v rámci koncepcie pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie. Takéto národné stratégie obsahujú informácie o tom, ako členský štát vykonáva zásady stanovené v tejto časti a právne záväzky, ktoré z nich vyplývajú na vnútroštátnej úrovni. Zohľadnené sú v nich aj iné relevantné stratégie a existujúce podporné opatrenia, najmä podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [Fond pre azyl a migráciu] a nariadenia (EÚ) XXX/XXX [Agentúra Európskej únie pre azyl], a sú v súlade s národnými stratégiami integrovaného riadenia hraníc vypracovanými v súlade s článkom 8 ods. 6 nariadenia (EÚ) 2019/1896, ktoré zároveň dopĺňajú. Zohľadnené sú v nich aj výsledky monitorovania vykonaného Agentúrou pre azyl a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž, výsledky hodnotenia vykonaného v súlade s nariadením Rady č. 1053/2013, ako aj výsledky monitorovania vykonaného v súlade s článkom 7 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o preverovaní].
4. Komisia prijme každý rok správu o riadení migrácie, v ktorej uvedie predpokladaný vývoj migračnej situácie a stav pripravenosti Únie a členských štátov. V prípade migračných tokov spôsobených pátracími a záchrannými operáciami vedie Komisia s dotknutými členskými štátmi konzultácie a v tejto správe sa stanoví celkový počet vylodení, ktoré sa očakávajú v krátkodobom horizonte, ako aj solidárna reakcia, ktorá by bola potrebná na pokrytie potrieb členských štátov vylodenia prostredníctvom premiestnenia a opatrení v oblasti budovania kapacít a operačnej podpory či opatrení v oblasti vonkajšieho rozmeru. V správe sa zároveň poukáže na to, či konkrétne členské štáty čelia kapacitným problémom v dôsledku prítomnosti štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sú zraniteľnými osobami, a uvedú sa v nej závery správ z monitorovania uvedeného v odseku 3 vrátane informácií získaných v rámci koncepcie pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie, pričom sa v náležitých prípadoch navrhnu zlepšenia.
5. Členské štáty vypracujú národné stratégie najneskôr do [jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Prvá európska stratégia v oblasti riadenia azylu a migrácie sa prijme najneskôr do [18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a prvá správa o riadení migrácie sa vydá najneskôr do [jedného roka od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

⁵⁵ Nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013, ktorým sa vytvára hodnotiaci a monitorovací mechanizmus na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a ktorým sa zrušuje rozhodnutie výkonného výboru zo 16. septembra 1998, ktorým bol zriadený Stály výbor pre hodnotenie a vykonávanie Schengenu (Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, s. 27).

⁵⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej strážii a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

6. Komisia monitoruje migračnú situáciu a poskytuje o nej informácie prostredníctvom pravidelných situačných správ vypracovaných na základe kvalitných údajov a informácií poskytovaných členskými štátmi, Službou pre vonkajšiu činnosť, Agentúrou pre azyl, Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž, Europolom a Agentúrou pre základné práva, a najmä na základe informácií získaných v rámci koncepcie pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie a súvisiacej siete.

Článok 7

Spolupráca s tretími krajinami v záujme uľahčenia návratu a readmisie

1. Ak Komisia na základe analýzy vykonanej v súlade s článkom 25a ods. 2 alebo 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 810/2009⁵⁷ a na základe akýchkoľvek iných dostupných informácií dospeje k záveru, že tretia krajina dostatočne nespolupracuje v oblasti readmisie neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín, a bez toho, aby bol dotknutý článok 25a ods. 5 uvedeného nariadenia, predloží Rade správu, v ktorej v náležitých prípadoch uvedie všetky opatrenia, ktoré by sa mohli prijať na zlepšenie spolupráce dotknutej tretej krajiny v oblasti readmisie, pričom zohľadní celkové vzťahy Únie s touto treťou krajinou.
2. Ak to Komisia považuje za vhodné, vo svojej správe uvedie aj opatrenia na podporu spolupráce medzi členskými štátmi, ktorej zámerom je uľahčiť návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín.
3. Na základe správy uvedenej v odseku 1 Komisia a Rada v rámci svojich príslušných právomocí zvážia primerané opatrenia, pričom zohľadnia celkové vzťahy Únie s dotknutou treťou krajinou.
4. Komisia pravidelne informuje Európsky parlament o vykonávaní tohto článku.

ČASŤ III

KRITÉRIÁ A MECHANIZMY NA URČENIE ZODPOVEDNÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ ZÁSADY A ZÁRUKY

Článok 8

Prístup ku konaniu o posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu

1. Členské štáty posúdia každú žiadosť o medzinárodnú ochranu, ktorú podá štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti na území ktoréhokoľvek z nich, ako aj na hranici alebo v tranzitnom priestore. Žiadosť musí posúdiť jeden členský štát, a to ten, ktorý je podľa kritérií stanovených v kapitole II časti III uvedený ako zodpovedný.

⁵⁷

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 243, 15.9.2009, s. 1).

2. Ak na základe kritérií uvedených v tomto nariadení nie je možné určiť žiaden zodpovedný členský štát, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný prvý členský štát, v ktorom bola táto žiadosť zaregistrovaná.
3. Ak nie je možné, aby členský štát odovzdal žiadateľa do členského štátu, ktorý je primárne určený za zodpovedný, pretože existujú závažné dôvody domnievať sa, že v dôsledku systémových nedostatkov v konaní o azyle a v podmienkach prijímania žiadateľov v danom členskom štáte existuje riziko neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle článku 4 Charty základných práv Európskej únie, členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, pokračuje v posudzovaní kritérií stanovených v kapitole II časti III s cieľom stanoviť, či možno za zodpovedný určiť iný členský štát.

Ak členský štát nemôže vykonať odovzdanie podľa prvého pododseku do žiadneho členského štátu, ktorý bol určený na základe kritérií stanovených v kapitole II časti III alebo do prvého členského štátu, v ktorom bola žiadosť zaregistrovaná, tento členský štát sa stáva zodpovedným členským štátom.

4. Ak sa nevykonala bezpečnostná kontrola stanovená v článku 11 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o preverovaní*], prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná, preskúma, či existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku tohto členského štátu, pričom tak urobí čo najskôr po zaregistrovaní tejto žiadosti, a to ešte pred uplatnením kritérií na určenie zodpovedného členského štátu podľa kapitoly II alebo ustanovení uvedených v kapitole III časti III.

Ak sa bezpečnostná kontrola stanovená v článku 11 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o preverovaní*] vykonala, ale prvý členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná, je toho názoru, že je odôvodnené preskúmať, či existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku tohto členského štátu, tento členský štát vykoná toto preskúmanie čo najskôr po zaregistrovaní žiadosti, a to ešte pred uplatnením kritérií na určenie zodpovedného členského štátu podľa kapitoly II alebo ustanovení uvedených v kapitole III časti III.

Ak bezpečnostná kontrola vykonaná v súlade s článkom 11 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o preverovaní*] alebo v súlade s prvým a druhým pododsekom tohto odseku preukáže, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku členského štátu vykonávajúceho bezpečnostnú kontrolu, uvedený členský štát sa stáva zodpovedným členským štátom.

5. Každý členský štát si ponecháva právo poslať žiadateľa do bezpečnej tretej krajiny pri dodržaní pravidiel a záruk stanovených v nariadení (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*].

Článok 9

Povinnosti žiadateľa

1. Ak má štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti v úmysle požiadať o medzinárodnú ochranu, žiadosť sa podáva a registruje v členskom štáte prvého vstupu.

2. Ak je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti držiteľom platného povolenia na pobyt alebo platného víza, žiadosť sa, odchylné od odseku 1, podáva a registruje v členskom štáte, ktorý vydal povolenie na pobyt alebo udelil vízum.

Ak je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorí majú v úmysle požiadať o medzinárodnú ochranu, držiteľom povolenia na pobyt alebo víza, ktorých platnosť skončila, žiadosť sa podáva a registruje v členskom štáte, v ktorom sa tento štátny príslušník alebo táto osoba nachádza.
3. Žiadateľ plne spolupracuje s príslušnými orgánmi členských štátov v záležitostiach, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, pričom čo najskôr, najneskôr však počas pohovoru uvedeného v článku 12, predloží všetky skutočnosti a informácie, ktoré má k dispozícii a ktoré sú relevantné na určenie zodpovedného členského štátu. Ak žiadateľ nie je v čase pohovoru schopný predložiť dôkazy na podporu predložených skutočností a informácií, príslušný orgán môže v rámci lehoty uvedenej v článku 29 ods. 1 stanoviť termín na predloženie takýchto dôkazov.
4. Od žiadateľa sa vyžaduje, aby sa nachádzal v:
 - a) členskom štáte uvedenom v odsekoch 1 a 2 dovedy, kým nebude určený zodpovedný členský štát a v náležitých prípadoch do vykonania konania o odovzdaní;
 - b) zodpovednom členskom štáte;
 - c) členskom štáte premiestnenia po odovzdaní podľa článku 57 ods. 9.
5. Ak sa rozhodnutie o odovzdaní oznámi žiadateľovi v súlade s článkom 32 ods. 2 a článkom 57 ods. 8, žiadateľ musí postupovať v súlade týmto rozhodnutím.

Článok 10

Dôsledky porušenia povinností

1. Žiadateľ nemá nárok na podmienky prijímania stanovené v článkoch 15 až 17 smernice XXX/XXX/EÚ [*smernica o podmienkach prijímania*] podľa článku 17a uvedenej smernice v žiadnom inom členskom štáte, ako je členský štát, v ktorom je podľa článku 9 ods. 4 tohto nariadenia povinný nachádzať sa, a to odvedy, ako mu bolo oznámené rozhodnutie o jeho odovzdaní do zodpovedného členského štátu, za predpokladu, že žiadateľ bol o tomto dôsledku informovaný podľa článku 8 ods. 2 písm. b) nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o preverovaní*]. Tým nie je dotknutá potreba zabezpečiť takú životnú úroveň, ktorá je v súlade s právom Únie vrátane Charty základných práv Európskej únie a medzinárodnými záväzkami.
2. Príslušné orgány neprihliadajú na tie skutočnosti a informácie relevantné na určenie zodpovedného členského štátu, ktoré boli predložené po uplynutí termínu uvedeného v článku 9 ods. 3.

Článok 11

Právo na informácie

1. Príslušné orgány čo najskôr, najneskôr však po zaregistrovaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v členskom štáte, informujú žiadateľa o uplatňovaní tohto

nariadenia a o povinnostiach stanovených v článku 9, ako aj o dôsledkoch porušenia týchto povinností, ako sa uvádza v článku 10, a to najmä o:

- a) skutočnosti, že právo požiadať o medzinárodnú ochranu nezahŕňa možnosť, aby si žiadateľ vybral členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu ani členský štát premiestnenia;
- b) cieľoch tohto nariadenia a dôsledkoch požiadania o medzinárodnú ochranu aj v inom členskom štáte, ako aj o dôsledkoch opustenia členského štátu, v ktorom je povinný nachádzať sa podľa článku 9 ods. 4, a najmä o tom, že žiadateľ má len taký nárok na podmienky prijímania, ako sa uvádza v článku 10 ods. 1;
- c) kritériách na určenie zodpovedného členského štátu a príslušných postupoch, o hierarchii takýchto kritérií v jednotlivých fázach konania a ich trvaní;
- d) účele osobného pohovoru podľa článku 12 a povinnosti čo najskôr počas konania predložiť a ústne alebo predložením dokladov podložiť akékoľvek relevantné informácie, ktoré by mohli pomôcť pri zisťovaní prítomnosti rodinných príslušníkov, príbuzných alebo akýchkoľvek iných členov rodiny v členských štátoch, ako aj o spôsobe, akým môže žiadateľ takéto informácie predložiť a akejkolvek pomoci, ktorú môže členský štát ponúknuť v súvislosti s vyhľadávaním rodinných príslušníkov alebo príbuzných;
- e) povinnosti žiadateľa čo najskôr počas konania oznámiť akékoľvek relevantné informácie, ktoré by mohli pomôcť pri zisťovaní akýchkoľvek predchádzajúcich povolení na pobyt, víz alebo diplomov o vzdelaní;
- f) možnosti napadnúť rozhodnutie o odovzdaní v lehote stanovenej v článku 33 ods. 2 a o skutočnosti, že rozsah takéhoto napadnutia je obmedzený tak, ako sa stanovuje v článku 33 ods. 1;
- g) práve získať na požiadanie bezplatnú právnu pomoc, ak dotknutá osoba nie je schopná hradiť s tým spojené náklady;
- h) skutočnosti, že príslušné orgány členských štátov a Agentúra pre azyl spracujú osobné údaje žiadateľa, a to aj z dôvodu ich výmeny, výhradne na účely vykonávania povinností, ktoré pre nich vyplývajú z tohto nariadenia;
- i) kategóriách dotknutých osobných údajov;
- j) práve na prístup k údajom, ktoré sa ho týkajú, a o práve požiadať o opravu takýchto údajov, ak sú nesprávne, alebo ich vymazanie, ak boli spracúvané nezákonne, ako aj o postupoch na výkon uvedených práv vrátane kontaktných údajov orgánov uvedených v článku 41 a vnútroštátnych orgánov na ochranu osobných údajov, ktoré sú zodpovedné za vybavovanie sťažností súvisiacich s ochranou osobných údajov, či kontaktných údajov zodpovednej osoby;
- k) v prípade maloletej osoby bez sprievodu o úlohe a povinnostiach zástupcu a postupe podávania sťažností proti zástupcovi dôverným a bezpečným spôsobom a pri plnom rešpektovaní práva dieťaťa byť v tejto súvislosti vypočutý;
- l) v náležitých prípadoch o postupoch pri premiestnení stanovených v článkoch 57 a 58.

2. Informácie uvedené v odseku 1 sa poskytnú písomne v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu žiadateľ rozumie.

Členské štáty na tento účel použijú spoločný informačný materiál vypracovaný jasným a zrozumiteľným spôsobom v súlade s odsekom 3.

Ak je to v záujme toho, aby žiadateľ poskytovaným informáciám riadne porozumel, potrebné, informácie sa poskytnú aj ústne, napríklad pri osobnom pohovore uvedenom v článku 12.

3. Agentúra pre azyl v úzkej spolupráci so zodpovednými vnútroštátnymi agentúrami vypracuje spoločný informačný materiál, ako aj osobitný leták pre maloleté osoby bez sprievodu, v ktorých uvedie aspoň informácie uvedené v odseku 1. Do tohto spoločného informačného materiálu sa zahrnú aj informácie o uplatňovaní nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*], a najmä o účele, na ktorý môžu byť údaje o žiadateľovi v systéme Eurodac spracované. Spoločný informačný materiál musí byť vypracovaný tak, aby mali členské štáty možnosť doplniť doň ďalšie informácie týkajúce sa konkrétneho členského štátu.

Článok 12

Osobný pohovor

1. V záujme uľahčenia procesu určovania zodpovedného členského štátu vykoná členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, osobný pohovor so žiadateľom. Tento osobný pohovor zároveň žiadateľovi umožní správne pochopiť informácie, ktoré mu boli poskytnuté podľa článku 11.
2. Od osobného pohovoru možno upustiť v prípade, že:
 - a) žiadateľ je na úteku;
 - b) žiadateľ sa nedostavil na osobný pohovor a nepredložil žiadne dôvody, ktoré by opodstatňovali jeho neúčast';
 - c) žiadateľ už iným spôsobom poskytol informácie relevantné na určenie zodpovedného členského štátu po tom, ako mu boli poskytnuté informácie uvedené v článku 11. Členský štát, ktorý upustí od osobného pohovoru, umožní žiadateľovi, aby predložil všetky ďalšie informácie relevantné na správne určenie zodpovedného členského štátu v lehote uvedenej v článku 29 ods. 1.
3. Osobný pohovor sa uskutoční bez zbytočného odkladu, avšak v každom prípade pred predložením dožiadania o prevzatie podľa článku 29.
4. Osobný pohovor sa vedie v jazyku, ktorému žiadateľ rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie, a v ktorom je schopný komunikovať. Pohovory s maloletými osobami bez sprievodu sa vedú spôsobom, ktorý je vhodný pre deti, a to zamestnancami, ktorí sú primerane vyškolení a kvalifikovaní podľa vnútroštátneho práva, v prítomnosti zástupcu a v náležitých prípadoch právneho zástupcu maloletej osoby. V prípade potreby musia mať členské štáty k dispozícii tlmočníka a v náležitých prípadoch kultúrneho mediátora, ktorý je schopný zabezpečiť náležitú komunikáciu medzi žiadateľom a osobou, ktorá vedie osobný pohovor. Žiadateľ môže požiadať o to, aby pohovor viedol a pomoc mu poskytoval zamestnanec rovnakého pohlavia.
5. Osobný pohovor sa uskutoční za podmienok, ktorými sa zabezpečí primeraná dôverynosť informácií. Vedie ho osoba, ktorá je na to podľa vnútroštátneho práva kvalifikovaná. Žiadateľom, v prípade ktorých sa stanovila potreba osobitných procesných záruk podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*],

sa poskytne primeraná podpora, aby bolo možné vytvoriť podmienky, ktoré sú potrebné na účinné predloženie všetkých skutočností, na základe ktorých možno určiť zodpovedný členský štát.

6. Členský štát, ktorý vedie osobný pohovor, vypracuje písomné zhrnutie tohto pohovoru, v ktorom uvedie aspoň základné informácie, ktoré žiadateľ počas pohovoru poskytol. Toto zhrnutie môže mať formu správy alebo štandardného formulára. Členské štáty zabezpečia, aby mal žiadateľ alebo právny zástupca či iný poradca, ktorý žiadateľa zastupuje, k tomuto zhrnutiu prístup bez zbytočného odkladu.

Článok 13

Záruky pre maloleté osoby

1. Pri všetkých konaniach stanovených v tomto nariadení prihliadajú členské štáty v prvom rade na najlepšie záujmy dieťaťa.
2. Každý členský štát, v ktorom sa nachádza maloletá osoba bez sprievodu, zabezpečí, aby túto osobu počas všetkých príslušných konaní stanovených v tomto nariadení zastupoval zástupca a aby jej tento zástupca pomáhal. Zástupca musí mať náležitú kvalifikáciu a odbornosť, aby sa zabezpečilo, že počas konaní vykonávaných podľa tohto nariadenia sa prihliada na najlepšie záujmy maloletej osoby. Takýto zástupca musí mať prístup k obsahu príslušných dokumentov v spise o žiadateľovi, ako aj k osobitnému informačnému materiálu pre maloleté osoby bez sprievodu.

Ak je za zástupcu ustanovená organizácia, táto organizácia určí osobu zodpovednú za vykonávanie povinností zástupcu vo vzťahu k maloletej osobe. Na uvedenú osobu sa uplatňuje prvý pododsek.

Zástupcom uvedeným v prvom pododseku môže byť tá istá osoba alebo organizácia, ako sa stanovuje v článku 22 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*].

3. Zástupca maloletej osoby bez sprievodu je zapojený do konania o určenie zodpovedného členského štátu podľa tohto nariadenia. Zástupca pomáha maloletej osobe bez sprievodu pri poskytovaní informácií, ktoré sú relevantné na posúdenie jej najlepších záujmov v súlade s odsekom 4, ako aj pri výkone práva byť vypočutý, a podporuje jej spoluprácu s inými aktérmi, ako sú napr. organizácie vyhľadávajúce rodinných príslušníkov, ak je to na uvedený účel vhodné.
4. Pri posudzovaní najlepších záujmov dieťaťa členské štáty navzájom úzko spolupracujú, pričom náležite zohľadnia najmä tieto faktory:
 - a) možnosti zlúčenia rodiny;
 - b) blaho a sociálny rozvoj maloletej osoby pri osobitnom zohľadnení jej osobnej situácie;
 - c) bezpečnosť a ochranu, najmä ak existuje riziko, že maloletá osoba by mohla byť obeťou akejkoľvek formy násilia alebo vykorisťovania vrátane obchodovania s ľuďmi;
 - d) názory maloletej osoby s prihliadnutím na jej vek a vyspelosť;

- e) ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, informácie poskytnuté zástupcom v členskom štáte, v ktorom sa maloletá osoba bez sprievodu nachádza.
5. Pred odovzdaním maloletej osoby bez sprievodu do zodpovedného členského štátu alebo, v náležitých prípadoch, do členského štátu premiestnenia, odovzdávajúci členský štát zabezpečí, aby zodpovedný členský štát alebo členský štát premiestnenia bezodkladne prijali opatrenia uvedené v článkoch 14 a 23 smernice XXX/XXX/EÚ [smernica o podmienkach prijímania] a v článku 22 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o konaní o azyle]. Každému rozhodnutiu o odovzdaní maloletej osoby bez sprievodu predchádza posúdenie jej najlepších záujmov. Toto posúdenie musí byť založené na faktorech uvedených v odseku 4 a závery z posúdenia týchto faktorov sa musia jasne uviesť v rozhodnutí o odovzdaní. Posúdenie sa vykoná rýchlo a osobami, ktoré majú náležitú kvalifikáciu a odbornosť, aby sa zabezpečilo zohľadnenie najlepších záujmov maloletej osoby.
6. Na účely uplatňovania článku 15 členský štát, v ktorom bola zaregistrovaná žiadosť maloletej osoby bez sprievodu o medzinárodnú ochranu, čo najskôr prijme náležité opatrenia na identifikáciu rodinných príslušníkov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu, ktorí sa nachádzajú na území členských štátov, pričom chráni najlepšie záujmy dieťaťa.
- Na tento účel môže uvedený členský štát požiadať o pomoc medzinárodné alebo iné príslušné organizácie a uľahčiť prístup maloletej osoby k vyhľadávacej činnosti takýchto organizácií.
- Zamestnanci príslušných orgánov uvedených v článku 41, ktorý vybavujú žiadosti týkajúce sa maloletých osôb bez sprievodu, musia absolvovať príslušnú odbornú prípravu zameranú na osobitné potreby maloletých osôb a priebežne v tejto odbornej príprave pokračovať.
7. S cieľom uľahčiť prijímanie náležitých opatrení na identifikáciu rodinných príslušníkov alebo príbuzných maloletej osoby bez sprievodu, ktorí žijú na území iného členského štátu podľa odseku 6, prijme Komisia vykonávacie akty vrátane štandardného formulára na výmenu príslušných informácií medzi členskými štátmi. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

KAPITOLA II

KRITÉRIÁ NA URČENIE ZODPOVEDNÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU

Článok 14

Hierarchia kritérií

1. Kritériá na určenie zodpovedného členského štátu sa uplatňujú v takom poradí, v akom sú stanovené v tejto kapitole.
2. Pri určovaní zodpovedného členského štátu podľa kritérií stanovených v tejto kapitole sa vychádza zo situácie, ktorá existovala v čase prvého zaregistrovania žiadosti o medzinárodnú ochranu v členskom štáte.

Článok 15

Maloleté osoby bez sprievodu

1. Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, uplatňujú sa len kritériá stanovené v tomto článku, a to v poradí, v akom sú stanovené v odsekoch 2 až 5.
2. Zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom sa oprávnene nachádza rodinný príslušník maloletej osoby bez sprievodu, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme maloletej osoby. Ak je žiadateľom zosobášená maloletá osoba, ktorej manžel (manželka) sa nenachádza oprávnene na území členských štátov, zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom sa oprávnene nachádza otec, matka alebo iná dospelá osoba, ktorá je za maloletú osobu zodpovedná podľa práva alebo praxe daného členského štátu, alebo v ktorom sa oprávnene nachádza súrodenec.
3. Ak je žiadateľom osoba, ktorej príbuzný sa oprávnene nachádza v inom členskom štáte, a na základe individuálneho posúdenia sa zistilo, že sa o ňu tento príbuzný môže postarať, tento členský štát zlúči maloletú osobu s jej príbuzným a je zodpovedným členským štátom, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme maloletej osoby.
4. Ak sa rodinní príslušníci alebo príbuzní uvedení v odsekoch 2 a 3 zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte, o zodpovednom členskom štáte sa rozhodne na základe toho, čo je v najlepšom záujme maloletej osoby bez sprievodu.
5. Ak neexistuje rodinný príslušník alebo príbuzný uvedený v odsekoch 2 a 3, zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom bola žiadosť maloletej osoby bez sprievodu o medzinárodnú ochranu prvýkrát zaregistrovaná, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme maloletej osoby.
6. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 68 prijímať delegované akty týkajúce sa:
 - a) identifikácie rodinných príslušníkov alebo príbuzných maloletých osôb bez sprievodu;
 - b) kritérií na stanovenie preukázateľných rodinných väzieb;
 - c) kritérií na posúdenie schopnosti príbuzného postarať sa o maloletú osobu bez sprievodu, a to aj vtedy, keď sa rodinní príslušníci, súrodenci alebo príbuzní maloletej osoby bez sprievodu zdržiavajú vo viac než jednom členskom štáte.

Pri vykonávaní svojej právomoci prijímať delegované akty Komisia neprekročí rozsah, ktorý je vymedzený najlepšimi záujmami dieťaťa, ako je stanovený v článku 13 ods. 4.
7. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Článok 16

Rodinní príslušníci, ktorí sú osobami, ktorým sa poskytna medzinárodná ochrana

Ak má žiadateľ rodinného príslušníka, ktorý má v členskom štáte povolený pobyt ako osoba, ktorej sa poskytna medzinárodná ochrana, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie

žiadosti o medzinárodnú ochranu za predpokladu, že dotknuté osoby vyjadrili svoje želanie písomne.

Článok 17

Rodinní príslušníci, ktorí sú žiadateľmi o medzinárodnú ochranu

Ak má žiadateľ v členskom štáte rodinného príslušníka, ktorého žiadosť o medzinárodnú ochranu v tomto členskom štáte ešte nebola predmetom prvého rozhodnutia vo veci samej, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu za predpokladu, že dotknuté osoby vyjadrili svoje želanie písomne.

Článok 18

Postup v prípade rodiny

Ak žiadosť o medzinárodnú ochranu podajú viacerí rodinní príslušníci v tom istom členskom štáte súbežne alebo v takej tesnej časovej nadväznosti, že konanie o určenie zodpovedného členského štátu môže prebiehať spoločne, a ak by uplatnenie kritérií stanovených v tomto nariadení viedlo k ich odlúčeniu, zodpovedný členský štát sa určí nasledovne:

- a) zodpovednosť za posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu všetkých rodinných príslušníkov pripadne tomu členskému štátu, ktorý je podľa kritérií zodpovedný za prevzatie najväčšieho počtu z nich;
- b) inak pripadne zodpovednosť tomu členskému štátu, ktorý je podľa kritérií zodpovedný za posúdenie žiadosti najstaršieho z nich.

Článok 19

Vydávanie dokladov o pobyte alebo udeľovanie víz

1. Ak je žiadateľ držiteľom platného dokladu o pobyte, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný ten členský štát, ktorý tento doklad vydal.
2. Ak je žiadateľ držiteľom platného víza, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný ten členský štát, ktorý toto vízum udelil, pokiaľ nebolo toto vízum udelené v mene iného členského štátu na základe dohôd o zastúpení podľa článku 8 nariadenia (ES) č. 810/2009. V takomto prípade je za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu zodpovedný zastúpený členský štát.
3. Ak je žiadateľ držiteľom viac než jedného platného dokladu o pobyte alebo víza vydaného, resp. udeleného rôznymi členskými štátmi, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu prevezmú členské štáty v tomto poradí:
 - a) členský štát, ktorý vydal doklad o pobyte priznávajúci právo na najdlhšiu dobu pobytu, alebo v prípade, že sú doby platnosti rovnako dlhé, členský štát, ktorý vydal doklad o pobyte, ktorého platnosť skončí ako posledná;
 - b) ak sú jednotlivé víza rovnakého typu, členský štát, ktorý udelil vízum, ktorého platnosť skončí ako posledná;
 - c) ak ide o víza rôznych typov, členský štát, ktorý udelil vízum s najdlhšou dobou platnosti, alebo v prípade, že sú doby platnosti rovnako dlhé, členský štát, ktorý udelil vízum, ktorého platnosť skončí ako posledná;

4. Ak je žiadateľ držiteľom jedného alebo viacerých dokladov o pobyte alebo jedného alebo viacerých víz, ktorých platnosť sa skončila menej ako tri roky pred zaregistrovaním žiadosti, uplatňujú sa odseky 1, 2 a 3.
5. Skutočnosť, že došlo k vydaniu dokladu o pobyte alebo udeleniu víza na základe falošnej alebo predstieranej totožnosti alebo na základe predloženia pozmenených, falošných alebo neplatných dokladov, nebráni tomu, aby bola zodpovednosť priznaná členskému štátu, ktorý tento doklad vydal, resp. toto vízum udelil. Členský štát, ktorý vydal doklad o pobyte alebo udelil vízum, však nie je zodpovedný, ak vie preukázať, že podvod bol spáchaný po tom, ako bol doklad vydaný, resp. ako bolo vízum udelené.

Článok 20

Diplomy alebo iná kvalifikácia

1. Ak je žiadateľ držiteľom diplomu alebo kvalifikácie vydaných vzdelávacou inštitúciou zriadenou v členskom štáte a žiadosť o medzinárodnú ochranu bola zaregistrovaná po tom, ako žiadateľ opustil územie členských štátov po ukončení svojho štúdia, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný ten členský štát, v ktorom je táto vzdelávacia inštitúcia zriadená.
2. Ak je žiadateľ držiteľom viac ako jedného diplomu alebo kvalifikácie vydaných vzdelávacími inštitúciami v rôznych členských štátoch, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu prevezme členský štát, ktorý vydal diplom alebo udelil kvalifikáciu po najdlhšom období štúdia, alebo v prípade rovnakej dĺžky štúdia členský štát, v ktorom bol získaný posledný diplom alebo kvalifikácia.

Článok 21

Vstup

1. Ak sa na základe dôkazov alebo indícií opísaných v dvoch zoznamoch uvedených v článku 30 ods. 4 tohto nariadenia, vrátane údajov uvedených v nariadení (EÚ) XXX/XXX [nariadenie Eurodac], zistí, že žiadateľ neoprávnene prekročil hranicu členského štátu pozemnou, morskou alebo vzdušnou cestou prichádzajúc z tretej krajiny, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný prvý členský štát, do ktorého takto vstúpil. Uvedená povinnosť zaniká, ak k zaregistrovaniu žiadosti dôjde po viac ako troch rokoch odo dňa, kedy došlo k uvedenému prekročeniu hranice.
2. Pravidlo stanovené v odseku 1 sa uplatňuje aj vtedy, keď bol žiadateľ na území vylodený po pátracej a záchranej operácii.
3. Odseky 1 a 2 sa neuplatňujú, ak na základe dôkazov alebo indícií opísaných v dvoch zoznamoch uvedených v článku 30 ods. 4 tohto nariadenia, vrátane údajov uvedených v nariadení (EÚ) XXX/XXX [nariadenie Eurodac], možno preukázať, že žiadateľ bol po prekročení hranice premiestnený podľa článku 57 tohto nariadenia do iného členského štátu. V tomto prípade je za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu zodpovedný tento iný členský štát.

Článok 22

Vstup v prípade oslobodenia od vízovej povinnosti

Ak štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti vstúpi na územie členských štátov cez členský štát, v ktorom sú oslobodení od vízovej povinnosti, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie ich žiadosti o medzinárodnú ochranu. Uvedená povinnosť zaniká, ak k zaregistrovaniu žiadosti dôjde po viac ako troch rokoch odo dňa vstupu uvedenej osoby na územie.

Článok 23

Žiadosť v medzinárodnom tranzitnom priestore letiska

Ak štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti požiadajú o medzinárodnú ochranu v medzinárodnom tranzitnom priestore letiska členského štátu, tento členský štát je zodpovedný za posúdenie žiadosti.

KAPITOLA III

ZÁVISLÉ OSOBY A USTANOVENIA O PRÁVE VLASTNÉHO UVÁŽENIA

Článok 24

Závislé osoby

1. Ak je žiadateľ z dôvodu tehotenstva, novonarodeného dieťaťa, závažného ochorenia, ťažkého zdravotného postihnutia alebo traumy či vysokého veku závislý od pomoci svojho dieťaťa alebo rodiča, ktorí majú oprávnený pobyt v niektorom z členských štátov, alebo ak je jeho dieťa alebo rodič s oprávneným pobytom v niektorom z členských štátov závislý od pomoci žiadateľa, členské štáty spravidla ponechajú žiadateľa spolu s týmto dieťaťom alebo rodičom, alebo ich zlúčia za predpokladu, že rodinné väzby existovali už pred príchodom žiadateľa na územie členských štátov, že dieťa, rodič alebo žiadateľ sú schopní postarať sa o túto závislú osobu a že dotknuté osoby vyjadrili svoje želanie písomne.

Ak existujú náznaky toho, že dieťa alebo rodič majú oprávnený pobyt na území členského štátu, v ktorom sa nachádza závislá osoba, tento členský štát pred predložením dožiadania o prevzatie podľa článku 29 overí, či sa dieťa alebo rodič môžu o závislú osobu postarať.

2. Ak má dieťa alebo rodič uvedení v odseku 1 oprávnený pobyt v inom členskom štáte ako je členský štát, v ktorom sa nachádza žiadateľ, zodpovedným členským štátom je ten členský štát, v ktorom má dieťa alebo rodič oprávnený pobyt, pokiaľ žiadateľovi jeho zdravotný stav dlhodobo nebráni v tom, aby do uvedeného členského štátu vycestoval. V takomto prípade je zodpovedným členským štátom ten členský štát, v ktorom sa žiadateľ nachádza. Na tento členský štát sa nevzťahuje povinnosť zabezpečiť príchod dieťaťa alebo rodiča žiadateľa na svoje územie.
3. Komisia je splnomocnená v súlade s článkom 68 prijímať delegované akty týkajúce sa:
 - a) skutočností, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní vzťahu závislosti;

- b) kritérií na stanovenie preukázateľných rodinných väzieb;
 - c) kritérií na posúdenie schopnosti dotknutej osoby postarať sa o závislú osobu;
 - d) skutočností, ktoré treba zohľadniť pri posudzovaní dlhodobej neschopnosti vycestovať.
4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Článok 25

Ustanovenia o práve vlastného uváženia

1. Odchyľne od článku 8 ods. 1 môže každý členský štát rozhodnúť, že posúdi žiadosť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti o medzinárodnú ochranu, ktorú zaregistroval, hoci mu podľa kritérií stanovených v tomto nariadení neprislúcha zodpovednosť za takéto posúdenie.
2. Členský štát, v ktorom bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná a ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu alebo zodpovedný členský štát môžu kedykoľvek pred prijatím prvého rozhodnutia vo veci samej požiadať iný členský štát o prevzatie žiadateľa s cieľom zlúčiť akýchkoľvek členov rodiny z humanitárnych dôvodov, ktoré sú založené najmä na rodinných alebo kultúrnych aspektoch, aj keď tento iný členský štát nie je podľa kritérií stanovených v článkoch 15 až 18 a článku 24 zodpovedný. Dotknuté osoby musia svoj súhlas vyjadriť písomne.

Dožiadanie o prevzatie musí obsahovať všetky potrebné podklady, ktoré má žiadajúci členský štát k dispozícii, aby mohol dožiadaný členský štát posúdiť situáciu.

Dožiadaný členský štát vykoná všetky kontroly, ktoré sú potrebné na posúdenie uvedených humanitárnych dôvodov a žiadajúcemu členskému štátu odpovie do dvoch mesiacov od prijatia dožiadania, pričom použije elektronickú komunikačnú sieť zriadenú na základe článku 18 nariadenia (ES) č. 1560/2003. V zamietavej odpovedi na dožiadanie sa uvedú dôvody tohto zamietnutia.

KAPITOLA IV

POVINNOSTI ZODPOVEDNÉHO ČLENSKÉHO ŠTÁTU

Článok 26

Povinnosti zodpovedného členského štátu

1. Členský štát zodpovedný podľa tohto nariadenia je povinný:
 - a) prevziať za podmienok stanovených v článkoch 29, 30 a 35 žiadateľa, ktorého žiadosť bola zaregistrovaná v inom členskom štáte;
 - b) prijať späť za podmienok stanovených v článkoch 31 a 35 tohto nariadenia žiadateľa alebo štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti, v súvislosti s ktorými bol tento členský štát uvedený ako

zodpovedný členský štát podľa článku 11 ods. 1 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*];

- c) prijať späť za podmienok stanovených v článkoch 31 a 35 tohto nariadenia osobu, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana a v súvislosti s ktorou bol tento členský štát uvedený ako zodpovedný členský štát podľa článku 11 ods. 1 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*];
 - d) prijať späť za podmienok stanovených v článkoch 31 a 35 tohto nariadenia presídlenú alebo prijatú osobu, ktorá požiadala o medzinárodnú ochranu alebo ktorá sa neoprávnene zdržiava v inom členskom štáte, ako je členský štát, ktorý súhlasil s jej prijatím v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o rámci Únie pre presídľovanie*] alebo ktorý jej poskytol medzinárodnú ochranu alebo priznal humanitárne postavenie v rámci národného systému presídľovania.
2. Na účely tohto nariadenia je situácia maloletej osoby, ktorá sprevádza žiadateľa a ktorá zodpovedá definícii rodinného príslušníka, neoddeliteľná od situácie jeho rodinného príslušníka a maloletú osobu prevezme alebo prijme späť členský štát, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu tohto rodinného príslušníka, aj keď táto maloletá osoba nie je sama osebe žiadateľom, pokiaľ sa nepreukáže, že to nie je v najlepšom záujme maloletej osoby. Rovnaká zásada sa uplatňuje na deti narodené po tom, ako žiadateľ pricestoval na územie členských štátov, bez toho, aby bolo potrebné začať nové konanie o ich prevzatíe.
3. V situáciách uvedených v odseku 1 písm. a) a b) zodpovedný členský štát posúdi alebo dokončí posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*].

Článok 27

Zánik povinností

1. Ak niektorý členský štát vydá žiadateľovi doklad o pobyte, rozhodne sa uplatniť článok 25 alebo neodovzdá dotknutú osobu do zodpovedného členského štátu v lehotách stanovených v článku 35, tento členský štát sa stáva zodpovedným členským štátom a prenesú sa naň povinnosti stanovené v článku 26. V náležitých prípadoch tento členský štát informuje členský štát, ktorý bol pôvodne zodpovedný, členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, alebo členský štát, ktorý bol dožiadaný, aby prevzal žiadateľa, alebo ktorému bolo doručené oznámenie na účely prijatia späť, pričom použije elektronickú komunikačnú sieť zriadenú na základe článku 18 nariadenia (ES) č. 1560/2003.
- Prvý pododsek sa neuplatňuje, ak už zodpovedný členský štát poskytol dotknutej osobe medzinárodnú ochranu.
- Členský štát, ktorý sa stáva zodpovedným podľa prvého pododseku tohto článku, uvedie podľa článku 11 ods. 3 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*], že sa stal zodpovedným členským štátom.
2. Povinnosť prijať späť štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osobu bez štátnej príslušnosti stanovená v článku 26 ods. 1 písm. b) tohto nariadenia zaniká, ak možno na základe aktualizácie súboru údajov podľa článku 11 ods. 2 písm. c) nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*] preukázať, že dotknutá osoba opustila územie členských štátov buď nútene alebo na dobrovoľnom základe v súlade

s rozhodnutím o návrate alebo príkazom na odsun vydanými po späťvzatí alebo zamietnutí žiadosti.

Žiadosť, ktorá bola zaregistrovaná po vykonaní odsunu sa na účely tohto nariadenia považuje za novú žiadosť, ktorá vedie k začatiu nového konania o určenie zodpovedného členského štátu.

KAPITOLA V

KONANIA

ODDIEL I

ZAČATIE KONANIA

Článok 28

Začatie konania

1. Členský štát, v ktorom je žiadosť o medzinárodnú ochranu prvýkrát zaregistrovaná podľa nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*], alebo v náležitých prípadoch členský štát premiestnenia bezodkladne začne konanie o určenie zodpovedného členského štátu.
2. Členský štát, v ktorom je žiadosť prvýkrát zaregistrovaná alebo v náležitých prípadoch členský štát premiestnenia pokračuje v konaní o určenie zodpovedného členského štátu aj v prípade, že žiadateľ bez povolenia opustil územie tohto členského štátu alebo že nie je príslušným orgánom tohto členského štátu k dispozícii z iných dôvodov.
3. Členský štát, ktorý viedol konanie o určenie zodpovedného členského štátu alebo ktorý sa stal zodpovedným podľa článku 8 ods. 4 tohto nariadenia, bezodkladne uvedie v systéme Eurodac podľa článku 11 ods. 1 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*]:
 - a) svoju zodpovednosť podľa článku 8 ods. 2;
 - b) svoju zodpovednosť podľa článku 8 ods. 4;
 - c) svoju zodpovednosť z dôvodu nedodržania lehôt stanovených v článku 29;
 - d) zodpovednosť členského štátu, ktorý akceptoval dožiadanie o prevzatie žiadateľa podľa článku 30.

Pokým sa neuvedú tieto skutočnosti, uplatňujú sa postupy uvedené v odseku 4.

4. Žiadateľa, ktorý sa nachádza v inom členskom štáte bez dokladu o pobyte alebo ktorý v ňom požiadal o medzinárodnú ochranu počas konania o určenie zodpovedného členského štátu, prijme späť za podmienok stanovených v článkoch 31 a 35 členský štát, v ktorom bola táto žiadosť prvýkrát zaregistrovaná.

Táto povinnosť zaniká, ak členský štát, ktorý určuje zodpovedný členský štát, vie preukázať, že žiadateľ získal doklad o pobyte z iného členského štátu.

5. Žiadateľa, ktorý sa nachádza v členskom štáte bez dokladu o pobyte alebo ktorý v ňom požiadal o medzinárodnú ochranu po tom, ako iný členský štát potvrdil premiestnenie dotknutej osoby podľa článku 57 ods. 7, a pred vykonaním

odovzdania do tohto členského štátu podľa článku 57 ods. 9, prijme späť za podmienok stanovených v článkoch 31 a 35 členský štát premiestnenia.

ODDIEL II

POSTUPY TÝKAJÚCE SA DOŽIADANÍ O PREVZATIE

Článok 29

Predloženie dožiadania o prevzatie

1. Ak sa členský štát, v ktorom bola zaregistrovaná žiadosť o medzinárodnú ochranu, domnieva, že za posúdenie tejto žiadosti je zodpovedný iný členský štát, čo najrýchlejšie a v každom prípade do dvoch mesiacov odo dňa registrácie žiadosti dožiada tento iný členský štát, aby žiadateľa prevzal.

Bez ohľadu na prvý pododsek sa v prípade pozitívnej lustrácie v systéme Eurodac zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článkov 13 a 14a nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*] alebo pozitívnej lustrácie vo VIS zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článku 21 nariadenia (ES) č. 767/2008 zašle dožiadanie o prevzatie do jedného mesiaca od získania uvedenej pozitívnej lustrácie.

Ak nie je dožiadanie o prevzatie žiadateľa predložené v lehotách stanovených v prvom a druhom pododseku, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu pripadne tomu členskému štátu, v ktorom bola žiadosť zaregistrovaná.

Ak je žiadateľom maloletá osoba bez sprievodu, členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu, môže, ak sa domnieva, že je to v najlepšom záujme maloletej osoby, pokračovať v konaní o určenie zodpovedného členského štátu a dožiadať iný členský štát o prevzatie žiadateľa napriek tomu, že lehoty stanovené v prvom a druhom pododseku už uplynuli.

2. Žiadajúci členský štát môže požiadať o naliehavú odpoveď v prípadoch, keď bola žiadosť o medzinárodnú ochranu zaregistrovaná po vydaní rozhodnutia o odopretí vstupu alebo rozhodnutia o návrate.

V dožiadaní sa uvedú dôvody, ktoré takúto naliehavú odpoveď opodstatňujú a lehota, v rámci ktorej sa odpoveď očakáva. Uvedená lehota musí byť najmenej jeden týždeň.

3. V prípadoch uvedených v odsekoch 1 a 2 sa dožiadanie o prevzatie iným členským štátom predkladá na štandardnom formulári a obsahuje dôkazy alebo indície, ktoré sú opísané v dvoch zoznamoch uvedených v článku 30 ods. 4, a/alebo relevantné skutočnosti z vyhlásenia žiadateľa, ktoré orgánom dožiadaného členského štátu umožnia overiť, či je zodpovedný na základe kritérií stanovených v tomto nariadení.

Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme jednotné podmienky vyhotovovania a predkladania dožiadaní o prevzatie. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Článok 30

Odpoveď na dožiadanie o prevzatie

1. Dožiadaný členský štát vykoná potrebné kontroly a vydá rozhodnutie o dožiadaní o prevzatie žiadateľa do jedného mesiaca od prijatia tohto dožiadania.

2. Bez ohľadu na prvý pododsek platí, že v prípade pozitívnej lustrácie v systéme Eurodac zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článkov 13 a 14a nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*] alebo pozitívnej lustrácie vo VIS zistenej na základe údajov zaznamenaných podľa článku 21 ods. 2 nariadenia (ES) č. 767/2008 dožiadaný členský štát vydá rozhodnutie o dožiadaní do dvoch týždňov od prijatia dožiadania.
3. V konaní o určenie zodpovedného členského štátu sa použijú dôkazné prostriedky a indície.
4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov zostaví a pravidelne reviduje dva zoznamy uvádzajúce príslušné dôkazné prostriedky a indície podľa kritérií uvedených v písmenách a) a b) tohto odseku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.
 - a) Dôkaz:
 - i) ide o formálny dôkaz, ktorý určuje zodpovednosť podľa tohto nariadenia, pokiaľ ho nevyvráti dôkaz o opak;
 - ii) členské štáty poskytnú výboru ustanovenému v článku 67 vzory rôznych typov administratívnych dokumentov podľa typológie ustanovenej v zozname formálnych dôkazov;
 - b) Indícia:
 - i) ide o indikatívne prvky, ktoré, hoci sú vyvrátiteľné, môžu byť dostatočné podľa dôkaznej hodnoty, ktorá sa im pripisuje;
 - ii) ich dôkazná hodnota vo vzťahu k zodpovednosti za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa posúdi osobitne v každom konkrétnom prípade.
5. Požiadavka dôkazu nesmie presiahnuť rámec toho, čo je potrebné pre riadne uplatňovanie tohto nariadenia.
6. Dožiadaný členský štát uzná svoju zodpovednosť, ak sú indície logické, overiteľné a dostatočne podrobné na stanovenie zodpovednosti.
7. Ak žiadajúci členský štát požiadal o naliehavú odpoveď podľa článku 29 ods. 2, dožiadaný členský štát odpovie v požadovanej lehote alebo, ak to nie je možné, do dvoch týždňov od prijatia dožiadania.
8. Ak dožiadaný členský štát v lehote jedného mesiaca stanovenej v odseku 1 alebo v náležitých prípadoch v lehote dvoch týždňov stanovenej v odsekoch 2 a 7 nenamieta voči dožiadaniu prostredníctvom riadne odôvodnenej odpovede, považuje sa to za akceptovanie dožiadania a vzniká tak povinnosť prevziať danú osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť náležité opatrenia pre jej príchod.

ODDIEL III

POSTUPY TÝKAJÚCE SA OZNÁMENÍ NA ÚČELY PRIJATIA SPÄŤ

Článok 31

Predloženie oznámenia na účely prijatia späť

1. V situácii uvedenej v článku 26 ods. 1 písm. b), c) alebo d) členský štát, v ktorom sa osoba nachádza, bezodkladne a v každom prípade do dvoch týždňov od pozitívnej lustrácie v systéme Eurodac predloží oznámenie na účely prijatia späť.
2. Oznámenie na účely prijatia späť sa predloží na štandardnom formulári a obsahuje dôkazy alebo indície opísané v dvoch zoznamoch uvedených v článku 30 ods. 4 a/alebo relevantné skutočnosti z vyhlásení dotknutej osoby.
3. Notifikovaný členský štát potvrdí prijatie oznámenia členskému štátu, ktorý ho predložil, a to do jedného týždňa, s výnimkou prípadu, že notifikovaný členský štát môže v uvedenej lehote preukázať, že jeho zodpovednosť zanikla podľa článku 27.
4. Nekonanie v lehote jedného týždňa stanovenej v odseku 3 sa považuje za potvrdenie prijatia oznámenia.
5. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme jednotné podmienky vyhotovovania a predkladania oznámení na účely prijatia späť. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

ODDIEL IV

PROCESNÉ ZÁRUKY

Článok 32

Oznámenie rozhodnutia o odovzdaní

1. Členský štát, ktorý vedie konanie o určenie zodpovedného členského štátu a ktorého dožiadanie o prevzatie týkajúce sa žiadateľa uvedeného v článku 26 ods. 1 písm. a) bolo akceptované alebo ktorý predložil oznámenie na účely prijatia späť týkajúce sa osôb uvedených v článku 26 ods. 1 písm. b), c) a d), prijme rozhodnutie o odovzdaní najneskôr do jedného týždňa odo dňa akceptovania dožiadania alebo odo dňa oznámenia.
2. Keď dožiadaný členský štát akceptuje, že má prevziať žiadateľa alebo prijať späť osobu uvedenú v článku 26 ods. 1 písm. b), c) alebo d), žiadajúci členský štát alebo oznamujúci členský štát dotknutej osobe bezodkladne písomne oznámia rozhodnutie o jej odovzdaní do zodpovedného členského štátu a v náležitých prípadoch aj skutočnosť, že nebudú posudzovať jej žiadosť o medzinárodnú ochranu.
3. Ak dotknutú osobu zastupuje právny zástupca alebo iný poradca, môže členský štát rozhodnúť, že rozhodnutie oznámi tomuto právnomu zástupcovi alebo poradcovi a nie dotknutej osobe, a v náležitých prípadoch ju o rozhodnutí upovedomí.
4. V rozhodnutí uvedenom v odseku 1 sa uvedú informácie o dostupných prostriedkoch nápravy vrátane práva požiadať o odkladný účinok a o lehotách na uplatnenie týchto prostriedkov a vykonanie odovzdania, a ak je to potrebné, uvedú sa v ňom

informácie o tom, kam je dotknutá osoba povinná sa dostaviť a kedy, ak cestuje do zodpovedného členského štátu vlastnými prostriedkami.

Členské štáty zabezpečia, aby sa dotknutej osobe spolu s rozhodnutím uvedeným v odseku 1 poskytli informácie o osobách alebo subjektoch, ktoré môžu dotknutej osobe poskytnúť právnu pomoc, ak neboli tieto informácie poskytnuté už skôr.

5. Ak dotknutej osobe nepomáha ani ju nezastupuje právny zástupca alebo iný poradca, členské štáty ju informujú o hlavných prvkoch rozhodnutia, pričom vždy uvedú informácie o dostupných právnych prostriedkoch nápravy a lehotách na uplatnenie týchto prostriedkov, a to v jazyku, ktorému dotknutá osoba rozumie alebo o ktorom sa dá odôvodnene predpokladať, že mu rozumie.

Článok 33

Prostriedky nápravy

1. Žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 26 ods. 1 písm. b), c) a d) majú právo na účinný prostriedok nápravy vo forme odvolania proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo vo forme vecného alebo právneho preskúmania tohto rozhodnutia, a to na súde alebo tribunáli.

Rozsah prostriedku nápravy sa obmedzuje na posúdenie:

- a) či by odovzdanie viedlo k skutočnému riziku neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania s dotknutou osobou v zmysle článku 4 Charty základných práv;
- b) či došlo k porušeniu článkov 15 až 18 a článku 24 v prípade osôb prevzatých podľa článku 26 ods. 1 písm. a).
2. Členské štáty stanovia lehotu dvoch týždňov odo dňa oznámenia rozhodnutia o odovzdaní, v rámci ktorej môže dotknutá osoba uplatniť svoje právo na účinný prostriedok nápravy podľa odseku 1.
3. Dotknutá osoba má právo v primeranej lehote odo dňa oznámenia rozhodnutia o odovzdaní požiadať súd alebo tribunál o odklad výkonu rozhodnutia o odovzdaní do prijatia rozhodnutia vo veci jej odvolania alebo preskúmania. Členské štáty zabezpečia, aby bol k dispozícii účinný prostriedok nápravy, a to odkladom odovzdania do prijatia rozhodnutia o prvej žiadosti o odklad. Akékoľvek rozhodnutie o odklade výkonu rozhodnutia o odovzdaní sa prijme do jedného mesiaca odo dňa, kedy bola žiadosť doručená príslušnému súdu alebo tribunálu.

Ak dotknutá osoba neuplatnila svoje právo požiadať o odkladný účinok, odvolaním sa proti rozhodnutiu o odovzdaní alebo jeho preskúmaním sa neodloží výkon rozhodnutia o odovzdaní.

V rozhodnutí o neodložení výkonu rozhodnutia o odovzdaní sa uvedú dôvody, na ktorých sa zakladá.

Ak sa povolí odkladný účinok, súd alebo tribunál sa snažia rozhodnúť vo veci odvolania alebo preskúmania do jedného mesiaca od rozhodnutia udeliť odkladný účinok.

4. Členské štáty zabezpečia, aby mala dotknutá osoba prístup k právnej pomoci a v prípade potreby aj k jazykovej pomoci.
5. Členské štáty zabezpečia na požiadanie bezplatné poskytnutie právnej pomoci, ak dotknutá osoba nie je schopná hrať s tým spojené náklady. Členské štáty môžu

stanoviť, že pokiaľ ide o poplatky a iné náklady, zaobchádzanie s osobami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, nebude priaznivejšie ako zaobchádzanie, ktoré sa bežne poskytuje ich vlastným štátnym príslušníkom v záležitostiach týkajúcich sa právnej pomoci.

Bez toho, aby členské štáty svojvoľne obmedzovali prístup k právnej pomoci, môžu stanoviť, že bezplatná právna pomoc a zastupovanie sa neposkytne v prípadoch, keď sa príslušný orgán alebo súd či tribunál domnievajú, že odvolanie alebo preskúmanie nemajú reálnu šancu na úspech.

Keď rozhodnutie o neposkytnutí bezplatnej právnej pomoci a zastupovania podľa druhého pododseku prijíma iný orgán než súd alebo tribunál, členské štáty stanovia právo podať na súde alebo tribunáli účinný prostriedok nápravy proti uvedenému rozhodnutiu. Ak je rozhodnutie napadnuté, tento prostriedok nápravy je neoddeliteľnou súčasťou prostriedku nápravy uvedeného v odseku 1.

Členské štáty v súlade s požiadavkami stanovenými v tomto odseku zabezpečia, aby sa právna pomoc a zastupovanie svojvoľne neobmedzovali a dotknutej osobe sa nebránilo v účinnom prístupe k spravodlivosti.

Právna pomoc zahŕňa aspoň prípravu požadovaných procesných dokumentov a zastupovanie pred súdom alebo tribunálom a môže sa obmedziť na právnych zástupcov alebo poradcov osobitne určených vnútroštátnym právom na poskytovanie právnej pomoci a zastupovanie.

Postupy týkajúce sa prístupu k právnej pomoci sa stanovia vo vnútroštátnom práve.

ODDIEL V

ZAISTENIE NA ÚČELY ODOVZDANIA

Článok 34

Zaistenie

1. Členské štáty nezaistia osobu len z toho dôvodu, že v súvislosti s ňou prebieha konanie podľa tohto nariadenia.
2. Ak existuje riziko úteku, členské štáty môžu dotknutú osobu zaistiť na účely zabezpečenia konania o odovzdaní v súlade s týmto nariadením, a to na základe individuálneho posúdenia a len vtedy, ak je zaistenie primeraným opatrením a podľa individuálneho posúdenia okolností osoby nie je možné účinne uplatniť iné, miernejšie, alternatívne donucovacie opatrenia.
3. Zaistenie musí byť čo najkratšie a nesmie trvať dlhšie, než je opodstatnene nevyhnutné na riadne vykonanie požadovaných správnych konaní až do vykonania odovzдания podľa tohto nariadenia.

Ak žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 26 ods. 1 písm. b), c) alebo d) sú zaistení podľa tohto článku, lehota na predloženie dožiadania o prevzatie alebo oznámenia na účely prijatia späť nesmie presiahnuť dva týždne od zaregistrovania žiadosti. Ak je osoba zaistená neskôr, než je žiadosť zaregistrovaná, lehota na predloženie dožiadania o prevzatie alebo oznámenia na účely prijatia späť nesmie presiahnuť jeden týždeň odo dňa, keď bola osoba zaistená. Členský štát, ktorý vedie konanie podľa tohto nariadenia, požiada o naliehavú odpoveď na dožiadanie o prevzatie. Táto odpoveď musí byť poskytnutá do dvoch týždňov od prijatia

dožiadania o prevzatie. Neposkytnutie odpovede v lehote jedného týždňa sa považuje za akceptovanie dožiadania o prevzatie a ukladá povinnosť prevziať osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť potrebné opatrenia na jej príchod.

Ak je osoba zaistená podľa tohto článku, jej odovzdanie zo žiadajúceho alebo oznamujúceho členského štátu zodpovednému členskému štátu sa vykoná ihneď, ako je to prakticky možné, najneskôr však do štyroch týždňov od:

- a) dátumu akceptovania dožiadania alebo potvrdenia oznámenia na účely prijatia späť, alebo
- b) dátumu, keď odvolanie alebo preskúmanie už nemajú odkladný účinok v súlade s článkom 33 ods. 3.

Ak žiadajúci alebo oznamujúci členský štát nedodržia lehoty na predloženie dožiadania o prevzatie alebo oznámenia na účely prijatia späť alebo neprijmú rozhodnutie o odovzdaní v lehote stanovenej v článku 32 ods. 1 alebo ak sa odovzdanie nevykoná v štvortýždňovej lehote uvedenej v treťom pododseku tohto odseku, osoba nesmie byť ďalej zaistená. Články 29, 31 a 35 sa naďalej zodpovedajúcim spôsobom uplatňujú.

- 4. Ak je osoba zaistená podľa tohto článku, zaistenie musia nariadiť písomne justičné orgány. V príkaze na zaistenie sa uvedú dôvody týkajúce sa skutkového, ako aj právneho stavu, na ktorých je zaistenie založené.
- 5. Pokiaľ ide o podmienky zaistenia osôb a záruky vzťahujúce sa na zaistených žiadateľov, na zabezpečenie konania o odovzdaní do zodpovedného členského štátu sa uplatňujú články 9, 10 a 11 smernice XXX/XXX/EÚ [*smernica o podmienkach prijímania*].

ODDIEL VI

ODOVZDANIA

Článok 35

Podrobné pravidlá a lehoty

- 1. Odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 26 ods. 1 písm. b), c), a d) zo žiadajúceho alebo oznamujúceho členského štátu do zodpovedného členského štátu sa vykoná v súlade s vnútroštátnym právom žiadajúceho alebo oznamujúceho členského štátu po porade medzi dotknutými členskými štátmi, a to hneď ako je to prakticky možné a najneskôr do šiestich mesiacov od akceptovania dožiadania o prevzatie alebo od potvrdenia oznámenia na účely prijatia späť zo strany iného členského štátu alebo od konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní rozhodnutia o odovzdaní, ak sa v súlade s článkom 33 ods. 3 uplatňuje odkladný účinok. Táto lehota sa môže predĺžiť najviac na jeden rok, ak sa odovzdanie nemôže vykonať kvôli uväzneniu dotknutej osoby.

Ak sa odovzdanie vykonáva na účely premiestnenia, vykoná sa v lehote stanovenej v článku 57 ods. 9.

Ak sa odovzdania do zodpovedného členského štátu vykonávajú odchodom pod dozorom alebo eskortovaním, členské štáty zabezpečia, aby sa vykonávali humánnym spôsobom a pri plnom rešpektovaní základných práv a ľudskej dôstojnosti.

Ak je to potrebné, žiadajúci alebo oznamujúci členský štát vydajú žiadateľovi preukaz *laissez passer*. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví vzor preukazu *laissez passer*. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Zodpovedný členský štát podľa potreby informuje žiadajúci alebo oznamujúci členský štát o bezpečnom príchode dotknutej osoby alebo o skutočnosti, že sa nedostavila v stanovenej lehote.

2. Ak sa odovzdanie nevykoná v lehotách stanovených v odseku 1 prvom pododseku, zodpovedný členský štát bude oslobodený od svojej povinnosti prevziať alebo prijať späť dotknutú osobu a táto zodpovednosť sa prenesie na žiadajúci alebo oznamujúci členský štát.

Bez ohľadu na prvý pododsek, ak dotknutá osoba utečie a žiadajúci alebo oznamujúci členský štát informujú zodpovedný členský štát pred uplynutím lehôt stanovených v odseku 1 prvom pododseku o tom, že dotknutá osoba utiekla, odovzdávajúci členský štát si ponechá právo vykonať odovzdanie v zostávajúcom čase v neskoršom štádiu, ak táto osoba bude opäť k dispozícii orgánom, pokiaľ iný členský štát nevykoná postupy v súlade s týmto nariadením a neodovzdal osobu po jej úteku do zodpovedného členského štátu.

3. Ak bola osoba odovzdaná chybné, alebo ak bolo rozhodnutie o odovzdaní na základe odvolania alebo preskúmania zrušené po tom, ako sa odovzdanie vykonalo, členský štát, ktorý odovzdanie vykonal, bezodkladne prijme túto osobu späť.
4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví jednotné podmienky pre konzultácie a výmenu informácií medzi členskými štátmi, najmä v prípadoch odložených alebo oneskorených odovzdaní, odovzdaní po povinnom akceptovaní, alebo v prípadoch odovzdania maloletých či závislých osôb, ako aj v prípadoch odovzdaní pod dozorom. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Článok 36

Náklady na odovzdanie

1. V súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*Fond pre azyl a migráciu*] sa členskému štátu, ktorý vykonáva odovzdanie podľa článku 35, vyplátí príspevok na odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 26 ods. 1 písm. b), c) alebo d).
2. Ak sa má dotknutá osoba odovzdať späť do členského štátu v dôsledku chybného odovzdania alebo rozhodnutia o odovzdaní, ktoré bolo na základe odvolania alebo preskúmania zrušené po tom, ako sa odovzdanie vykonalo, nesie náklady spojené s odovzdaním dotknutej osoby naspäť na jeho územie ten členský štát, ktorý vykonal pôvodné odovzdanie.
3. Úhrada nákladov takéhoto odovzdania sa nesmie žiadať od osôb, ktoré sa majú odovzdať podľa tohto nariadenia.

Článok 37

Výmena relevantných informácií pred vykonaním odovzdania

1. Členský štát vykonávajúci odovzdanie žiadateľa alebo inej osoby uvedenej v článku 26 ods. 1 písm. b), c) alebo d) oznámi zodpovednému členskému štátu tie osobné údaje o odovzdávanej osobe, ktoré sú primerané, relevantné a obmedzené na rozsah, ktorý je nevyhnutný výlučne na zabezpečenie toho, aby orgány príslušné podľa vnútroštátneho práva zodpovedného členského štátu boli schopné poskytnúť tejto osobe primeranú pomoc vrátane bezprostrednej zdravotnej starostlivosti potrebnej na ochranu jej životne dôležitých záujmov a zabezpečiť kontinuitu, pokiaľ ide o ochranu a práva poskytované týmto nariadením a inými uplatniteľnými právnymi nástrojmi v oblasti azylu. Tieto údaje sa zodpovednému členskému štátu oznámia s dostatočným predstihom pred vykonaním odovzdania s cieľom zabezpečiť, aby orgány príslušné podľa vnútroštátneho práva mali dostatok času na prijatie potrebných opatrení.
2. Odovzdávajúci členský štát zašle zodpovednému členskému štátu všetky informácie, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie práv a bezprostredných osobitných potrieb odovzdávanej osoby, najmä:
 - a) všetky okamžité opatrenia, ktoré je zodpovedný členský štát povinný vykonať na primerané zabezpečenie osobitných potrieb odovzdávanej osoby vrátane bezprostrednej zdravotnej pomoci, ktorá môže byť požadovaná;
 - b) v náležitých prípadoch kontaktné údaje rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných členov rodiny v prijímajúcom členskom štáte;
 - c) v prípade maloletých osôb informácie týkajúce sa ich vzdelania;
 - d) posúdenie veku žiadateľa;
 - e) informácie získané počas preverovania v súlade s článkom 13 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o preverovaní].
3. Výmena informácií podľa tohto článku sa uskutočňuje len medzi orgánmi, ktoré boli Komisii oznámené v súlade s článkom 41 tohto nariadenia prostredníctvom elektronickej komunikačnej siete zriadenej na základe článku 18 nariadenia (ES) č. 1560/2003. Informácie poskytnuté v rámci výmeny informácií sa použijú len na účely uvedené v odseku 1 tohto článku a ďalej sa nespracúvajú.
4. V záujme uľahčenia výmeny informácií medzi členskými štátmi Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje vzor štandardného formulára na zasielanie údajov požadovaných podľa tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.
5. Na výmenu informácií podľa tohto článku sa uplatňujú pravidlá stanovené v článku 40 ods. 8 a 9.

Článok 38

Výmena informácií relevantných z hľadiska bezpečnosti, ktorá sa realizuje pred vykonaním odovzdania

Ak má členský štát vykonávajúci odovzdanie informácie, z ktorých vyplýva, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že žiadateľ alebo iná osoba uvedená v článku 26 ods. 1

písm. b), c) alebo d) predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku v členskom štáte, tento členský štát oznámi tieto informácie aj zodpovednému členskému štátu.

Článok 39

Výmena údajov o zdravotnom stave pred vykonaním odovzdania

1. Odovzdávajúci členský štát poskytne zodpovednému členskému štátu informácie o všetkých osobitných potrebách odovzdávanej osoby, pričom tieto môžu v osobitných prípadoch zahŕňať informácie o jej fyzickom a duševnom zdraví, pokiaľ má orgán príslušný podľa vnútroštátneho práva tieto informácie k dispozícii, a to výhradne na účely poskytnutia zdravotnej starostlivosti alebo liečby, najmä pokiaľ ide o osoby so zdravotným postihnutím, starších ľudí, tehotné ženy, maloleté osoby a osoby, ktoré boli mučené, znásilnené alebo vystavené iným závažným formám psychického, fyzického a sexuálneho násillia. Informácie sa poskytujú na spoločnom osvedčení o zdravotnom stave, ku ktorému sa pripoja potrebné dokumenty. Zodpovedný členský štát zabezpečí, aby sa tieto osobitné potreby primerane uspokojili, a to najmä pokiaľ ide o nevyhnutnú zdravotnú starostlivosť, ktorá môže byť potrebná.

Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vypracuje vzor spoločného osvedčenia o zdravotnom stave. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

2. Odovzdávajúci členský štát poskytne zodpovednému členskému štátu informácie uvedené v odseku 1, len ak získal výslovný súhlas žiadateľa a/alebo jeho zástupcu alebo ak je takéto poskytnutie informácií nevyhnutné na ochranu verejného zdravia a verejnej bezpečnosti alebo, v prípade, že dotknutá osoba nie je fyzicky alebo právne spôsobilá udeliť súhlas, ak je takéto poskytnutie údajov nevyhnutné na účely ochrany životne dôležitých záujmov dotknutej osoby alebo inej osoby. Neudelenie súhlasu vrátane odmietnutia udeliť súhlas nebráni vykonaniu odovzdania.
3. Spracovanie osobných zdravotných údajov uvedených v odseku 1 vykonáva len odborný zdravotnícky pracovník, ktorý je podľa vnútroštátneho práva alebo pravidiel stanovených príslušnými vnútroštátnymi orgánmi povinný zachovávať služobné tajomstvo, alebo iná osoba, ktorá podlieha rovnocennej povinnosti zachovávať služobné tajomstvo.
4. Výmena informácií podľa tohto článku sa uskutočňuje len medzi odbornými zdravotníkmi pracovníkmi alebo inými osobami uvedenými v odseku 3. Informácie poskytnuté v rámci výmeny informácií sa použijú len na účely uvedené v odseku 1 a ďalej sa nespracúvajú.
5. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme jednotné podmienky a praktické opatrenia na výmenu informácií podľa odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.
6. Na výmenu informácií podľa tohto článku sa uplatňujú pravidlá stanovené v článku 40 ods. 8 a 9.

KAPITOLA VI

ADMINISTRATÍVNA SPOLUPRÁCA

Článok 40

Výmena informácií

1. Každý členský štát oznámi ktorémukoľvek členskému štátu, ktorý o to požiada, také osobné údaje týkajúce sa osoby, na ktorú sa vzťahuje rozsah pôsobnosti tohto nariadenia, ktoré sú primerané, relevantné a obmedzené na rozsah, ktorý je nevyhnutný na:
 - a) určenie zodpovedného členského štátu;
 - b) posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu;
 - c) plnenie akéhokoľvek záväzku vyplývajúceho z tohto nariadenia.
2. Informácie uvedené v odseku 1 zahŕňajú iba:
 - a) osobné údaje dotknutej osoby, a ak je to potrebné, jeho rodinných príslušníkov, príbuzných alebo iných členov rodiny (celé meno a podľa potreby predchádzajúce meno, prezývky alebo pseudonymy; súčasnú a predchádzajúcu štátnu príslušnosť; dátum a miesto narodenia);
 - b) doklady totožnosti a cestovné doklady (číslo, platnosť, dátum vydania, vydávajúci orgán, miesto vydania atď.);
 - c) iné informácie potrebné na zistenie totožnosti dotknutej osoby vrátane biometrických údajov, ktoré v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [nariadenie Eurodac] žiadateľovi odobral členský štát, a to najmä na účely článku 57 ods. 6 tohto nariadenia;
 - d) miesta pobytu a precestované trasy;
 - e) doklady o pobyte vydané alebo víza udelené členským štátom;
 - f) miesto podania žiadosti;
 - g) dátum podania akejkoľvek predchádzajúcej žiadosti o medzinárodnú ochranu, dátum registrácie súčasnej žiadosti, dosiahnuté štádium v konaní a rozhodnutie, ak bolo prijaté.
3. Ak je to potrebné na posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, zodpovedný členský štát môže požiadať iný členský štát, aby ho informoval, na akých dôvodoch založil žiadateľ svoju žiadosť, a prípadne, aké boli dôvody akýchkoľvek prijatých rozhodnutí týkajúcich sa žiadateľa. Tento iný členský štát môže odmietnuť odpovedať na takúto žiadosť, ak by oznámenie takýchto informácií mohlo poškodiť jeho základné záujmy alebo ohroziť ochranu slobôd a základných práv dotknutej osoby alebo iných osôb. V každom prípade podlieha poskytnutie požadovaných informácií písomnému súhlasu žiadateľa o medzinárodnú ochranu, pričom získanie takéhoto súhlasu prislúcha žiadajúcemu členskému štátu. V tomto prípade musí žiadateľ vedieť, k akej konkrétnej informácii vyjadruje svoj súhlas.
4. Každá žiadosť o informácie sa posiela len v súvislosti s individuálnou žiadosťou o medzinárodnú ochranu alebo odovzdaním na účely premiestnenia. Musia sa v nej uviesť dôvody, na ktorých sa zakladá, a ak má za cieľ overiť, či existuje kritérium, na

základe ktorého by zodpovednosť pravdepodobne pripadla dožiadanému členskému štátu, uvedie sa v nej, na základe akého dôkazu, ako aj relevantné informácie zo spoľahlivých zdrojov o spôsoboch a prostriedkoch, akými žiadateľ vstúpil na územia členských štátov, alebo na akej špecifickejšej a overiteľnej časti vyhlásenia žiadateľa je založená. Takéto relevantné informácie zo spoľahlivých zdrojov nie sú samy osebe dostatočné na určenie zodpovednosti a právomoci členského štátu podľa tohto nariadenia, avšak môžu prispieť k hodnoteniu iných ukazovateľov, ktoré sa týkajú konkrétneho žiadateľa.

5. Dožiadaný členský štát je povinný odpovedať do troch týždňov. Akékoľvek oneskorenie odpovede sa musí riadne zdôvodniť. Nedodržanie trojtýždňovej lehoty nezbavuje dožiadaný členský štát povinnosti odpovedať. Ak sa v rámci zisťovania uskutočňovaného dožiadaným členským štátom, ktorý nedodrжал maximálnu lehotu, zatají informácia, ktorá preukazuje, že je zodpovedným štátom, nemôže sa tento členský štát dovoliavať uplynutia lehôt stanovených v článku 29 ako dôvodu, na základe ktorého odmieta vyhovieť dožiadaniu o prevzatie. V takom prípade sa lehoty na predloženie dožiadania o prevzatie stanovené v článku 29 predĺžia o obdobie, ktoré zodpovedá oneskoreniu, s ktorým dožiadaný členský štát odpoveď poskytol.
6. Výmena informácií sa uskutoční na žiadosť členského štátu a môže prebiehať iba medzi orgánmi, ktoré určili členské štáty a následne oznámili Komisii v súlade s článkom 41 ods. 1.
7. Informácie poskytnuté v rámci výmeny informácií sa môžu použiť len na účely uvedené v odseku 1. V každom členskom štáte sa v závislosti od typu a právomocí prijímajúceho orgánu môžu takéto informácie oznamovať iba orgánom, súdom a tribunálom povereným týmito úlohami:
 - a) určenie zodpovedného členského štátu;
 - b) posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu;
 - c) plnenie akéhokoľvek záväzku vyplývajúceho z tohto nariadenia.
8. Členský štát, ktorý odosiela informácie, zabezpečí, aby boli presné a aktuálne. Ak vyjde najavo, že odoslal informácie, ktoré sú nepresné alebo ktoré sa nemali odoslať, prijímajúce členské štáty sú o tom ihneď informované. Tieto členské štáty sú potom povinné opraviť takéto informácie alebo ich vymazať.
9. V každom dotknutom členskom štáte sa vedie evidencia o odoslaní a prijatí vymieňaných informácií v samostatnej zložke týkajúcej sa dotknutej osoby alebo v registri.

Článok 41

Príslušné orgány a zdroje

1. Každý členský štát Komisii bezodkladne oznámi konkrétne orgány zodpovedné za plnenie povinností, ktoré vyplývajú z tohto nariadenia, a akékoľvek zmeny. Členské štáty zabezpečia, aby mali tieto orgány potrebné zdroje na plnenie svojich úloh, a to najmä pokiaľ ide o odpovedanie v stanovených lehotách na žiadosti o informácie, dožiadania o prevzatie, oznámenia na účely prijatia späť, a prípadne na plnenie svojich povinností podľa časti IV kapitol I – III.

2. Komisia uverejní konsolidovaný zoznam orgánov uvedených v odseku 1 v *Úradnom vestníku Európskej únie*. V prípade zmien v tomto zozname uverejní Komisia raz za rok aktualizovaný konsolidovaný zoznam.
3. Členské štáty zabezpečia, aby sa orgánom uvedeným v odseku 1 poskytla potrebná odborná príprava zameraná na uplatňovanie tohto nariadenia.
4. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov vytvorí zabezpečené elektronické prenosové kanály medzi orgánmi uvedenými v odseku 1 a medzi týmito orgánmi a Agentúrou pre azyl na zasielanie informácií, biometrických údajov odobratých v súlade s nariadením (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*], dožiadaní, oznámení, odpovedí a všetkej písomnej korešpondencie, ako aj na zabezpečenie toho, že odosielatelia automaticky dostanú elektronické potvrdenie o doručení. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Článok 42

Administratívne dojednania

1. Členské štáty si môžu medzi sebou dohodnúť bilaterálne administratívne dojednania, ktoré sa týkajú praktických aspektov vykonávania tohto nariadenia, s cieľom uľahčiť jeho uplatňovanie a zvýšiť jeho účinnosť. Takéto dojednania sa môžu týkať:
 - a) výmeny styčných dôstojníkov;
 - b) zjednodušenia postupov a skrátenia lehôt vzťahujúcich sa na zasielanie a posúdenie dožiadaní o prevzatie žiadateľov alebo o ich prijatie späť;
 - c) solidárnych príspevkov podľa časti IV kapitol I – III.
2. Členské štáty môžu tiež ponechať v platnosti administratívne dojednania dohodnuté podľa nariadenia (ES) č. 343/2003 a nariadenia (EÚ) č. 604/2013. Pokiaľ nie sú takéto dojednania v súlade s týmto nariadením, dotknuté členské štáty ich zmenia tak, aby akýkoľvek nesúlad odstránili.
3. Pred dohodnutím alebo zmenou akéhokoľvek dojednania uvedeného v odseku 1 písm. b) sa dotknuté členské štáty poradia s Komisiou o súlade dojednania s týmto nariadením.
4. Ak sa Komisia domnieva, že dojednania uvedené v odseku 1 písm. b) nie sú v súlade s týmto nariadením, v primeranej lehote o tom informuje dotknuté členské štáty. Členské štáty podniknú príslušné kroky na zmenu dotknutého dojednania v primeranej lehote tak, aby odstránili akýkoľvek zistený nesúlad.
5. Členské štáty oznámia Komisii všetky dojednania uvedené v odseku 1, ich vypovedanie alebo zmenu.

Článok 43

Sieť zodpovedných jednotiek

Agentúra pre azyl zriadi sieť príslušných orgánov uvedených v článku 41 ods. 1 a bude uľahčovať jej činnosť s cieľom posilniť praktickú spoluprácu a výmenu informácií, pokiaľ ide

o všetky záležitosti súvisiace s uplatňovaním tohto nariadenia vrátane vypracúvania praktických nástrojov a usmernení.

KAPITOLA VII

ZMIEROVACÍ POSTUP

Článok 44

Zmierovací postup

1. S cieľom umožniť riadne fungovanie mechanizmov zriadených podľa tohto nariadenia a vyriešiť ťažkosti pri ich uplatňovaní v prípade, že dva alebo viaceré členské štáty narazia na ťažkosti pri spolupráci podľa tohto nariadenia alebo pri jeho vzájomnom uplatňovaní, dotknuté členské štáty na žiadosť jedného alebo viacerých z nich bezodkladne uskutočnia konzultácie s cieľom nájsť vhodné riešenia v primeranom čase v súlade so zásadou lojálnej spolupráce.

V rámci výboru uvedeného v článku 67 sa prípadne môžu Komisii a ostatným členským štátom poskytnúť informácie o zistených ťažkostiach a o nájdenom riešení.

2. Ak sa nenájde žiadne riešenie podľa odseku 1 alebo ťažkosti pretrvávajú, jeden alebo viacero dotknutých členských štátov môže požiadať Komisiu, aby uskutočnila konzultácie s dotknutými členskými štátmi s cieľom nájsť vhodné riešenia. Komisia bezodkladne uskutoční takéto konzultácie. Dotknuté členské štáty sa aktívne zúčastňujú na konzultáciách a spolu s Komisiou prijímú všetky vhodné opatrenia na urýchlené vyriešenie tejto záležitosti. Komisia môže prijať odporúčania adresované dotknutým členským štátom, v ktorých uvedie opatrenia, ktoré sa majú prijať, a primerané lehoty.

V rámci výboru uvedeného v článku 67 sa prípadne môžu Komisii a ostatným členským štátom poskytnúť informácie o zistených ťažkostiach, odporúčaniach a o nájdenom riešení.

3. Týmto článkom nie sú dotknuté právomoci Komisie dohliadať na uplatňovanie práva Únie podľa článkov 258 a 260 zmluvy. Nie je ním dotknutá ani možnosť dotknutých členských štátov predložiť svoj spor Súdnemu dvoru v súlade s článkom 273 zmluvy alebo mu vec predložiť v súlade s článkom 259 zmluvy.

ČASŤ IV

SOLIDARITA

KAPITOLA I

MECHANIZMY SOLIDARITY

Článok 45

Solidárne príspevky

1. Solidárne príspevky v prospech členského štátu, ktorý je vystavený migračnému tlaku alebo v ktorom sa nachádzajú miesta vylodenia po pátracích a záchranných operáciách, zahŕňajú tieto druhy:
 - a) premiestnenie žiadateľov, na ktorých sa nevzťahuje konanie na hraniciach na účely posúdenia žiadosti o medzinárodnú ochranu stanovené v článku 41 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*];
 - b) sponzorstvo návratov neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín;
 - c) premiestnenie osôb, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, pričom táto medzinárodná ochrana sa im poskytla menej ako tri roky pred prijatím vykonávacieho aktu podľa článku 53 ods. 1;
 - d) opatrenia na budovanie kapacít v oblasti azylu, prijímania a návratu, operačná podpora a opatrenia zamerané na reakciu na migračné trendy, ktoré majú vplyv na benefitujúci členský štát, prostredníctvom spolupráce s tretími krajinami.
2. Tieto príspevky môžu podľa článku 56 pozostávať aj z:
 - a) premiestnenia žiadateľov o medzinárodnú ochranu, na ktorých sa vzťahuje konanie na hraniciach v súlade s článkom 41 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*];
 - b) premiestnenie neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín.

Článok 46

Fórum solidarity

Fórum solidarity zahŕňa všetky členské štáty. Komisia zvoláva fórum solidarity a predsedá mu s cieľom zabezpečiť hladké fungovanie tejto časti.

Článok 47

Solidarita v prípade vylodení po pátracích a záchranných operáciách

1. Tento článok a články 48 a 49 sa uplatňujú na pátracie a záchranné operácie, ktoré majú za následok opakované príchody štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb

bez štátnej príslušnosti na územie niektorého členského štátu, a na zraniteľné osoby, ako sa stanovuje v článku 49 ods. 4.

2. Ak zo správy o riadení migrácie uvedenej v článku 6 ods. 4 vyplýva, že jeden alebo viacero členských štátov čelí situáciám uvedeným v odseku 1, stanoví sa v nej aj celkový počet žiadateľov o medzinárodnú ochranu uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a), ktorí by sa museli premiestniť s cieľom pomôcť uvedeným členským štátom. V správe sa uvedú aj všetky opatrenia na budovanie kapacít uvedené v článku 45 ods. 1 písm. d), ktoré sú potrebné na pomoc dotknutému členskému štátu.
3. Komisia do dvoch týždňov od prijatia správy o riadení migrácie vyzve všetky ostatné členské štáty, v prípade ktorých sa neočakáva, že budú čeliť príchodom na ich územie uvedeným v odseku 1, aby poskytli solidárne príspevky uvedené v odseku 2. Komisia vo svojej žiadosti uvedie celkový počet žiadateľov, ktorých má každý členský štát premiestniť vo forme solidárnych príspevkov uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a), vypočítaný podľa distribučného kľúča stanoveného v článku 54. Distribučný kľúč zahŕňa podiel benefitujúcich členských štátov.
4. Členské štáty do jedného mesiaca od prijatia správy o riadení migrácie oznámia Komisii príspevky, ktoré plánujú poskytnúť, a to tak, že vyplnia plán solidárnej reakcie pre pátracie a záchranné operácie stanovený v prílohe I. Členské štáty uvedú, či majú v úmysle poskytnúť príspevky vo forme:
 - a) premiestnenia v súlade s článkom 45 ods. 1 písm. a) alebo
 - b) opatrení v súlade s článkom 45 ods. 1 písm. d) identifikovaných v správe o riadení migrácie alebo
 - c) premiestnenia v súlade s článkom 45 ods. 1 písm. a) zraniteľných osôb podľa článku 49 ods. 4.
5. Ak Komisia dospeje k názoru, že solidárne príspevky uvedené všetkými členskými štátmi podľa odseku 4 výrazne zaostávajú za celkovými solidárnymi príspevkami stanovenými v správe o riadení migrácie, zvolá fórum solidarity. Komisia vyzve členské štáty, aby upravili počet a v prípade potreby aj druh príspevkov. Členské štáty, ktoré upravujú svoje príspevky, predložia v rámci fóra solidarity revidované plány solidárnej reakcie pre pátracie a záchranné operácie.

Článok 48

Vykonávacie akty Komisie pre pátracie a záchranné operácie

1. Do dvoch týždňov od predloženia plánov solidárnej reakcie pre pátracie a záchranné operácie uvedených v článku 47 ods. 4 alebo do dvoch týždňov od ukončenia fóra solidarity uvedeného v článku 47 ods. 5 a ak celkové solidárne príspevky, ktoré uviedli všetky členské štáty vo svojich plánoch, zodpovedajú celkovým solidárnym príspevkom stanoveným v správe o riadení migrácie alebo ich Komisia považuje za dostatočne sa blížiacie týmto celkovým solidárnym príspevkom, Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví solidárne opatrenia, ktoré členské štáty uviedli podľa článku 47 ods. 4 alebo článku 47 ods. 5. Takéto opatrenia predstavujú rezervu solidarity pre každý členský štát, v prípade ktorého sa očakáva, že v ňom v krátkodobom horizonte bude dochádzať k vylodeniam.

Ak Agentúra pre azyl oznámi Komisii a členským štátom, že 80 % rezervy solidarity uvedenej v prvom pododseku sa použilo pre jeden alebo viacero benefitujúcich členských štátov, Komisia zvolá fórum solidarity s cieľom informovať členské štáty o situácii a požiadať členské štáty, aby zvýšili svoje príspevky. Po skončení fóra solidarity, ak členské štáty uviedli, že sú pripravené poskytnúť zvýšené príspevky, Komisia zmení vykonávací akt, ktorým sa vytvára rezerva solidarity uvedená v prvom pododseku, vo vzťahu k dotknutému benefitujúcemu členskému štátu s cieľom zvýšiť príspevky, ktoré uviedli členské štáty.

2. Ak celkový počet alebo druh solidárnych príspevkov, ktoré členské štáty uviedli podľa článku 47 ods. 5, stále výrazne zaostávajú za celkovými solidárnymi príspevkami stanovenými v správe o riadení migrácie, čo vedie k situácii, že rezerva solidarity nie je schopná poskytnúť predvídateľný základ priebežnej podpory členským štátom uvedeným v článku 47 ods. 2, Komisia do dvoch týždňov od ukončenia fóra solidarity prijme vykonávací akt, ktorým sa vytvorí rezerva solidarity pre každý členský štát, v prípade ktorého sa očakáva, že v ňom v krátkodobom horizonte dôjde k vylodeniam. V uvedenom vykonávacom akte sa stanovia tieto prvky:

- a) celkový počet štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa má vzťahovať premiestnenie s cieľom prispieť k potrebám členských štátov uvedených v článku 47 ods. 2, ako je uvedený v správe o riadení migrácie;
- b) počet a podiel uvedený v písmene a) pre každý členský štát vrátane benefitujúcich členských štátov vypočítaný podľa distribučného kľúča stanoveného v článku 54;
- c) opatrenia uvedené členskými štátmi podľa článku 45 ods. 1 písm. d).

Ak členské štáty uviedli opatrenia stanovené v článku 45 ods. 1 písm. d), tieto opatrenia sú úmerné príspevkom, ktoré by členské štáty poskytli vo forme premiestnení uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a) v dôsledku uplatnenia distribučného kľúča stanoveného v článku 54. Stanovia sa vo vykonávacom akte s výnimkou prípadov, keď by príspevky uvedené členskými štátmi boli na takej úrovni, že by zostávalo nepokrytých viac ako 30 % celkového počtu premiestnení uvedeného v správe o riadení migrácie. V uvedených prípadoch sa príspevky stanovené vo vykonávacom akte upravujú tak, aby tie členské štáty, ktoré takéto opatrenia uvádzajú, mali povinnosť pokryť 50 % svojho podielu vypočítaného v súlade s distribučným kľúčom stanoveným v článku 54 prostredníctvom premiestnenia alebo sponzorstva návratov, ako sa uvádza v článku 45 ods. 1 písm. b), alebo kombináciou oboch. Príslušné členské štáty bezodkladne oznámia Komisii, ako zamýšľajú pokryť svoj podiel v tejto súvislosti. Komisia v prípade uvedených členských štátov zodpovedajúcim spôsobom upraví príspevky stanovené vo vykonávacom akte týkajúce sa premiestnenia, sponzorstva návratov a opatrení uvedených v článku 45 ods. 1 písm. d).

Ak jeden členský štát alebo viaceré členské štáty nepredložia plán solidárnej reakcie pre pátracie a záchranné operácie v lehotách stanovených v článku 47 ods. 4 a článku 47 ods. 5, Komisia určí objem a druh príspevkov, ktoré majú tieto členské štáty poskytnúť.

Ak Agentúra pre azyl oznámi Komisii a členským štátom, že 80 % rezervy solidarity uvedenej v prvom pododseku sa použilo pre jeden alebo viacero benefitujúcich členských štátov, Komisia zvolá fórum solidarity s cieľom informovať členské štáty

o situácii a dodatočných potrebách členských štátov. V nadväznosti na zasadnutie fóra solidarity Komisia prijme zmenu vykonávacieho aktu, ktorým sa vytvára rezerva solidarity, uvedeného v prvom pododseku v súvislosti s dotknutým benefitujúcim členským štátom s cieľom zvýšiť celkový počet štátnych príslušníkov tretích krajín, na ktorých sa vzťahujú solidárne opatrenia uvedené v prvom pododseku písm. a), a to najviac o 50 %. Podiel každého členského štátu uvedený v písmene b) prvého pododseku sa zodpovedajúcim spôsobom zmení. Ak sa uplatňujú ustanovenia druhého pododseku a členské štáty uviedli, že prispievajú prostredníctvom sponzorstva návratov, podiel týchto opatrení sa zvýši o 50 %. Opatrenia uvedené v článku 45 ods. 1 písm. d) sa takisto zvýšia o podiel, ktorý je úmerný 50 % zvýšeniu podielu týchto členských štátov vypočítaného podľa distribučného kľúča stanoveného v článku 54.

3. Vykonávacie akty uvedené v odsekoch 1 a 2 sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Článok 49

Rezerva solidarity v prípade pátracích a záchranných operácií

1. Do dvoch týždňov od prijatia vykonávacieho aktu uvedeného v článku 48 ods. 1 alebo článku 48 ods. 2 oznámi členský štát uvedený v článku 47 ods. 2 Komisii svoju žiadosť o solidárnu podporu. Na základe tejto žiadosti Komisia použije rezervu solidarity a koordinuje vykonávanie solidárnych opatrení pre každé vylodenie alebo každú skupinu vylodení, ktoré sa uskutočnia v období dvoch týždňov.
2. Agentúra pre azyl a Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž by mali za koordinácie Komisie vypracovať zoznam oprávnených osôb na premiestnenie a sponzorstvo návratov. V zozname sa uvedie rozdelenie týchto osôb medzi prispievajúce členské štáty, pričom sa zohľadní celkový počet osôb, ktoré sa majú premiestniť alebo na ktoré sa má vzťahovať sponzorstvo návratov, zo strany každého prispievajúceho členského štátu, štátna príslušnosť týchto osôb a existencia zmysluplných väzieb medzi nimi a členským štátom premiestnenia alebo sponzorstva návratov. Prioritne sa premiestnia zraniteľné osoby. Agentúra pre azyl a Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž pomáhajú Komisii pri monitorovaní využívaní rezervy solidarity.
3. Ak Komisia prijala správu, v ktorej dospela k záveru, že členský štát uvedený v článku 47 ods. 2 je vystavený migračnému tlaku, ako sa stanovuje v článku 51 ods. 3, zostávajúce solidárne príspevky z rezervy solidarity vytvorenej podľa článku 48 ods. 1 alebo článku 48 ods. 2 sa môžu použiť na okamžité zmiernenie migračného tlaku na tento členský štát. V takýchto prípadoch sa uplatňujú ustanovenia odseku 2.

Tento odsek sa neuplatňuje, ak sa prijme vykonávací akt stanovený v článku 53. Dňom prijatia uvedeného vykonávacieho aktu sa končí uplatňovanie zoznamu oprávnených osôb na premiestnenie a sponzorstvo návratov, stanoveného v odseku 2.

Ak je rezerva solidarity uvedená v prvom pododseku nedostatočná na účely okamžitého zmiernenia výziev, ktorým čelí členský štát uvedený v článku 47 ods. 2, môžu sa použiť solidárne príspevky z rezervy solidarity ostatných členských štátov zriadenej podľa článku 48 ods. 1 alebo článku 48 ods. 2, pokiaľ to neohrozuje fungovanie rezervy pre tieto členské štáty.
4. Ak je v správe o riadení migrácie uvedené, že členský štát uvedený v článku 47 ods. 2 čelí kapacitným výzvam z dôvodu prítomnosti žiadateľov, ktorí sú zraniteľní,

a to bez ohľadu na to, ako prekročili vonkajšie hranice, možno rezervu solidarity zriadenú podľa článku 48 ods. 1 alebo článku 48 ods. 2 použiť aj na účely premiestnenia zraniteľných osôb. V takýchto prípadoch sa uplatňujú ustanovenia odseku 2.

5. Komisia podporuje a uľahčuje postupy vedúce k premiestňovaniu žiadateľov a vykonávaniu sponzorstva návratov, pričom osobitnú pozornosť venuje maloletým osobám bez sprievodu. Koordinuje operačné aspekty premiestňovania a sponzorstva návratov, a to aj s pomocou expertov alebo tímov expertov nasadených Agentúrou pre azyl alebo Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž.

Článok 50

Posúdenie migračného tlaku

1. Komisia posúdi migračnú situáciu v členskom štáte, ak:
 - a) tento členský štát informoval Komisiu, že sa domnieva, že je vystavený migračnému tlaku;
 - b) sa na základe dostupných informácií domnieva, že členský štát môže byť vystavený migračnému tlaku.
2. Agentúra pre azyl a Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž pomáhajú Komisii pri vypracúvaní posúdenia migračného tlaku. Komisia bezodkladne informuje Európsky parlament, Radu a členské štáty o tom, že vykonáva posúdenie.
3. Posúdenie migračného tlaku sa vzťahuje na situáciu v dotknutom členskom štáte počas predchádzajúcich šiestich mesiacov v porovnaní s celkovou situáciou v Únii a vychádza najmä z týchto informácií:
 - a) počet žiadostí štátnych príslušníkov tretích krajín o medzinárodnú ochranu a štátna príslušnosť žiadateľov;
 - b) počet štátnych príslušníkov tretích krajín, v prípade ktorých orgány členského štátu odhalili, že nespĺňajú alebo prestali spĺňať podmienky pre vstup alebo pobyt v členskom štáte, vrátane osôb, ktoré prekročili dĺžku oprávneného pobytu, v zmysle článku 3 ods. 1 bodu 19 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2226⁵⁸;
 - c) počet rozhodnutí o návrate, ktoré sú v súlade so smernicou 2008/115/ES;
 - d) počet štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí opustili územie členských štátov na základe rozhodnutia o návrate, ktoré je v súlade so smernicou 2008/115/ES;
 - e) počet štátnych príslušníkov tretích krajín prijatých členskými štátmi prostredníctvom systémov Únie pre presídľovanie a národných systémov presídľovania [alebo systémov prijímania osôb z humanitárnych dôvodov];

⁵⁸

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2226 z 30. novembra 2017, ktorým sa zriaďuje systém vstup/výstup na zaznamenávanie údajov o vstupe a výstupe štátnych príslušníkov tretích krajín prekračujúcich vonkajšie hranice členských štátov a o odopretí ich vstupu a stanovujú podmienky prístupu do systému vstup/výstup na účely presadzovania práva, a ktorým sa mení Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a nariadenia (ES) č. 767/2008 a (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20).

- f) počet prichádzajúcich a odchádzajúcich dožiadaní o prevzatie a oznámení o prijatí späť v súlade s článkami 34 a 36;
- g) počet odovzdaní vykonaných v súlade s článkom 31;
- h) počet osôb zadržaných v súvislosti s neoprávneným prekročením vonkajšej pozemnej, námornej alebo vzdušnej hranice;
- i) počet osôb, ktorým bol odopretý vstup v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) 2016/399;
- j) počet a štátna príslušnosť štátnych príslušníkov tretích krajín vylodených po pátracích a záchranných operáciách vrátane počtu žiadostí o medzinárodnú ochranu;
- k) počet maloletých osôb bez sprievodu.

4. Pri posudzovaní migračného tlaku sa zohľadnia aj tieto skutočnosti:

- a) informácie predložené členským štátom, v ktorom sa vykonáva posúdenie podľa odseku 1 písm. a);
- b) úroveň spolupráce v oblasti migrácie s tretími krajinami pôvodu a tranzitu, prvými krajinami azylu a bezpečnými tretími krajinami, ako sa vymedzuje v nariadení (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o konaní o azyle*];
- c) geopolitická situácia v príslušných tretích krajinách, ktorá môže ovplyvniť migračné pohyby;
- d) relevantné odporúčania stanovené v článku 15 nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013⁵⁹, v článkoch 13, 14 a 22 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*Agentúra Európskej únie pre azyl*] a v článku 32 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2019/1896;
- e) informácie získané na základe odporúčania Komisie z XXX o mechanizme EÚ pre pripravenosť a riadenie kríz v oblasti migrácie (konceptia pripravenosti a krízového riadenia v oblasti migrácie);
- f) správa o riadení migrácie uvedená v článku 6 ods. 4;
- g) správy integrovanej situačnej informovanosti a analýzy (ISAA) podľa vykonávacieho rozhodnutia Rady (EÚ) 2018/1993 o dojednaniach EÚ o integrovanej politickej reakcii na krízu, za predpokladu, že sa aktivuje integrovaná politická reakcia na krízu, alebo správa o situačnej informovanosti a analýze v oblasti migrácie (MISAA) vydaná v prvej fáze koncepcie pripravenosti krízového riadenia v oblasti migrácie, v prípade že sa integrovaná politická reakcia na krízu neaktivuje;
- h) informácie z procesu podávania správ o liberalizácii vízového režimu a z dialógov s tretími krajinami;
- i) štvrťročné bulletiny o migrácii vydávané Agentúrou Európskej únie pre základné práva a ďalšie správy;
- j) podpora poskytovaná agentúrami Únie benefitujúcemu členskému štátu.

⁵⁹

Nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013, ktorým sa vytvára hodnotiaci a monitorovací mechanizmus na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a ktorým sa zrušuje rozhodnutie výkonného výboru zo 16. septembra 1998, ktorým bol zriadený Stály výbor pre hodnotenie a vykonávanie Schengenu (Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, s. 27).

Článok 51

Správa o migračnom tlaku

1. Komisia konzultuje s dotknutým členským štátom počas svojho posúdenia vykonávaného podľa článku 50 ods. 1.
Komisia predloží správu o migračnom tlaku Európskemu parlamentu a Rade do jedného mesiaca po tom, ako ich informovala, že vykonáva posúdenie podľa článku 50 ods. 2.
2. Komisia v správe uvedie, či je dotknutý členský štát vystavený migračnému tlaku.
3. Ak Komisia dospeje k záveru, že dotknutý členský štát je vystavený migračnému tlaku, v správe sa uvedú tieto skutočnosti:
 - a) kapacita členského štátu, ktorý je vystavený migračnému tlaku, v oblasti riadenia migrácie, a to najmä pokiaľ ide o azyl a návrat, ako aj jeho celkové potreby týkajúce sa zvládania jeho prípadov v oblasti azylu a návratu;
 - b) opatrenia vhodné na riešenie situácie a očakávaný časový rámec ich vykonávania, pričom opatrenia pozostávajú z:
 - i) opatrení, ktoré by mal členský štát vystavený migračnému tlaku, prijať v oblasti riadenia migrácie, a najmä v oblasti azylu a návratu;
 - ii) opatrení uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a), b) a c), ktoré majú prijať ostatné členské štáty;
 - iii) opatrení uvedených v článku 45 ods. 1 písm. d), ktoré majú prijať ostatné členské štáty.
4. Ak Komisia zastáva názor, že vzhľadom na vyvíjajúcu sa situáciu v členskom štáte je potrebná rýchla reakcia, predloží svoju správu najneskôr do dvoch týždňov odo dňa, keď informovala Európsky parlament, Radu a členské štáty podľa článku 50 ods. 2, že vykonáva posúdenie.

Článok 52

Plány solidárnej reakcie v situáciách migračného tlaku

1. Ak zo správy uvedenej v článku 51 vyplynie, že členský štát je vystavený migračnému tlaku, ostatné členské štáty, ktoré nie sú benefitujúcimi členskými štátmi, prispievajú prostredníctvom solidárnych príspevkov uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a), b) a c). Členské štáty dajú prioritu premiestneniu maloletých osôb bez sprievodu.
2. Ak sa v správe uvedenej v článku 51 identifikujú opatrenia uvedené v odseku 3 písm. b) bode iii) uvedeného článku, ostatné členské štáty môžu prispieť prostredníctvom týchto opatrení namiesto opatrení uvedených v článku 51 ods. 3 písm. b) bode ii). Takéto opatrenia nesmú viesť k tomu, že zostane nepokrytých viac ako 30 % celkových príspevkov uvedených v správe o migračnom tlaku podľa článku 51 ods. 3 písm. b) bodu ii).
3. Členské štáty predložia Komisii do dvoch týždňov od prijatia správy uvedenej v článku 51 plán solidárnej reakcie vo forme vyplneného formulára uvedeného v prílohe II. V pláne solidárnej reakcie sa uvádza druh príspevkov spomedzi príspevkov stanovených v článku 51 ods. 3 písm. b) bode ii) alebo prípadne opatrenia

stanovené v článku 51 ods. 3 písm. b) bode iii), ktoré členské štáty navrhujú prijať. Ak členské štáty navrhnu viac ako jeden z druhov príspevkov stanovených v článku 51 ods. 3 písm. b) bode ii), uvedú podiel každého z nich.

Ak plán solidárnej reakcie zahŕňa sponzorstvo návratov, členské štáty uvedú štátne príslušnosti neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín nachádzajúcich sa na území dotknutého členského štátu, ktorých majú v úmysle sponzorovať.

Ak členské štáty v pláne solidárnej reakcie uvedú opatrenia stanovené v článku 51 ods. 3 písm. b) bode iii), uvedú aj podrobné dojednania a časový rámec na ich vykonanie.

4. Ak Komisia zastáva názor, že solidárne príspevky uvedené v plánoch solidárnej reakcie nezodpovedajú potrebám uvedeným v správe o migračnom tlaku stanovenej v článku 51, zvolá fórum solidarity. V takýchto prípadoch Komisia vyzve členské štáty, aby v priebehu fóra solidarity upravili druh príspevkov vo svojich plánoch solidárnej reakcie predložením revidovaných plánov solidárnej reakcie.
5. Členský štát, ktorý navrhuje solidárne príspevky uvedené v článku 51 ods. 3 písm. b) bode ii), môže požiadať o 10 % odpočet zo svojho podielu vypočítaného podľa distribučného kľúča stanoveného v článku 54, ak v plánoch solidárnej reakcie uvedie, že žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré preskúmal za predchádzajúcich päť rokov, predstavujú dvojnásobok priemeru Únie na obyvateľa.

Článok 53

Vykonávacie akty Komisie o solidarite v situáciách migračného tlaku

1. Komisia do dvoch týždňov od predloženia plánov solidárnej reakcie uvedených v článku 52 ods. 3 alebo – v prípade zvolania fóra solidarity podľa článku 52 ods. 4 – do dvoch týždňov od ukončenia fóra solidarity prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví solidárne príspevky v prospech členského štátu vystaveného migračnému tlaku, ktoré majú poskytnúť ostatné členské štáty, a časový rámec ich vykonávania.
2. Druhy príspevkov stanovené vo vykonávacom akte sú tie, ktoré členské štáty uviedli vo svojich plánoch solidárnej reakcie. Ak jeden alebo viacero členských štátov nepredložilo plán solidárnej reakcie, Komisia určí druhy príspevkov, ktoré má členský štát poskytnúť, pričom zohľadní potreby identifikované v správe o migračnom tlaku.

Ak je druh príspevku, ktorý členské štáty uviedli vo svojich plánoch solidárnej reakcie, rovnaký ako ten, ktorý je uvedený v článku 45 ods. 1 písm. d), Komisia posúdi, či sú navrhované opatrenia úmerné príspevkom, ktoré by členské štáty poskytli vo forme opatrení uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a), b) alebo c) v dôsledku uplatnenia distribučného kľúča stanoveného v článku 54.

Ak navrhované opatrenia nie sú úmerné príspevkom, ktoré by prispievajúci členský štát poskytol prostredníctvom opatrení uvedených v článku 45 ods. 1 písm. a), b) alebo c), Komisia stanoví vo vykonávacom akte navrhované opatrenia a súčasne upraví ich úroveň.

Ak by navrhované opatrenia viedli k tomu, že zostane nepokrytých viac ako 30 % celkového počtu solidárnych opatrení uvedených v správe o migračnom tlaku podľa článku 51 ods. 3 písm. b) bodu ii), príspevky stanovené vo vykonávacom akte sa

upraví tak, aby sa od členských štátov, ktoré uvádzajú takéto opatrenia, vyžadovalo, aby pokryli 50 % svojho podielu vypočítaného podľa distribučného kľúča stanoveného v článku 54 prostredníctvom opatrení stanovených v článku 51 ods. 3 písm. b) bode ii). Komisia zodpovedajúcim spôsobom upraví opatrenia uvedené v článku 51 ods. 3 písm. b) bode iii), ktoré tieto členské štáty uviedli.

3. Vo vykonávacom akte sa stanoví tieto skutočnosti:

- a) celkový počet osôb, ktoré majú byť premiestnené zo žiadajúceho členského štátu podľa článku 45 ods. 1 písm. a) alebo c), s prihliadnutím na kapacitu a potreby žiadajúcich členských štátov v oblasti azylu identifikované v správe uvedenej v článku 51 ods. 3 písm. b) bode ii);
- b) celkový počet osôb, na ktoré sa má vzťahovať sponzorstvo návratov poskytované zo strany žiadajúceho členského štátu podľa článku 45 ods. 1 písm. b), s prihliadnutím na kapacitu a potreby žiadajúcich členských štátov v oblasti návratu identifikované v správe uvedenej v článku 51 ods. 3 písm. b) bode ii);
- c) rozdelenie osôb, ktoré sa majú premiestniť, a/alebo osôb, na ktoré sa má vzťahovať sponzorstvo návratov, medzi členské štáty vrátane benefitujúceho členského štátu, na základe distribučného kľúča stanoveného v článku 54;
- d) opatrenia, ktoré členské štáty uviedli podľa odseku 2 druhého, tretieho a štvrtého pododseku.

Rozdelenie uvedené v odseku 3 písm. c) sa upraví, ak členský štát, ktorý podáva žiadosť podľa článku 52 ods. 5, v pláne solidárnej reakcie preukáže, že žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktoré preskúmal za predchádzajúcich päť rokov, predstavujú dvojnásobok priemeru Únie na obyvateľa. V takýchto prípadoch sa členskému štátu poskytne 10 % odpočet z jeho podielu vypočítaného podľa distribučného kľúča stanoveného v článku 54. Objem tohto odpočtu sa proporcionálne rozloží medzi členské štáty, ktoré poskytujú príspevky uvedené v článku 45 ods. 1 písm. a), b) a c).

4. Ak sa príspevky v reakcii na žiadosť členského štátu o solidárnu podporu od ostatných členských štátov na účely poskytnutia pomoci pri riešení migračnej situácie na jeho území s cieľom zabrániť migračnému tlaku podľa článku 56 ods. 1 poskytnú počas predchádzajúceho roka a ak tieto príspevky zodpovedajú druhu opatrení stanovených vo vykonávacom akte, Komisia odpočíta tieto príspevky od zodpovedajúcich príspevkov stanovených vo vykonávacom akte.

5. V riadne odôvodnených a naliehavých prípadoch z dôvodu migračného tlaku v benefitujúcom členskom štáte Komisia bezodkladne prijme vykonávajúce akty v súlade s postupom pre naliehavé prípady uvedeným v článku 67 ods. 3.

Tieto akty zostávajú v účinnosti najviac jeden rok.

6. Komisia podá správu o vykonávaní vykonávacieho aktu jeden mesiac po tom, ako sa prestane uplatňovať. Správa obsahuje analýzu účinnosti prijatých opatrení.

Článok 54

Distribučný kľúč

Podiel solidárnych príspevkov uvedený v článku 45 ods. 1 písm. a), b) a c), ktorý má poskytnúť každý členský štát v súlade s článkami 48 a 53, sa vypočíta podľa vzorca stanoveného v prílohe III a vychádza z týchto kritérií pre každý členský štát podľa najnovších dostupných údajov Eurostatu:

- a) počet obyvateľov (váha 50 %);
- b) celkový HDP (váha 50 %).

Článok 55

Sponzorstvo návratov

1. Členský štát sa môže zaviazat', že bude podporovať členský štát pri návrate neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín prostredníctvom sponzorstva návratov, pričom v úzkej koordinácii s benefítujúcim členským štátom prijme opatrenia na vykonanie návratu týchto štátnych príslušníkov tretích krajín z územia benefítujúceho členského štátu.
2. Ak sa členský štát zaviazá poskytnúť sponzorstvo návratov a neoprávnene sa zdržiavajúci štátni príslušníci tretích krajín, na ktorých sa vzťahuje rozhodnutie o návrate vydané benefítujúcim členským štátom, nie sú vrátení alebo odsunutí do ôsmich mesiacov, členský štát, ktorý poskytuje sponzorstvo návratov, premiestni dotknuté osoby na svoje územie v súlade s postupom stanoveným v článkoch 57 a 58. Táto lehota sa začína prijatím vykonávacieho aktu uvedeného v článku 53 ods. 1 alebo prípadne v článku 49 ods. 2.
3. Ak sa členský štát zaviazá poskytnúť sponzorstvo návratov v súvislosti so štátnymi príslušníkmi tretích krajín, v prípade ktorých ešte nebolo vydané rozhodnutie o návrate v benefítujúcom členskom štáte, lehota uvedená v odseku 2 začne plynúť od jedného z týchto dátumov:
 - a) od dátumu vydania rozhodnutia o návrate benefítujúcim členským štátom; alebo
 - b) ak sa rozhodnutie o návrate vydá ako súčasť rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu alebo ak sa rozhodnutie o návrate vydá v samostatnom akte, a to súčasne a spolu s rozhodnutím o zamietnutí žiadosti o medzinárodnú ochranu v súlade s článkom 35a nariadenia (EÚ) XXX/XXX [nariadenie o konaní o azyle], od dátumu, keď žiadateľ alebo štátny príslušník tretej krajiny už nemá právo zostať a nie je mu povolené zostať.
4. Opatrenia uvedené v odseku 1 zahŕňajú jednu alebo viaceré z týchto činností vykonávaných sponzorujúcim členským štátom:
 - a) poskytovanie poradenstva v oblasti návratu a reintegrácie neoprávnene sa zdržiavajúcim štátnym príslušníkom tretích krajín;
 - b) využívanie vnútroštátneho programu a zdrojov na poskytovanie logistickej, finančnej a inej materiálnej alebo vecnej pomoci vrátane reintegrácie neoprávnene sa zdržiavajúcim štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí chcú odísť dobrovoľne;

- c) vedenie alebo podpora politického dialógu a výmen s orgánmi tretích krajín na účely uľahčenia readmisie;
- d) kontaktovanie príslušných orgánov tretích krajín na účely overenia totožnosti štátnych príslušníkov tretích krajín a získanie platného cestovného dokladu;
- e) organizovanie praktických opatrení na výkon návratu v mene benefitujúceho členského štátu, ako sú napríklad charterové alebo pravidelné lety alebo iné spôsoby prepravy do tretej krajiny návratu.

Týmito opatreniami nie sú dotknuté povinnosti a zodpovednosti benefitujúceho členského štátu stanovené v smernici 2008/115/ES.

Článok 56

Iné solidárne príspevky

1. Ak členský štát požiada o solidárnu podporu od ostatných členských štátov, aby mu pomohli pri riešení migračnej situácie na jeho území s cieľom zabrániť migračnému tlaku, informuje o tejto žiadosti Komisiu.
2. Každý členský štát môže kedykoľvek na základe žiadosti členského štátu o solidárnu podporu alebo z vlastnej iniciatívy, a to aj po dohode s iným členským štátom, poskytnúť príspevky prostredníctvom opatrení uvedených v článku 45 v prospech dotknutého členského štátu a s jeho súhlasom. Príspevky uvedené v článku 45 písm. d) sú v súlade s cieľmi nariadenia (EÚ) XXX/XXX [Fond pre azyl].
3. Členské štáty, ktoré prispeli alebo plánujú prispieť prostredníctvom solidárnych príspevkov v reakcii na žiadosť členského štátu o solidárnu podporu alebo z vlastnej iniciatívy, oznámia túto skutočnosť Komisii vyplnením formulára plánu solidárnej reakcie uvedeného v prílohe IV. Plán solidárnej reakcie obsahuje v prípade potreby overiteľné informácie vrátane informácií o rozsahu a povahe opatrení a ich vykonávaní.

KAPITOLA II

PROCEDURÁLNE POŽIADAVKY

Článok 57

Postup pred premiestnením

1. Postup uvedený v tomto článku sa uplatňuje na:
 - a) osoby uvedené v článku 45 ods. 1 písm. a) a c) a v článku 45 ods. 2 písm. a);
 - b) osoby uvedené v článku 45 ods. 1 písm. b), ak lehota uvedená v článku 55 ods. 2 uplynula, a v článku 45 ods. 2 písm. b).
2. Pred uplatnením postupu stanoveného v tomto článku benefitujúci členský štát zabezpečí, že neexistujú žiadne opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku tohto členského štátu. Ak existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že daná osoba predstavuje ohrozenie národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, benefitujúci

členský štát neuplatní postup stanovený v tomto článku a v náležitých prípadoch vylúči osobu zo zoznamu uvedeného v článku 49 ods. 2.

3. Ak sa má uplatniť premiestnenie, benefítujúci členský štát určí osoby, ktoré by sa mohli premiestniť. Ak je dotknutá osoba žiadateľom o medzinárodnú ochranu alebo osobou, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, tento členský štát náležitých prípadoch zohľadní existenciu zmysluplných väzieb medzi dotknutou osobou a členským štátom premiestnenia. Ak je identifikovaná osoba, ktorá sa má premiestniť, osobou, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, dotknutá osoba sa premiestni až po tom, keď poskytne písomný súhlas s premiestnením.

Ak sa má premiestnenie vykonať podľa článku 49, benefítujúci členský štát použije zoznam vypracovaný Agentúrou pre azyl a Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž uvedený v článku 49 ods. 2.

Prvý pododsek sa neuplatňuje na žiadateľov, v prípade ktorých možno benefítujúci členský štát určiť za zodpovedný členský štát podľa kritérií stanovených v článkoch 15 až 20 a článku 24, s výnimkou článku 15 ods. 5. Títo žiadatelia nie sú oprávnení na premiestnenie.

4. Po uplynutí lehoty uvedenej v článku 55 ods. 2 benefítujúci členský štát bezodkladne informuje sponzorujúci členský štát o tom, že v súvislosti s dotknutými neoprávnene sa zdržiavajúcimi štátnymi príslušníkmi tretích krajín sa uplatňuje postup stanovený v odsekoch 5 až 10.
5. Benefítujúci členský štát zašle členskému štátu premiestnenia čo najskôr príslušné informácie a dokumenty týkajúce sa osoby uvedenej v odsekoch 2 a 3.
6. Členský štát premiestnenia preskúma informácie, ktoré zaslal benefítujúci členský štát podľa odseku 5, a overí, že neexistujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje ohrozenie jeho národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku.
7. Ak neexistujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje ohrozenie jeho národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, členský štát premiestnenia do jedného týždňa potvrdí, že dotknutú osobu premiestni.

Ak kontroly potvrdia, že existujú opodstatnené dôvody domnievať sa, že dotknutá osoba predstavuje ohrozenie jeho národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, členský štát premiestnenia do jedného týždňa informuje benefítujúci členský štát o povahe a základných prvkoch zápisu v akejkoľvek relevantnej databáze. V takýchto prípadoch sa premiestnenie dotknutej osoby neuskutoční.

Vo výnimočných prípadoch, keď možno preukázať, že preskúmanie informácií je mimoriadne zložitá alebo že v tom čase je potrebné vykonať kontrolu veľkého počtu prípadov, členský štát premiestnenia môže poskytnúť odpoveď po uplynutí týždňovej lehoty uvedenej v prvom a druhom pododseku, v každom prípade však do dvoch týždňov. V takýchto situáciách členský štát premiestnenia oznámi svoje rozhodnutie odložiť poskytnutie odpovede benefítujúcemu členskému štátu v pôvodnej lehote jedného týždňa.

Nekonanie v lehote jedného týždňa uvedenej v prvom a druhom pododseku a v dvojtýždňovej lehote uvedenej v treťom pododseku tohto odseku sa považuje za potvrdenie prijatia informácií a ukladá povinnosť premiestniť osobu, ako aj povinnosť zabezpečiť náležité opatrenia na jej príchod.

8. Benefitujúci členský štát prijme rozhodnutie o odovzdaní najneskôr do jedného týždňa od potvrdenia členským štátom premiestnenia. Dotknutej osobe bezodkladne písomne oznámi rozhodnutie o jej odovzdaní do uvedeného členského štátu.
9. Odovzdanie dotknutej osoby z benefitujúceho členského štátu do členského štátu premiestnenia sa vykoná v súlade s vnútroštátnym právom benefitujúceho členského štátu po porade medzi dotknutými členskými štátmi, a to hneď ako je to prakticky možné a najneskôr do štyroch týždňov od potvrdenia členským štátom premiestnenia alebo od konečného rozhodnutia o odvolaní alebo preskúmaní rozhodnutia o odovzdaní, ak sa v súlade s článkom 33 ods. 3 uplatňuje odkladný účinok.
10. Článok 32 ods. 3, 4 a 5, články 33 a 34, článok 35 ods. 1 a 3, článok 36 ods. 2 a 3 a články 37 a 39 sa uplatňujú *mutatis mutandis* na odovzdanie na účely premiestnenia.
11. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov prijme jednotné podmienky vyhotovovania a predkladania informácií a dokumentov na účely premiestnenia. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.

Článok 58

Postup po premiestnení

1. Členský štát premiestnenia informuje benefitujúci členský štát o bezpečnom príchode dotknutej osoby alebo o skutočnosti, že sa nedostavila v stanovenej lehote.
2. Ak členský štát premiestnenia premiestnil žiadateľa, pre ktorého ešte nebol určený zodpovedný členský štát, tento členský štát uplatní postupy stanovené v časti III s výnimkou článku 8 ods. 2, článku 9 ods. 1 a 2, článku 15 ods. 5 a článku 21 ods. 1 a 2.

Ak podľa prvého pododseku nemožno určiť žiadny zodpovedný členský štát, za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu je zodpovedný členský štát premiestnenia.

Členský štát premiestnenia uvedie svoju zodpovednosť v systéme Eurodac podľa článku 11 ods. 1 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*].
3. Ak členský štát premiestnenia premiestnil žiadateľa, v prípade ktorého bol benefitujúci členský štát už predtým určený ako zodpovedný z iných dôvodov, ako sú kritériá uvedené v článku 57 ods. 3 treťom pododseku, zodpovednosť za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa prenesie na členský štát premiestnenia.

Členský štát premiestnenia uvedie svoju zodpovednosť v systéme Eurodac podľa článku 11 ods. 3 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie Eurodac*].
4. Ak členský štát premiestnenia premiestnil osobu, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, členský štát premiestnenia automaticky prizná postavenie osoby s medzinárodnou ochranou s ohľadom na príslušné postavenie, ktoré priznal benefitujúci členský štát.
5. Ak členský štát premiestnenia premiestnil štátneho príslušníka tretej krajiny, ktorý sa neoprávnene zdržiava na jeho území, uplatňuje sa smernica 2008/115/ES.

Článok 59

Iné povinnosti

Benefitujúci členský štát a prispievajúci členský štát informujú Komisiu o vykonávaní solidárnych opatrení prijatých na bilaterálnej úrovni vrátane opatrení spolupráce s treťou krajinou.

Článok 60

Operačná koordinácia

Komisia na požiadanie koordinuje operačné aspekty opatrení, ktoré ponúkli prispievajúce členské štáty, vrátane akejkoľvek pomoci expertov alebo tímov nasadených Agentúrou pre azyl alebo Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž.

KAPITOLA III

FINANČNÁ PODPORA POSKYTOVANÁ ÚNIOU

Článok 61

Finančná podpora

Finančná podpora po premiestnení podľa časti IV kapitol I a II sa vykonáva v súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*Fond pre azyl a migráciu*].

ČASŤ V

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 62

Bezpečnosť údajov a ochrana údajov

1. Členské štáty vykonajú primerané technické a organizačné opatrenia, aby zaistili bezpečnosť osobných údajov spracúvaných podľa tohto nariadenia, a najmä aby sa zabránilo nezákonnému alebo neoprávnenému prístupu k spracúvaným osobným údajom alebo ich nezákonnému alebo neoprávnenému poskytnutiu, zmene či strate.
2. Príslušný dozorný orgán alebo dozorné orgány každého členského štátu monitorujú zákonnosť spracúvania osobných údajov orgánmi dotknutého členského štátu uvedenými v článku 41.
3. Na spracúvanie osobných údajov Agentúrou pre azyl sa vzťahuje nariadenie (EÚ) XXX/XXX [*Agentúra Európskej únie pre azyl*], a to najmä pokiaľ ide o monitorovanie európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov.

Článok 63

Dôvernoscť informácií

Členské štáty zabezpečia, aby orgány uvedené v článku 41 boli vo vzťahu k informáciám, ktoré získajú v rámci svojej činnosti, viazané pravidlami dôvernosti stanovenými vo vnútroštátnom práve.

Článok 64

Sankcie

Členské štáty stanovujú pravidlá, pokiaľ ide o sankcie vrátane správnych alebo trestnoprávných sankcií v súlade s vnútroštátnym právom, ktoré sú uplatniteľné v prípade porušenia tohto nariadenia, a prijímajú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce.

Článok 65

Počítanie lehôt

Každá lehota stanovená v tomto nariadení sa vypočíta takto:

- a) ak sa lehota vyjadrená v dňoch, týždňoch alebo mesiacoch má počítat' od chvíle, v ktorej nastane udalosť alebo sa uskutoční konanie, deň, počas ktorého táto udalosť nastane, alebo sa uskutoční konanie, sa nezapočíta do príslušnej lehoty;
- b) lehota vyjadrená v týždňoch alebo mesiacoch sa skončí uplynutím ktoréhokoľvek dňa v poslednom týždni alebo mesiaci, ktorý je tým istým dňom v týždni alebo ktorý pripadá na ten istý dátum ako deň, počas ktorého nastala udalosť alebo sa uskutočnilo konanie, od ktorého sa má lehota počítat'. Ak sa v prípade lehoty vyjadrenej v mesiacoch nevyskytuje v poslednom mesiaci deň, v ktorý sa má lehota skončiť, lehota sa skončí uplynutím posledného dňa tohto mesiaca;
- c) do lehoty sa započítavajú soboty, nedele a štátne sviatky v ktoromkoľvek dotknutom členskom štáte.

Článok 66

Územná pôsobnosť

Pokiaľ ide o Francúzsku republiku, toto nariadenie sa vzťahuje iba na jej európske územie.

Článok 67

Výbor

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia návrh vykonávacieho aktu neprijme a uplatní sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Článok 68

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 15 ods. 6 a článku 24 ods. 3 sa Komisii udeľuje na obdobie 5 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto 5-ročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevzniesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 15 ods. 6 a článku 24 ods. 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 15 ods. 6 a článku 24 ods. 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 69

Monitorovanie a hodnotenie

Komisia do [18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každoročne preskúma fungovanie opatrení stanovených v časti IV kapitolách I – III tohto nariadenia.

[Komisia predloží správu o vykonávaní opatrení stanovených v tomto nariadení po troch rokoch od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.]

Komisia vykoná hodnotenie tohto nariadenia najskôr po [piatich] rokoch od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia a potom každých päť rokov. Komisia predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru. Členské štáty poskytnú Komisii všetky informácie potrebné na prípravu tejto správy najneskôr šesť mesiacov pred uplynutím [päťročnej] lehoty.

Článok 70

Štatistiky

Členské štáty v súlade s článkom 4 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007⁶⁰ poskytujú Komisii (Eurostatu) štatistiky o uplatňovaní tohto nariadenia a nariadenia (ES) č. 1560/2003.

ČASŤ VI

ZMENY INÝCH AKTOV ÚNIE

Článok 71

Zmeny smernice o dlhodobom pobyte

1. Smernica 2003/109/ES sa mení takto:

Článok 4 sa mení takto:

- a) V odseku 1 sa dopĺňa tento pododsek:

„Pokiaľ ide o osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, požadované obdobie oprávneného a nepretržitého pobytu je tri roky.“

Článok 72

Zmeny nariadenia (EÚ) XXX/XXX [Fond pre azyl a migráciu]

Nariadenie (EÚ) XXX/XXX [Fond pre azyl a migráciu] sa mení takto:

1. Článok 16 sa nahrádza takto:

„1. Okrem pridelených prostriedkov vypočítaných v súlade s článkom 11 ods. 1 písm. a) dostanú členské štáty na každú osobu prijatú v rámci presídlenia alebo z humanitárnych dôvodov sumu 10 000 EUR.

2. Ak je to vhodné, členské štáty môžu byť oprávnené na získanie dodatočnej sumy 10 000 EUR na rodinných príslušníkov osôb uvedených v odseku 1, ak sú tieto osoby prijaté s cieľom zabezpečiť celistvosť rodiny.

3. Suma uvedená v odseku 1 má formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, v súlade s článkom [125] nariadenia o rozpočtových pravidlách.

4. Dodatočná suma uvedená v odseku 1 sa pridelí na program členského štátu. S výnimkou riadne odôvodnených prípadov, ktoré schválila Komisia prostredníctvom zmeny programu, sa finančné prostriedky nesmú použiť na iné akcie uvedené v programe. Suma uvedená v odseku 1 sa môže zahrnúť do žiadostí o platbu predkladaných Komisii za predpokladu, že osoba, v súvislosti s ktorou sa suma prideľuje, bola presídlená alebo prijatá.

5. Členské štáty uchovávajú informácie potrebné na riadnu identifikáciu presídlených alebo prijatých osôb a dátum ich presídlenia alebo prijatia, pričom prednosť majú uplatniteľné ustanovenia týkajúce sa obdobia uchovávania údajov.

⁶⁰

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 862/2007 z 11. júla 2007 o štatistike Spoločenstva o migrácii a medzinárodnej ochrane (Ú. v. EÚ L 199, 31.7.2007, s. 23).

6. Aby sa zohľadnili aktuálne miery inflácie a relevantný vývoj v oblasti presídlenia, Komisia má právomoc prijímať v závislosti od dostupných zdrojov delegované akty v súlade s článkom 32 tohto nariadenia s cieľom upraviť, ak sa to považuje za vhodné, sumy uvedené v odseku 1 tohto článku, a to na účely zohľadnenia aktuálnych mier inflácie, relevantného vývoja v oblasti presídľovania, ako aj faktorov, ktoré môžu optimalizovať používanie finančného stimulu, ktorý tieto sumy prinášajú.“

2. Článok 17 sa nahrádza takto:

„1. Členský štát dostane príspevok vo výške:

- a) [10 000] EUR na žiadateľa, za ktorého sa tento členský štát stane zodpovedným v dôsledku premiestnenia v súlade s článkami 48, 53 a článkom 56 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o riadení azylu a migrácie*];
- b) [10 000] EUR na osobu, ktorej sa poskytla medzinárodná ochrana, premiestnenú v súlade s článkami 53 a 56 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o riadení azylu a migrácie*];
- c) [10 000] EUR na neoprávnene sa zdržiavajúceho štátneho príslušníka tretej krajiny premiestneného v súlade s článkom 53, ak lehota uvedená v článku 55 ods. 2 uplynula, a v súlade s článkom 56 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o riadení azylu a migrácie*].
- d) Príspevok uvedený v písmenách a), b) a c) sa zvyšuje na [12 000] EUR na každú maloletú osobu bez sprievodu premiestnenú v súlade s článkom 48, článkom 53 a článkom 56 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o riadení azylu a migrácie*].

2. Členský štát vykonávajúci odovzdanie dostane príspevok vo výške 500 EUR na pokrytie presunu osôb podľa odseku 1 na každú osobu, žiadateľa alebo osobu, ktorej sa poskytla ochrana, na ktorých sa premiestnenie vzťahuje.

3. Členský štát dostane príspevok vo výške 500 EUR na pokrytie odovzdania osoby uvedenej v článku 26 ods. 1 písm. a), b), c) alebo d) vykonávaného podľa článku 35 nariadenia (EÚ) XXX/XXX [*nariadenie o riadení azylu a migrácie*].

4. Členský štát dostane sumy uvedené v odsekoch 1 až 3 na každú osobu za predpokladu, že osoba, v súvislosti s ktorou sa príspevok pridelil, bola premiestnená.

5. Sumy uvedené v tomto článku majú formu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, v zmysle článku [125] nariadenia o rozpočtových pravidlách.

6. Členské štáty uchovávajú informácie potrebné na riadnu identifikáciu presunutých osôb a dátum ich presunu, pričom prednosť majú uplatniteľné ustanovenia týkajúce sa obdobia uchovávania údajov.

7. Komisia má právomoc prijímať v závislosti od dostupných zdrojov delegované akty v súlade s článkom 32 s cieľom upraviť, ak sa to považuje za vhodné, sumy uvedené v odsekoch 1, 2 a 3 tohto článku, a to na účely zohľadnenia aktuálnych mier inflácie, relevantného vývoja v oblasti presunu žiadateľov o medzinárodnú ochranu a osôb, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, z jedného členského štátu do druhého, ako aj faktorov, ktoré môžu optimalizovať používanie finančného stimulu, ktorý tieto sumy prinášajú.“

ČASŤ VII

PRECHODNÉ USTANOVENIA A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 73

Zrušenie

Nariadenie (EÚ) č. 604/2013 sa zrušuje.

Odkazy na zrušené nariadenie sa považujú za odkazy na toto nariadenie.

Článok 74

Prechodné opatrenia

Keď bola žiadosť zaregistrovaná po [prvom dni po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia], zohľadnia sa udalosti, ktoré by mohli znamenať priradenie zodpovednosti konkrétnemu členskému štátu podľa tohto nariadenia, aj vtedy, ak nastali pred týmto dátumom.

Článok 75

Nadobudnutie účinnosti a uplatniteľnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Uplatňuje sa na žiadosti o medzinárodnú ochranu zaregistrované od [prvého dňa trinásteho mesiaca po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia]. Členský štát zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu, ktorá bola podaná pred týmto dňom, sa určí podľa kritérií stanovených v nariadení (ES) č. 604/2013.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh nariadenia o riadení azylu a migrácie

1.2. Príslušné oblasti politiky (*programové zoskupenie*)

10 – Migrácia

1.3. Návrh/iniciatíva sa týka:

☐ novej akcie

☐ novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu⁶¹

✓ predĺženia trvania existujúcej akcie

☐ zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu

1.4. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.4.1. *Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy*

Komisia so svojom novom pakte o migrácii a azyle oznamuje nový začiatok v oblasti migrácie. Týmto návrhom sa zavádza spoločný rámec pre riadenie azylu a migrácie na úrovni EÚ, ktorý rozhodujúcim spôsobom prispeje ku komplexnému prístupu, a jeho cieľom je posilniť vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi na základe zastrešujúcej zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti. Podporuje integrovanú tvorbu politík v oblasti migrácie a azylu vrátane potreby zohľadniť politiky v iných príslušných oblastiach s osobitným zameraním na úzku spoluprácu a vzájomné partnerstvo s príslušnými tretími krajinami. Uznáva sa v ňom skutočnosť, že komplexný prístup znamená aj dôraznejšie, udržateľnejšie a konkrétnejšie vyjadrenie zásady solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti, čo v širšom kontexte vedie k rovnováhe a k obširnejšiemu zameraniu, ktoré nespočíva len v otázke, ktorý členský štát je zodpovedný za preskúmanie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Tieto zásady by sa preto mali uplatňovať v rámci celého riadenia migrácie od riešenia neregulárnej migrácie po neoprávnené pohyby.

Týmto návrhom sa zjednodušujú súčasné pravidlá stanovené v nariadení (EÚ) č. 604/2013 a jeho cieľom je zabezpečiť správne uplatňovanie pravidiel, ktorým sa obmedzí neoprávnený pohyb štátnych príslušníkov tretích krajín medzi členskými štátmi. Tieto pravidlá sú doplnené novým mechanizmom solidarity na riešenie situácií, keď členské štáty čelia migračnému tlaku. Tento prístup takisto predpokladá začlenenie osobitného procesu v prípade solidarity uplatňovanej pri príchodoch po pátracích a záchranných operáciách.

⁶¹

Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Takýto mechanizmus solidarity sa opiera o finančné stimuly pre členské štáty poskytujúce solidaritu, ktorá by viedla okrem iného k premiestneniu žiadateľov o medzinárodnú ochranu a osôb, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana a neregulárnych migrantov. Vyššie finančné stimuly sa poskytnú za premiestnenie maloletých osôb bez sprievodu. Viedlo by to k výraznej zmene súčasných finančných pomerov a mala by sa poskytnúť podpora pri riešení finančných nákladov súvisiacich s takýmito premiestneniami vo forme finančných prostriedkov, ktoré nie sú prepojené s nákladmi, ako sú vymedzené v článku 125 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Špecifický cieľ: Posilnenie ochrany a solidarity

Príslušné činnosti v rámci ABM/ABB

10 – Migrácia

- Zavedenie spoločného rámca, ktorým sa zvyšuje efektívnosť a účinnosť komplexného prístupu k riadeniu azylu a migrácie prostredníctvom integrovanej tvorby politik a vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi.
- Zvýšenie efektívnosti systému na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej v členskom štáte štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti.
- Posilnenie solidarity a spoločnej zodpovednosti medzi členskými štátmi.

Cieľom návrhu je:

- stanoviť spoločný rámec, ktorý prispeje ku komplexnému prístupu k riadeniu azylu a migrácie na základe zásad integrovanej tvorby politik a solidarity a spravodlivého rozdelenia zodpovednosti,
- zabezpečiť rozdelenie zodpovednosti prostredníctvom nového mechanizmu solidarity, pričom sa zavedie systém na priebežné zaistenie solidarity v bežných časoch a poskytovanie pomoci členským štátom prostredníctvom účinných opatrení (premiestnenie alebo sponzorstvo návratov a iné príspevky, ktorých cieľom je posilnenie kapacity členských štátov v oblasti azylu, prijímania a návratu a v rámci vonkajšieho rozmeru) s cieľom riadiť migráciu v praxi v situácii, keď čelia migračnému tlaku. Tento prístup zahŕňa aj osobitný proces solidarity, ktorý sa má uplatniť v prípade príchodov po pátracích a záchranných operáciách,
- posilniť schopnosť systému efektívne a účinne určiť jeden členský štát, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. Návrh by najmä obmedzil ustanovenia o zániku zodpovednosti, ako aj možnosti na presun zodpovednosti medzi členskými štátmi v dôsledku konania žiadateľa a výrazne by skrátil lehoty na zasielanie dožiadaní a získavanie odpovedí tak, aby sa zabezpečilo, že sa rýchlejšie určí zodpovedný členský štát pre žiadateľa a žiadateľ získa rýchlejší prístup ku konaniam na poskytnutie medzinárodnej ochrany,
- odrádzať od zneužívania a predchádzať neoprávneným pohybom žiadateľov v EÚ, a to najmä stanovením jasných povinností žiadateľov podať žiadosť v členskom štáte prvého vstupu a zostať v členskom štáte, ktorý bol určený ako zodpovedný. To si vyžaduje aj stanovenie primeraných procesných a materiálnych dôsledkov v prípade porušenia týchto povinností.

Očakávané výsledky a vplyv

Členské štáty a Európska únia ako celok budú využívať výhody zreformovaného nariadenia o riadení azylu a migrácie, ktoré zahŕňa súbor hlavných zásad pre účinné riadenie migrácie prostredníctvom spoločného rámca, ktorý prispeje k uplatňovaniu komplexného prístupu, zjednodušenie postupov a poskytovanie solidarity členskými štátmi v snahe pomôcť im pri riešení situácií migračného tlaku. Členské štáty by mohli kedykoľvek benefitovať z dobrovoľných solidárnych opatrení.

Rozpočtové prostriedky uvedené ďalej v tomto dokumente pokrývajú odhadované príspevky Únie, ktoré budú slúžiť ako stimul pre širšie možnosti na premiestnenie. Príspevky Únie budú súčasne slúžiť na podporu odovzdania po určení členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu a odovzdania premiestnených osôb. Táto podpora riadneho vykonávania systému zabezpečí solidaritu pre členské štáty vrátane solidarity v kontexte osôb vylođených po pátracích a záchranných operáciách. To by zasa bolo prínosom pre žiadateľov o medzinárodnú ochranu, pretože budú môcť využívať efektívnejší systém na určenie zodpovedného členského štátu, ktorý umožní rýchlejší prístup k postupu na vecné posúdenie žiadosti.

Náklady na premiestnenie

Podľa súčasného návrhu členský štát, do ktorého sa premiestnia žiadatelia o azyl, neregulárni migranti alebo osoby, ktorým sa poskytla medzinárodná ochrana, má nárok na príspevok od Únie vo výške 10 000 EUR na každú premiestnenú osobu.

Keď je premiestnenou osobou maloletá osoba bez sprievodu, príspevok Únie má výšku 12 000 EUR. Vyšší príspevok je opodstatnený vzhľadom na skutočnosť, že ďalšie spracovávanie prípadov maloletých osôb bez sprievodu po premiestnení bude zložitejšie, a teda nákladnejšie.

Náklady na odovzdanie

Podľa predloženého nariadenia má členský štát, ktorý odovzdáva osobu členskému štátu premiestnenia, nárok na príspevok od Únie vo výške 500 EUR za každú odovzdanú osobu.

Okrem toho budú podľa predkladaného návrhu zo strany EÚ financované aj náklady na odovzdanie súvisiace s normálnymi postupmi odovzdania (dožiadania o prevzatie a oznámenia na účely prijatia späť) a členský štát, ktorý vykonáva odovzdanie zodpovednému členskému štátu, má nárok na príspevok od Únie vo výške 500 EUR za každú odovzdanú osobu.

- 1.4.2. *Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.*

Dôvody na akciu na európskej úrovni (ex ante)

Stanovenie kritérií a mechanizmov na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej v jednom z členských štátov štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti nemôžu dosiahnuť členské štáty samostatne a možno ho dosiahnuť len na úrovni Únie.

Očakávaný prínos vytvorený Úniou (ex post)

Prínos tohto návrhu spočíva v zjednodušení a zvýšení účinnosti dublinského nariadenia a vytvorení mechanizmu solidarity, ktorý sa uplatňuje v prospech členského štátu počas období, keď je vystavený tlaku, alebo v prípadoch vyhlodenia osôb po pátracích a záchranných operáciách.

1.4.3. *Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti*

Kríza v roku 2015 odhalila značné štrukturálne nedostatky v koncepcii a vo vykonávaní európskej azylovej a migračnej politiky vrátane dublinského systému, ktorý nebol navrhnutý tak, aby zabezpečoval udržateľné rozdelenie zodpovednosti za žiadateľov o medzinárodnú ochranu v rámci EÚ. Závery Európskej rady z 28. júna 2018 obsahovali výzvu na reformu dublinského nariadenia na základe vyváženia zodpovednosti a solidarity pri zohľadnení osôb vyhlodených po pátracích a záchranných operáciách.

V hodnotení vypracovanom Komisiou v roku 2016 sa uvádza, že hoci pretrváva potreba takéhoto systému na úrovni Únie, súčasný dublinský systém nie je uspokojivý, a preto sú potrebné zmeny zamerané na jeho zjednodušenie a zvýšenie jeho efektívnosti.

Okrem toho súčasný dublinský systém nebol navrhnutý ako nástroj na zaistenie solidarity a rozdelenie zodpovednosti. Migračná kríza odhalila tento nedostatok, a preto by súčasťou návrhu mal byť mechanizmus solidarity.

1.4.4. *Zlučiteľnosť a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi*

Tento návrh je v súlade s Fondom pre azyl a migráciu (Asylum and Migration Fund – AMF). V rámci fondu AMF už existuje možnosť odovzdania žiadateľov o medzinárodnú ochranu ako súčasť národného programu každého členského štátu na dobrovoľnom základe [článok 17 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 471/2018]. Vzhľadom na rozšírenie rozsahu premiestnenia stanovené v tomto návrhu by sa mali plánovať aj náklady na premiestnenie a odovzdanie.

Ak sa rozpočtové prostriedky (1 113 500 000 EUR plánovaných na obdobie 2022 – 2027) nevyužijú v plnej miere na naplnenie očakávaných potrieb na vykonávanie nového systému, zostávajúce prostriedky sa prerozdedia na iné akcie v rámci AMF. V prípade, že by potreby na vykonávanie nového systému presiahli odhadované hodnoty (t. j. bolo by potrebné premiestniť a odovzdať viac žiadateľov o azyl), malo by sa požiadať o ďalšie zdroje.

1.5. Trvanie a finančný vplyv

☐ **obmedzené trvanie**

☐ v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR

☐ Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

☒ **neobmedzené trvanie**

Počiatková fáza vykonávania bude trvať od roku 2022 do roku 2027

a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.6. Plánovaný spôsob riadenia⁶²

☒ **Priame riadenie** na úrovni Komisie

☐ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie,

☐ prostredníctvom výkonných agentúr.

☒ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☒ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,

☒ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uved'te),

☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,

☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,

☐ verejnoprávne subjekty,

☒ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú dostatočné finančné záruky,

☒ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú dostatočné finančné záruky,

☐ osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

V prípade viacerých spôsobov riadenia uveďte v oddiele Poznámky presnejšie vysvetlenie.

Poznámky

Premiestnenie a odovzdania sa budú vykonávať na základe tematického nástroja AMF, najmä prostredníctvom **priameho riadenia** (alebo **nepriameho riadenia** v prípade, že orgán vykonávajúci aktivitu je kladne posúdený v rámci piliera). V závislosti od situácie však môže byť vhodnejšie, aby sa príspevky Únie poskytovali na základe zdieľaného riadenia prostredníctvom doplnenia vnútroštátnych programov.

⁶²

Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovej stránke BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uved'te časový interval a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Financovanie v rámci **priameho a nepriameho riadenia** sa bude vykonávať prostredníctvom tematického nástroja AMF, ktorý patrí aj do všeobecného mechanizmu AMF na monitorovanie a hodnotenie. Stanovia sa zjednodušené vzorové dokumenty a pravidlá, aby sa indikátory od prijímateľov z dohôd o grantoch a príspevkoch zhromažďovali rovnakým tempom na jednom mieste na účely zdieľaného riadenia, aby sa zabezpečilo poskytnutie porovnateľných údajov.

Pri poskytovaní príspevku Únie prostredníctvom **zdieľaného riadenia** platia tieto pravidlá:

Financovanie zabezpečované členskými štátmi v rámci zdieľaného riadenia sa bude riadiť pravidlami stanovenými v nariadení o spoločných ustanoveniach [COM(2018) 375], ktoré sa ďalej uvádza ako návrh NSU, v nariadení 2018/2016 (nariadenie o rozpočtových pravidlách) a nariadení o zriadení Fondu pre azyl a migráciu [COM(2018) 471], ktoré sa ďalej uvádza ako návrh o AMF.

V súlade s návrhom NSU každý členský štát vytvorí systém riadenia a kontroly pre svoj program a zabezpečí kvalitu a spoľahlivosť systému monitorovania. Pre zdieľané riadenie je preto zavedený súdržný a účinný rámec na podávanie správ, monitorovanie a hodnotenie. Členské štáty musia zriadiť monitorovací výbor, na činnosti na ktorom sa môže v úlohe poradcu zúčastniť aj Komisia. Členské štáty sa môžu rozhodnúť zriadiť jeden monitorovací výbor na pokrytie viacerých programov. Monitorovacie výbory budú preskúmať všetky otázky, ktoré majú vplyv na pokrok programu smerom k dosiahnutiu jeho cieľov.

V prípade fondov GR pre migráciu a vnútorné záležitosti členské štáty predložia Komisii výročnú správu o výkonnosti, ktorá sa týka vykonávania programu a pokroku pri dosahovaní čiastkových a konečných cieľov. Správa by mala takisto poukázať na akékoľvek problémy, ktoré ovplyvňujú výkonnosť programu, a opísať opatrenia prijaté na ich riešenie.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Podľa návrhu o AMF 60 % krytia AMF je vyhradených pre programy členských štátov. Zostávajúcich 40 % finančného krytia sa bude spravovať prostredníctvom tematického nástroja. Tematický nástroj sa zavádza, aby sa zabezpečila rovnováha medzi predvídateľnosťou viacročného prideľovania finančných prostriedkov pre programy členských štátov a flexibilitou pravidelného vyplácania finančných prostriedkov na akcie s vysokým prínosom pre Úniu na základe dvojročného programovacieho cyklu. Tematický nástroj sa použije na presídlenie a odovzdania.

Stratégia kontroly bude založená na nariadení o rozpočtových pravidlách a návrhu NSU.

V prípade časti vykonávanej prostredníctvom **priameho a nepriameho riadenia** v rámci tematického nástroja bude systém riadenia a kontroly vychádzať zo

skúseností získaných v rokoch 2014 – 2020 v rámci akcií aj núdzovej pomoci Únie. Vytvorí sa zjednodušená schéma, ktorá umožní rýchle spracovanie žiadostí o financovanie a súčasne zníži riziko chýb: oprávnenými žiadateľmi budú len členské štáty a medzinárodné organizácie, financovanie bude založené na zjednodušenom vykazovaní nákladov, vytvoria sa štandardné vzorové dokumenty pre žiadosti o financovanie, dohody o grantoch/príspevkoch a predkladanie správ, stály hodnotiaci výbor bude posudzovať žiadosti hneď po ich doručení.

Pri poskytovaní príspevku Únie prostredníctvom **zdieľaného riadenia** platia tieto pravidlá:

Členské štáty dostanú ďalší príspevok za každú osobu, ktorá patrí do kategórií zahrnutých do tohto nariadenia.

Zodpovedajúce sumy sa pridelia členským štátom prostredníctvom zmeny v ich programe. Tieto programy sa riadia v rámci zdieľaného riadenia v súlade s článkom 63 nariadenia o rozpočtových pravidlách, návrhom NSU a návrhom o AMF.

Spôsoby platby v rámci zdieľaného riadenia sú stanovené v návrhu NSU. V návrhu NSU sa stanovuje ročné predbežné financovanie, po ktorom nasledujú maximálne štyri priebežné platby na program a rok na základe žiadostí o platbu, ktoré členské štáty predložili počas účtovného roka. V návrhu NSU sa predbežné financovanie zúčtuje v rámci posledného účtovného roka programov.

Pokiaľ ide o časť vykonávanú prostredníctvom zdieľaného riadenia, návrh NSU vychádza zo stratégie riadenia a kontroly zavedenej v programovom období 2014 – 2020, ale zavádzajú sa ním niektoré opatrenia zamerané na zjednodušenie vykonávania a zníženie záťaže vyplývajúcej z kontrol na úrovni príjemcov aj členských štátov. Medzi nové prvky patrí:

- odstránenie postupu určenia pre programové orgány,
- overovanie zo strany riadiaceho orgánu (administratívne kontroly a kontroly na mieste), ktoré má vykonať riadiaci orgán na základe rizika (v porovnaní so 100 % administratívnych kontrol požadovaných v programovom období 2014 – 2020),
- riadiace orgány môžu za určitých podmienok uplatniť primeraných kontrolné mechanizmy v súlade s vnútroštátnymi postupmi,
- podmienky na vylúčenie viacnásobných auditov tej istej operácie/výdavkov.

Programové orgány predložia Komisii žiadosti o priebežné platby založené na výdavkoch, ktoré vynaložili príjemcovia. S cieľom znížiť riziko úhrady neoprávnených výdavkov sa v NSU stanovuje limit pre priebežné platby Komisie vo výške 90 %, keďže v tejto chvíli sa vykonali iba časti vnútroštátnych kontrol. Komisia uhradí zvyšný zostatok po schválení účtovných závierok a po doručení balíka uisťujúcich dokumentov od programových orgánov. Balík uisťujúcich dokumentov zahŕňa účtovné závierky, vyhlásenie hospodáriaceho subjektu a stanoviská audítorského orgánu k účtom, systému riadenia a kontroly a zákonnosti a správnosti výdavkov vykázaných v účtovnej závierke. Komisia použije tento balík uisťujúcich dokumentov na určenie sumy hradenej z fondu za účtovný rok.

Akékoľvek nezrovnalosti zistené Komisiou alebo Európskym dvorom audítorov po postúpení ročného balíka uisťujúcich dokumentov môžu viesť k čistej finančnej oprave.

2.2.2. *Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmiernenie*

RIZIKÁ

GR pre vnútorné záležitosti (GR HOME) sa v minulých rokoch vo svojich programoch výdavkov nestretlo so závažnými rizikami chybovosti.

V prípade premiestnenia a odovzdaní financovaných prostredníctvom **priameho/nepriameho riadenia** sa očakáva, že riziko chýb bude nižšie ako v prípade súčasných akcií a núdzovej pomoci Únie (v súčasnosti približne 3 % zvyškovej chybovosti). Pri financovaní premiestnenia a odovzdania vlastne veľa rizikových faktorov nebude existovať: oprávnenými žiadateľmi budú môcť byť len členské štáty a medzinárodné organizácie, financovanie bude výlučne založené na zjednodušenom vykazovaní nákladov a vytvoria sa normalizované vzorové dokumenty, aby sa zjednodušilo predkladanie žiadostí aj správ. Istota týkajúca sa skutočných premiestnení a odovzdaní je okrem toho vysoká vďaka existujúcim systémom prevádzkového monitorovania.

V prípade podpory poskytovanej prostredníctvom **zdieľaného riadenia**:

Systém riadenia a kontroly dodržiava všeobecné požiadavky stanovené v návrhu NSU a je v súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Pokiaľ ide o finančné príspevky na premiestnenie a odovzdania, členské štáty ich môžu zahrnúť do žiadostí o platby predkladaných Komisii len za predpokladu, že osoba, v prípade ktorej sa požaduje príspevok, bola skutočne odovzdaná. Členské štáty sú povinné vykonávať kontroly a audity, aby overili, či boli splnené podmienky nároku na príspevok od Komisie. Okrem toho členské štáty sú povinné uchovávať zodpovedajúce doplnujúce dokumenty za obdobie stanovené v návrhu NSU.

Viacročné programovanie v spojení s ročným schválením účtov na základe platieb vykonaných zodpovedným orgánom zosúladuje obdobia oprávnenosti s účtovnou závierkou Komisie.

SYSTÉM VNÚTORNEJ KONTROLY – OPATRENIA NA ZMIERNENIE RIZIKA

Prvá stratégia GR pre migráciu a vnútorné záležitosti pre boj proti podvodom bola prijatá v roku 2013. Súčasná stratégia boja proti podvodom bola aktualizovaná vo februári 2018 a bude platná až do ukončenia súčasného VFR. Pokiaľ ide o VFR 2021 – 2027 a novú stratégiu Komisie pre boj proti podvodom prijatú v roku 2019, GR pre migráciu a vnútorné záležitosti v súčasnosti pracuje na aktualizácii svojej stratégie boja proti podvodom. Cieľom novej stratégie GR pre migráciu a vnútorné záležitosti bude prispôbiť sa vývoju situácie a ďalej posilniť činnosti GR zamerané proti podvodom. Nová stratégia GR pre migráciu a vnútorné záležitosti pre boj proti podvodom bude prijatá najneskôr do roku 2021.

GR pre migráciu a vnútorné záležitosti takisto stanovilo v roku 2016 stratégiu kontroly pre núdzovú pomoc, ktorá bude základom na stanovenie stratégie kontroly pre časť financovaných prostredníctvom priameho/nepriameho riadenia.

Okrem toho v prípade **zdieľaného riadenia** prijalo GR pre migráciu a vnútorné záležitosti v novembri 2015 stratégiu auditu pre spoločne riadenú časť v rámci Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (Asylum, Migration and Integration Fund – AMIF)

a Fondu pre vnútornú bezpečnosť (Internal Security Fund – ISF). GR pre migráciu a vnútorné záležitosti v súčasnosti pripravuje stratégiu kontroly zdieľaného riadenia v rámci AMIF/ISF. Táto stratégia bude zahŕňať všetky kontroly potrebné na riadenie národných programov v rámci AMIF a ISF.

- 2.2.3. *Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovni rizika chyby (pri platbe a uzavretí)*

Zanedbateľné náklady na kontrolu a veľmi nízke riziko chybovosti.

Očakáva sa, že náklady na kontroly zostanú rovnaké ako v súčasnom období.

V prípade **priameho/nepriameho riadenia** sa očakáva, že náklady na kontroly budú nižšie ako v prípade akcií Únie vďaka normalizovaným postupom na predkladanie žiadostí, posúdenie a predkladanie správ, zjednodušeniu nákladov a výraznému obmedzeniu oprávnených žiadateľov.

V prípade **zdieľaného riadenia** sa môžu náklady prípadne znížiť pre členské štáty vďaka prístupu k riadeniu a kontrolám založenému na riziku, ktorý zavádza návrh NSU. V súčasnom programovom cykle (2014 – 2020) sa kumulatívne náklady na kontrolu členských štátov od roku 2017 odhadujú na približne 5 % celkovej sumy platieb požadovaných členskými štátmi na rok 2017.

2.3. **Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam**

Uvedte existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Uplatňuje sa stratégia GR pre migráciu a vnútorné záležitosti pre boj proti podvodom uvedená v bode 2.2.2.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Okruh viacročného finančného rámca a nové navrhované rozpočtové riadky výdavkov

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Okruh 4: Migrácia a riadenie hraníc Kapitola 10: Migrácia	DRP/NRP ⁶³	krajín EZVO ⁶⁴	kandidátskych krajín ⁶⁵	tretích krajín	v zmysle článku [21 ods. 2 písm. b)] nariadenia o rozpočtových pravidlách
4	10 02 01 – Fond pre azyl a migráciu	DRP	NIE	NIE	ÁNO ⁶⁶	NIE
4	10 01 01 – Výdavky na podporu pre Fond pre azyl a migráciu	NRP	NIE	NIE	ÁNO	NIE
4	XX 01 01 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE
4	XX 01 01 02 (ústredie a zastúpenia Komisie)	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE
4	XX 01 01 02 (ústredie a zastúpenia Komisie)	NRP	NIE	NIE	NIE	NIE

⁶³ DRP = diferencované rozpočtové prostriedky/NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.

⁶⁴ EZVO: Európske združenie voľného obchodu.

⁶⁵ Kandidátske krajiny a prípadne potenciálne kandidátske krajiny západného Balkánu.

⁶⁶ Možný dobrovoľný príspevok krajín pridružených k schengenskému priestoru v prípade ich účasti na novom dublinskom systéme.

3.2. Odhadovaný vplyv na výdavky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na výdavky

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca			4	Migrácia a riadenie hraníc							
			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Operačné rozpočtové prostriedky (rozdelené podľa rozpočtových riadkov uvedených v bode 3.1)	Závázky	(1)		87,800	120,100	225,500	226,300	226,300	227,500		1 113,500
	Platby	(2)		70,240	113,640	204,420	226,140	226,300	227,260	45,500	1 113,500
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie programu ⁶⁷	Závázky = Platby	(3)									
Rozpočtové prostriedky na finančné krytie programu SPOLU	Závázky	=1+3		87,800	120,100	225,500	226,300	226,300	227,500		1 113,500
	Platby	=2+3		70,240	113,640	204,420	226,140	226,300	227,260	45,500	1 113,500

⁶⁷ Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie vykonávania programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

Okruh viacročného finančného rámca	7	Európska verejná správa
---	----------	-------------------------

Tento oddiel sa vyplní s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré budú po prvýkrát uvedené v [prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu](#), ktorá je nahraná do DECIDE na účely medziútvarevej konzultácie.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Ľudské zdroje			1,815	1,815	1,815	1,815	1,815	1,815		10,890
Ostatné administratívne výdavky			0,120	0,120	0,120	0,120	0,120	0,120		0,720
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU	(Závazky spolu = Platby spolu)		1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	–	11,610

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po roku 2027	SPOLU
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV viacročného finančného rámca SPOLU	Závazky		89,735	122,035	227,435	228,235	228,235	229,435		1 125,110
	Platby		72,175	115,575	206,355	228,075	228,235	229,195	45,500	1 125,110

3.2.2. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov.

☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
------	------	------	------	------	------	------	------	-------

OKRUH 7 viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje		1,815	1,815	1,815	1,815	1,815	1,815	10,890
Ostatné administratívne výdavky		0,120	0,120	0,120	0,120	0,120	0,120	0,720
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca		1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	11,610

Mimo OKRUHU 7⁶⁸ viacročného finančného rámca								
Ludské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca								

SPOLU		1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	1,935	11,610
--------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli alokované na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu alokovať riadiacemu GR v rámci ročného postupu alokácie zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

⁶⁸

Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie vykonávania programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.2.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.

☒ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

Roky		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)								
Ústredie a zastúpenia Komisie		11	11	11	11	11	11	11
Delegácie								
Výskum								
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času – EPPČ) – ZZ, MZ, VNE, DAZ a PED ⁶⁹								
Okruh 7								
Financované z OKRUHU 7 viacročného finančného rámca	– ústredie	2	2	2	2	2	2	2
	– delegácie							
Financované z balíka prostriedkov určených na realizáciu programu ⁷⁰	– ústredie							
	– delegácie							
Výskum								
Iné (uved'te)								
SPOLU		13	13	13	13	13	13	13

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie činnosti a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu pridať riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	Podporovať, vykonávať a monitorovať činnosti súvisiace s vykonávaním tohto návrhu, najmä pokiaľ ide o mechanizmus solidarity a právny rámec potrebný na jeho vykonávanie. 9 EPPČ (7 AD, 1 ZZ a 1 VNE) sa priradia k oddeleniu príslušnej politiky a 4 FTE (2 AD a 2 AST) k oddeleniu na riadenie príslušného fondu.
Externí zamestnanci	Podporovať, vykonávať a monitorovať činnosti súvisiace s vykonávaním tohto návrhu, najmä pokiaľ ide o uplatňovanie návrhu vo vzťahu k určeniu zodpovednosti za posúdenie žiadostí o medzinárodnú ochranu stanovenej pre členské štáty.

⁶⁹ ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

⁷⁰ Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.3. Príspevky od tretích strán⁷¹

Návrh/iniciatíva:

☒ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami

☐ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Roky	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	SPOLU
Uveďte spolufinancujúci subjekt		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

☒ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.

☐ Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

☐ vplyv na vlastné zdroje

☐ vplyv na iné príjmy

uvedte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov ☐

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Vplyv návrhu/iniciatívy ⁷²						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Článok							

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

⁷¹ Možný príspevok krajín pridružených k schengenskému priestoru v prípade ich účasti na novom dublinskom systéme.

⁷² Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.